

Kasr-1 Arifan

ISSN 1307-7902

9 771307 790000

Kasr-ı Hinduvân'dan Kasr-ı Ârifân'a...

ÜSTADIMIZ HACI MAHMÛD EFENDİ HAZRETLERİ'NİN BANDIRMA-BALIKESİR ZİYARETLERİ.

EY EHL-İ SÜNNET PEYGAMBERİNİZE SÂHİP ÇIKIN!

Mustafa İslamoğlu'nun Rasûlüllah (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)

Hakkındaki Bâtıl Görüşlerine Reddiye Ahmet Mahmut Ünlü (Cübbeli Hoca)

رسول الله

- * HIZIR (Aleyhisselâm)
- * YABANCIYI GEÇEN YERLİ MÜSTEŞRİKLER
- * SÜNNÎ-ŞİÎ ÇATIŞMASI
AMERİKAN-İRAN ORTAK YAPIMIDIR

Editörden

Rabbimize sonsuz hamd-ü senâlar olsun ki Üstâdımız Mahmud Efendi Hazretleri'nin sıhhat ve afiyeti yerinde. Rabbim sıhhatini daim eylesin, başımızdan eksik etmesin.

Sizlerinde malumu olduğu üzere üstadımızın sıhhati ve vakti müsait oldukça Bandırma'da medfun bulunan Ali Rıza el-Bezzaz Hazretleri'nin kabrini ziyarete gidiyor. Hatırlarsınız birkaç ay evvel oraya yapmış olduğu ziyareti tüm detaylarıyla sizlere arzetmiştik. Efendi Hazretleri bu yakınlarda yine Bandırma tarafına gitti. Üstadımızın Bandırma ve Balıkesir'i kapsayan bu ziyaretlerini inşallah bu sayımızda yine sizlerle paylaşıyoruz.

Tabi hemen şunu da ifade edelim ki, Cübbeli Hocamızın her hafta mu'tad olarak Efendi Hazretleri ile yaptığı görüşmelerini kaleme aldığı "Efendi Hazretleriyle Görüşmelerim" başlığı altındaki yazıları, aynı şekilde devam edecek ve Efendi Hazretlerimizin o hikmetli kelimelerinden ve tavsiyelerinden hepimiz istifade etmeye devam edeceğiz inşallah.

Muhterem Ârifân Okurları;

Bu zamanda dinimiz ve imanımız için en büyük belâ, din düşmanları tarafından dışardan yapılan saldırılar değil, içimizden olan, bizden gibi görünüp din ve îmânımız konusunda tahribatta bulunan kimselerin fikrî saldırıdır. Maalesef bin dokuz yüzlü yılların son çeyreğinden itibaren, ülkemizdeki nezih îtikatlı Müslümanlarının kafalarını karıştıran, Kur'an ve Sünnet'e dayalı sahih İslâm îtikâdını zedeleyen ve Ümmet-i Muhammed'i çıkmaz sokaklara sürükleyecek olan bir takım zehirli ve sapık fikirler ortaya atılmıştır. Merhum Ahmed Davudoğlu Hocaefendi, bu tür zararlı fi-

kir sahiplerini yıllar öncesinden teşhis etmiş ve bu kimseleri "Dinî tamir dâvasında Din Tahripçileri" isimli kitabında tek tek açıklamıştır. İşte bu din tahripçilerinin ve bunları kendilerine üstad kabul edenlerin nasıl bir çizgide olduğu ayan beyan ortadadır. Ulemânın cumhûruna muhalefet edip bidat yolunu tutan, hakkında muhkem âyet bulunan mevzularda bile indî tefsirlerde bulunan bu kimseler, kendileri dalâlette oldukları gibi, kendilerine inanıp dinleyen samimi Müslümanları da yanlış hükümler ve çürük delillerle maalesef dalâlete sürüklemektedirler. Bu sebeple Müslümanların daha uyanık olması ve gaflet uykusunda olanların da bir an önce uyanması lazımdır.

İnşallah bizler Ârifân Dergisi olarak; ehli sünnet îtikâdına sahip ilim ehli çok kıymetli yazar kadromuzla, dini tamir davası güden bu din tahripçilerinin yaptıkları tahribatları anlatıp, bunlara karşı gerekli ilmî reddiyeleri dergimizde sizlere arzetmeye devam edeceğiz.

Gayemiz; Ehli Sünnet inancındaki kardeşlerimizin bu îtikâdlarını muhafaza etmesi; hasbelkader bu taifeye aldanıp farkında olmadan îtikadlarında sapma olan kardeşlerimizin ise hatalarını fark edip inançlarını Ehli Sünnet'e göre tashih etmesidir.

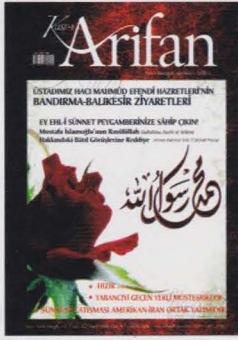
Mevlâ Teâlâ cümlemizi Ehli Sünnet îtikâdı üzere daim eylesin, dini tahrif eden müctehid taslaklarının şerrinden muhafaza buyursun.

Selâm hidâyete tabi olanların üzerine olsun.

M. Özsimşekler

mustafaozsimssekler@arifandergisi.com

Mayıs - 2009

Sayı: 20

Yıl: 2

ISSN NO: 1307-7902

İmtiyaz Sahibi ve Sorumlusu

Yazı İşleri Müdürü

Bekir ÇALI

Genel Yayın Yönetmeni

Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

Pazarlama - Dağıtım

Hakan SELÇUK

Grafik Uygulama

Selçuk ESER

Reklam

Hakan SELÇUK

Abone Sorumlusu

Fatih CAN

Yurtiçi Abonelik Bedeli (yıllık)

60 TL.

Yurtdışı Abonelik Bedeli (yıllık)

65 Euro / 90 \$

Abonelik için Banka Hesap No

Türkiye Finans (Bağcılar Şubesi) 532105-1 No. Hes.

Kuveyt Türk (Bahçelievler Şubesi) 734218-2 No. Hes.

Albaraka Türk (Bağcılar Şubesi) 465001-1 No. Hes.

Türkiye Finans (Bağcılar Şubesi) 532105-101 (\$) No. Hes.

Iban No: TR08 0020 6000 6000 5321 0501 01

Türkiye Finans (Bağcılar Şubesi) 532105-102 (Euro) No. Hes.

Iban No: TR78 0020 6000 6000 5321 0501 02

Posta Çeki

Posta Çeki 5496163 Bekir ÇALI

Adres

Fevzi Çakmak Mahallesi Dağyolu Caddesi

2/1 Sokak Yılmaz İŞ Merkezi No: 1/5

Bağcılar / İSTANBUL

Telefon: 0212 634 01 71

Faks: 0212 634 01 90

www.arifandergisi.com

bilgi@arifandergisi.com

Yayın Türü

Yerel, Süreli, Aylık

Basım Yeri

MİLSAN

Cemal Ulusoy Cd. No: 38/A

Bahçelievler / İSTANBUL

Tel: 0212 471 71 50

* Dergimizde yayınlanan yazı, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam verenine aittir.

ÜSTADIMIZ HACI MAHMÛD EFENDİ HAZRETLERİNİN BANDIRMA-BALIKESİR ZİYARETLERİ

M...

...

EY EHL-İ SÜNNET PEYGAMBERİNİZE SÂHİP ÇIKIN! RASÛLÜLLÂH (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) İN NUR OLDUĞUNU BEYÂN EDERKEN SÖYLEYENLERİ YAHUDİ KABBALİZMİNE MEYLETMEKLE SUÇLUYOR

Ahmet Mahmut ÜNLÜ
(Cübbeli Ahmet Hoca)

08

B...

...

HIZIR (Aleyhisselâm)

...

HIZIR (Aleyhisselâm)
Mehmet TALÛ

14

Birilerine Ku'ân'ı ve Dîn'i Öğreten Bir Kimse Öğrettikleriyle Allah Arasında Bir Vâsıtadır mı?

Hüseyin AVNİ

18

...

...

ANNE BABANIN ÇOCUK EĞİTİMİ

...

ANNE BABANIN ÇOCUK EĞİTİMİ
Ali Ulvi UZUNLAR

22

SÜNNETİN İSLÂM'DAKİ YERİ ve ÖNEMİ - II
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

26

SÜNNETİN İSLÂM'DAKİ YERİ ve ÖNEMİ

...

HAYÂ

...

HAYÂ
Adem ŞENER

30

Yabancıyı Geçen
Yerli Müsteşrikler
Mustafa ÖZCAN

34

Yabancıyı Geçen Yerli Müsteşrikler
Mustafa ÖZCAN
Bu yazıda, Türkiye'de yaygın olan yabancı müsteşriklerin yerli müsteşriklerle karşılaştırılması amaçlanmıştır. Yabancı müsteşrikler, genellikle Batı dünyasından gelen ve Türkiye'de yaşayan kişilerdir. Yerli müsteşrikler ise, Türkiye'de doğmuş ve yetişen kişilerdir. Yabancı müsteşrikler, genellikle Batı dünyasından gelen ve Türkiye'de yaşayan kişilerdir. Yerli müsteşrikler ise, Türkiye'de doğmuş ve yetişen kişilerdir.

Yabancı müsteşrikler, genellikle Batı dünyasından gelen ve Türkiye'de yaşayan kişilerdir. Yerli müsteşrikler ise, Türkiye'de doğmuş ve yetişen kişilerdir. Yabancı müsteşrikler, genellikle Batı dünyasından gelen ve Türkiye'de yaşayan kişilerdir. Yerli müsteşrikler ise, Türkiye'de doğmuş ve yetişen kişilerdir.

Sünni-Şii Çatışması Amele Kuyusu İnan Ortak Yapıdır
Osman AKYILDIZ
Bu yazıda, Sünni-Şii çatışmasının kökenleri ve sonuçları incelenmektedir. Sünni-Şii çatışması, İslam dininin iki büyük mezhebi olan Sünni ve Şii mezhepleri arasındaki bir çatışmadır. Bu çatışma, İslam dininin kökenlerine kadar uzanmaktadır.

**Röportaj:
"SÜNNİ-Şİİ ÇATIŞMASI
AMERİKAN-İRAN ORTAK YAPIMIDIR"**
Osman AKYILDIZ
38

Müslüman Gençlere Örnek
Gösterilen bir Zındık...
Ali EREN
42

**Müslüman gençlere örnek
gösterilen bir zındık...**
Ali EREN
Bu yazıda, Müslüman gençlere örnek gösterilen bir zındıkın hayatı ve davranışları incelenmektedir. Zındık, İslam dinine karşı düşmanlık duyan ve İslam dinini aşağılayan kişidir.

HIDRELLEZ
Mehmet TALÛ
46

SULTAN II. ABDÛLHAMİD
VE
ÇİN MÜSLÜMANLARI - I
Ahmet BOZDOĞANLI
48

**SULTAN II. ABDÛLHAMİD
VE
ÇİN MÜSLÜMANLARI - I**
Ahmet BOZDOĞANLI
Bu yazıda, Sultan II. Abdülhamid'in Çin Müslümanları ile ilişkileri incelenmektedir. Sultan II. Abdülhamid, Osmanlı Devleti'nin 34. padişahıdır.

Kadınlarda Mutluluğu Engelleyen
Duygu ve Davranışlar
Hamdi KALYONCU
54

**Kadınlarda Mutluluğu Engelleyen
Duygu ve Davranışlar**
Hamdi KALYONCU
Bu yazıda, kadınlarda mutluluğu engelleyen duygular ve davranışlar incelenmektedir. Kadınlarda mutluluğu engelleyen duygular ve davranışlar, genellikle toplumsal baskı ve geleneksel rollerden kaynaklanmaktadır.

ÇOCUK'TA CAN SIKINTISINA
ALTERNATİF
Şerife TORTOP
56

**ÇOCUK'TA CAN SIKINTISINA
ALTERNATİF**
Şerife TORTOP
Bu yazıda, çocukta can sıkıntısına alternatif yöntemler incelenmektedir. Çocukta can sıkıntısına alternatif yöntemler, genellikle psikolojik destek ve terapi yöntemleridir.

ÜSTADIMIZ HACI MAHMUD EFENDİ HAZRETLERİ'NİN BANDIRMA-BALIKESİR ZİYÂRETLERİ

Kübra ÜLKÜ
bilgi@arifandergisi.com

Muhterem Üstadımız yaklaşık altı ay gibi bir süreden sonra yine Bandırma'yı teşrif buyurdular. Bundan önceki gelişleri gibi bu ziyaretleri de genel manada tüm mü'minler, özelde de ihvanımız için çok hayır ve bereketlere sebep oldu. Dilimizin döndüğü, kalemimizin yazabildiği kadar aynı hayır ve bereketlere sizlerin de nail olması amacıyla, üstadın Bandırma ve Balıkesir ziyaretlerini nakletmeye gayret edelim.

Muhterem Üstadımız Bandırma'ya gitmek üzere evinin kapısından çıktığında "yağmur yağıyor mu?" der, "hayır efendim" diye cevap verilir. Aradan bir-

kaç dakika geçmemiştir. Üstadımız henüz aracına binmektedir ki yağmur yağmaya başlar. Bu duruma şahit olan muhtereme annemiz ve görevle kardeşlerimiz taaccüp ederler.

Muhtereme validemizden bu durumu duyduğumda hatırıma ilk gelen "**Onlar sebebi ile yağmurlandırılırsınız ve yine onlar sebebi ile rızıklandırılırsınız.**" Hadis-i Şerîf'i oldu.

Ali Rıza el-Bezzaz (*Kuddise Sırrıhu*)'nun kabri şeriflerine geldiklerinde kendisini oldukça kalabalık, bir o kadar da coşkulu ihvan topluluğu karşıladı. Ne kadar da nasipli idiler. İstanbul'da belki de yıllardır üstadımızı göremeyen ihvanlar mevcut iken onlar ikinci bir defa onu görmek ve beraberce meşayih ziyareti yapmak imkanını bulabilmişlerdi. Mutlaka bunda birçok hikmetler

vardı. Kanaatimce bir hikmeti de şu idi: Meşayih- lar arasında Ali Rıza el-Bezzak (*Kuddise Sırrûhu*)'nun muhterem üstadımızın katında ayrı bir yeri ve öne- mi vardı. Zira onu Tarikatı Aliyyeyi Nakşibendiyye Silsilesi ricaline kabul eden bu zat idi. Yetiştirilme- si için Ali Haydar Ahışavî (*Kuddise Sırruhu*)'ya teslim eden de o idi.

Kendisine yapılan en küçük bir iyiliği dahi unutmayan, sahibi vefa bir zat olan muhterem üstadımız, Ali Rıza el-Bezzaz (*Kuddise Sırrûhu*) gibi bir zatı hiç unutulabilir miydi? İşte bu sebeple olsa gerek ki rahatsızlığından önceki yıllarda sık sık ziyaret ettiği bu zatı, ifakat bulduğunda aynı minval üzere ziyaret ediyor, bir bakıma vefa borcunu yerine getiriyordu. Böylelikle Ali Rıza el-Bezzaz (*Kuddise Sırruhu*) hürmetine, onun müca- viri olan belde halkı da bu birliktelikten nasip- dar oluyorlardı. Allah dostlarına zâhiri yakınlık dünyada bu tür bir menfaati celb ediyorsa, bir de onların yolunda gidip onlara ittiba edildiği takdirde ahirette Allah bilir neler, ne dereceler, ne ikramlar elde edilecektir.

Muhterem üstadımızın, kabri şerifi ziyaretinde iki evliyâullâhın muhteşem birlikteliklerinden her- kes kendi anlayış ve kabiliyetine göre istifade etti.

Ziyarete giriş ve çıkışlar görevli kardeşlerimi- zin gayretleriyle oldukça güzel tertip edildi. Bu haseble muhterem üstadımız herkes tarafından kolaylıkla görülebildi.

Üstadımız, şeyhi Ali Haydar Ahışavî (*Kuddise Sırrûhu*) hakkında; "Efendi Babam öyle sohbet ederdi ki onun sohbeti esnasında sanki Rab- bimizi görüyormuş gibi olurduk" der. Biz de aynı hali muhterem üstadımızın sadece sohbet- inde değil, onu kısacık bir süreliğine görürken de yaşıyorduk. Bu onun veliyullah olduğunun manevi bir işareti idi. Zira Peygamber Efendi- miz (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*), imanı kemale ermiş mü'minler hakkında: **"Onlar görüldüğünde Allah'ı hatırlatırlar"** buyurmaktaydı.

Ziyareten sonra Bandırma'da meskun bir ihvanımızın evine gidildi. İkinciye kadar orada istirahate çekildiler. Muhtereme validemiz de kısa bir istihattan sonra ziyaretçileri kabul et- tiler. Hasbihal edildi. Ali Haydar Ahışavî (*Kuddi-*

se Sırrûhu) ve onun muhterem üstadımız ile olan manevi bağları yâd edildi. Ayrıca validemiz üs- tadımız ile alakalı müteferrik mevzulara değindi. İçerisinde bulunamadığımız geçen kutlu zaman dilimini o an hissî olarak yaşadık. Bu güzelliği paylaşmak amacıyla zikri geçen tüm bu konuları siz okuyucularımıza da nakledelim.

Efendi Hazretleri, Ali Haydar (*Kuddise Sırrûhu*)'ya çok tazim ve hürmet eder, onu devamlı hayır ile yâd eder. Buyurur ki:

"Büyük insanların elinde yetiştik elhamdülillah. Hocalarımızın hepsi bize nimet oldu. Kur'an nimetinden bizi haberdar ettiler. Rüşdü Efendi hocam, Dursun Efendi hocam, hele Efendi Babamın yaptığını kimse yapamaz. Çünkü onu Allâh-ü Teâlâ okuttu, onun ilmi ledünnî idi. Şeyhi ona icazet verirken; Söz veriyorum size, bunun elinden kim tutarsa (ona intisap ederse) hiçbir kitaptan okumadığını öğrenir, hiç kimse- nin duymadığını duyar" buyurmuştur.

Ali Haydar Ahışavî (*Kuddise Sırrûhu*), Efendi Hazretlerine buyurmuştur ki:

"Mahmud! Seninle çok yaşlılığında buluştuk, benim ömrüm seni tam yetiştirmeye kifayet et- mez ama hiç merak etme, ben seni kabirden de okutacağım."

Efendi Hazretleri ile Ali Haydar Ahışavî (*Kud- dise Sırrûhu*) arasındaki manevi bağ çok kuvvetliy- di. Efendi Baba buyurmuş ki:

"Mahmud bana öyle bağlıdır ki yetmiş çift man- da ile çekseniz onu benden koparamazsınız."

Efendi Hazretleri, Ali Haydar Ahışavî (*Kuddise Sırrûhu*)'yu hergün ziyaret edermiş. Bazı sebep- lardan dolayı gidemediği yahut geç kaldığı olun- ca, Ali Haydar Ahışavî (*Kuddise Sırrûhu*) meskun bulunduğu evin 2. katındaki odasının zeminine sert bir şekilde vurur ve gür bir sesle "nerede kaldı o yok olmayasica Mahmud?" dermiş.

Ali Haydar Ahışavî (*Kuddise Sırrûhu*)'nun bu derece ilgisini celbetmesinden rahatsız olanlar olmuş ve hatta onunla görüşmesi engellenmek dahi istenilmiş. Mesele bir defasında Efendi Ba- bamıza:

"Bula bula kendinize halef olarak bu boyu kı- sayı mı buldunuz?" demişler. Efendi Babamız

hiddetlenmiş ve onlara:

“Onun boyunun nerelere kadar uzandığını ben göremeyeceğim ama siz göreceksiniz.” diye cevap vermiş.

Efendi Babamız, Efendi Hazretleri'mizin özel durumunu ifade etmek üzere: “Mahmud'u bana maneviyatta verdiler” dermiş.

Ali Haydar Ahışavî (*Kuddise Sırrûhu*)'nun ihvanlarından Ömer Yüce'nin anlattığına göre, Ali Haydar (*Kuddise Sırrûhu*) ihvanlara ders vermek ile Efendi Hazretlerini görevlendirmiş ve ona;

“Oğlum bu yükü senden başkası kaldıramaz” buyurmuştur. Yine o ihvanına şöyle tenbih edermiş;

“Allah'ını seven Mahmud'u sevsin.

Peygamberini seven Mahmud'u sevsin.

Peygamberini sevmeyen Mahmud'u sevmesin.

Beni sevmeyen Mahmud'u sevmesin.”

Efendi Hazretleri, Ali Haydar Ahışavî (*Kuddise Sırrûhu*)nun nasihat ve tavsiyelerine riayet etmeye çok önem verir. Efendi Hazretleri Hırka-i Şerif'de vâiz olarak göreve atıldığında Efendi Babamız ona; “sakal, cübbe, şalvar ve çarşafın üzerinde çok durmasını, bunların önemini, gerekliliğini anlatmasını” tenbihler. Efendi Hazretleri de emir gereği hareket eder. Amma cemaat bundan pek hoşlanmaz, bu sebeple her gün sayılarında azalma meydana gelir. Bunun farkına varan Efendi Hazretleri, Ali Haydar (*Kuddise Sırrûhu*)'yu bu durumdan haberdar eder. Ve; “korkuyorum cemaat hepten kaçacak” der. Efendi Baba:

“Oğlum! Sen aynı minval üzere devam et, kaçan kaçsın, kalan bize yeter” buyurur. Şeyhinden böyle sıkı bir tehbih alan Efendi Hazretlerimiz bu sebeple sakal, cübbe-şalvar ve hanımların çarşaf giyinmelerini önemle tembih edegelmiştir. İşte onun bu çabalarının neticesinde hem îtikadî ve hem de amelî bakımdan karışıklığa maruz kalan günümüz insanları içerisinde cemaatimiz, ehl-i sünnet îtikat ve ameline bağlı İslâmiyeti tavizsiz yaşamaya özen gösteren bir cemaat olarak teşekkül etmiştir.

Efendi Hazretleri buyurur ki;

“Bundan önce sizlere dünyayı verseler çarşaf giyemezsiniz. Şimdi (şariat ve tarikattan haber-

dar olduktan sonra) dünyayı verseler çarşafınızı çıkarmazsınız.”

Muhtereme validemiz ile yapılan bu sohbetlerin neticesinde üç hanım kardeşimiz çarşaf giydiler. Bu arada Muhterem Üstadımızı Balıkesir'e uğurlamak niyetiyle gelip aşağı katta bekleyen hanım kardeşlerimize vaaz-u nasihatde bulunuldu. Hemen bir kat üstlerinde bulunan üstadlarının söz ve tembihlerini içeren bu nasihatler, gerek anlatanlarda gerekse dinleyen cemaatimizde farklı bir tesir oluşturdu.

Nihayet ikinci namazı kılında. Balıkesir'e gitmek üzere misafir kalınan evden çıkıldı. Aman Allah'im o da ne.. Apartmanın sağ tarafı hanımlar, sol tarafı erkeklerle kuşatılmış, büyük bir heyecan ile üstadımızın çıkışı bekleniyor.

Muhterem Üstad apartman kapısında belirdi. Onu gören cemaat heyecan ve coşkularının şevkiyle “Allâh-û Ekber, Allâh-û Ekber” diye tekbir getirip sevinç göz yaşları dökmeye başladılar. Bu coşkulu uğurlama ile üstadımız Balıkesir'e gitmek üzere yola koyuldu.

Akşama yaklaşık bir saat kala Balıkesir'e ulaşıldı. Dört katlı, önünde bahçesi bulunan bir binaya gelinmişti. Bahçe ve binanın etrafı saatler öncesi beklemekte olan sağlıklı ve sollu hanım ve erkek cemaati tarafından kuşatılmıştı. Aynı şehirde, aynı mekânda belki birbirlerini hiç tanımayan bu kimseler Bandırma'daki mü'min kardeşlerinin yaşadığı aynı heyecan ve coşkuyu yaşıyorlardı. Sevinç gözyaşları ile karşılanan Üstadımız kendisi ve ailesi için tahsis edilmiş kata buyur edildiler. Erkek ve hanım misafirler de ayrı ayrı katlarda ağırlandılar.

Bir süre sonra validemiz hanım misafirlerin bulunduğu kata teşrif ettiler. Manisa, Aydın, İzmir, Karacabey, Biga ve diğer yakın il ve ilçelerden gelen hoca kardeşlerimiz ile hasbihal edildi. Yine sözlerimiz, ihtida rehberimiz Efendi Hazretlerimiz hakkında idi. Validemiz onun hakkında malumat edinmek isteyen genç hocahanım kardeşlerimize muhterem üstadımızın bazı özelliklerini bildirmek üzere şöyle anlattı:

“Efendi Hazretleri gerek giyim kuşam ve gerekse ev eşyalarında düzen ve tertibe çok önem

verir. Elbiselerini çıkarttığında kesinlikle olduğu gibi bir yere bırakmaz. Şalvarını, gömleğini, çoraplarını katlar, intizamlı bir şekilde koyar cüb-besini de askıya asar.

Efendi Hazretleri ihvanının iyi geçinmesini ister ve bunu ısrarla tavsiye eder, buyurur ki: "Ahirette ihvanımızın birbirinden davacı olmalarını istemem. Rasûlüllah (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) bir hadis-i şerifinde: 'Bana birbirinizin aleyhinde sözlerle gelmeyin. Zira ben sizlere gönlüm selim olarak çıkmak isterim' buyurur. Bu sebeple Efendi Babam; 'Ihvan, ihvandan menfi haberle gelmesin, kendisinin aleyhine konuşulan değil bilakis haberi getiren hakkında sû-i zan vukû bulur', buyururdu.

Evimizde elektrik süpürgesi ve bulaşık makinası kullanmıyorduk. Bir süre sonra Efendi Hazretleri evimizin yoğun trafiğinde düştüğümüz zor duruma şahit olunca her ikisine de müsaade ettiler.

Efendi Hazretleri ihvanın derdiyle hemdem olmuş kendisini tamamıyla hizmete adanmıştır. Öyle ki vakit alır düşüncesiyle, sevmesine rağmen bir bardak çayı yudumlamamış "o bir bardak çayı içinceye kadar üç tane ihvanımın işini hallederim" demiştir.

İşraktan sonra Sünnet-i ihya amaçlı 45. Dk. kaylûle uykusuna yatar. Bu süreyi 5 dk. olsun uzatmamaya gayret ederdi." Validemiz sözlerini şöyle tamamladı.

"Efendi Hazretleri rahatsızlanıncaya kadar semt semt, şehir şehir, cemaatlara, fertlere devamlı İslâm'ın emirlerini bildirmiş, hizmet etmiştir. İnşâallah yine o günler gelir. Camisine de gider. Camisi, cemaati onu bekliyor, onu sadece onlar değil tüm insanlar bekliyor.

Efendi Hazretleri kendini ihvanına adadı. Bu sebeple sizin gibi ehl-i sünnet bir cemaati oldu. Rabbim rızası üzere çoğaltsın.

Rasûlüllah (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) "Bir taife hak üzere daim olacaktır. Onlara zarar vermek isteyenler veremeyecektir" buyurur. İnşâallah cemaatımız hadis-i şerifte bildirilen cemaattendir. Aman dikkat edelim İslâmîyetten taviz vermeyelim, birbirimizi çok sevelim."

Ertesi gün ziyaretçilerin sayıları çok daha

fazlaştı. Öyle ki Beytül-Mamur gibi girenin çıkanın sayısı belli olmuyordu. İşte Vâlidemiz gece olduğu gibi gündüz de ihvan ile hasbi-halde bulundu. Ardından Bursa, İnegöl, Yalova, Karamürsel (vb) uzak, yakın il ve ilçelerden gelip Efendi Hazretlerimizi görmek üzere bekleyen ihvanımıza sohbet ettik. Suya kanmayan kurumuş toprak misali muhterem üstada olan hasretin kavurduğu gönüller, onun âb-ı hayat misali sözlerini dinlemekten doymak bilmediler. Tâkatımız yettiğince su arkı olmaya görevimizi ifa etmeye çalıştık.

Nihayet beklenen an geldi, ikinci sonrası Bandırma'ya geri dönmek üzere çıkıldı. Bu defa dünkünden daha kalabalık bir cemaat beklemekteydi gönüller sultanını... İşte geliyordu Sultan, her zamanki gibi vakur bir halde. Derin tefekkür ve haşmetle çıktı ihvanına ve onları; "hoş geldiniz" diyerek selâmladı, sonra da aracına geçti ve yola koyuldu.

ALİ RIZA EL-BEZZAZ HAZRETLERİNE VEDA

Muhterem üstadımız akşama yakın bir zamanda Bandırma'ya döndüler. Ali Rıza el-Bezzaz Hazretlerine veda ziyaretinde bulundular. Ardından camide akşam namazını eda edip İstanbul'a dönmek üzere araçlarına bindiler.

Peygamber Efendimiz (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) bir duasında "Allahım! Kur'an-ı kalbimin ilkbaharı kıl" buyuruyordu. Muhterem üstadımız da itikâdi, ameli ve ahlâki ile canlı bir Kur'an mesabesinde olmakla kalplerimizin ilk baharı olmuştu. Gönül bahçemizde çiçekler, güller, lâleler açmıştı. Bu durum sadece orada bulunanlara ait bir hal değildi, orada bulunsun bulunmasın tüm ihvan bundan nasibini almıştı. Zira üstadımız; "Biz ihvanımızı hiçbir yerde unutmuyoruz, her yerde beraberiz" buyurur, "Yarabbi! Burada olmayanlara (mânevî) sofralarını gönder", diyerek duâda bulunur.

Şuda var ki temennimiz, özelde ihvânımızın, genelde tüm mü'minlerin bu güzellikleri birebir yaşamasıdır.

Allâh-ü Teâlâ Üstadımızı başımızdan eksik etmesin, yokluğunu göstermesin, dünyada himmetlerinden, ahirette şefaatlerinden mahrum etmesin. Âmîn!..

EY EHL-İ SÜNNET PEYGAMBERİNİZE SÂHIP ÇIKIN! KUR'ÂN VE SÜNNET RASÛLÜLLÂH (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)İN NUR OLDUĞUNU BEYÂN EDERKEN MUSTAFA İSLAMOĞLU BUNU SÖYLEYENLERİ YAHUDİ KABBALİZMİNE MEYLETMEKLE SUÇLUYOR

Kendilerine yâhut yakınlarına veyâ sevdiklerine hakâret ve iftirâ edildiğinde etkilenip tavır takınan kimseler, sahâbe ve tâbiüne yapılan bunca hakâret karşısında hâlâ sessiz ve seyirci kalabiliyorlarsa, mutlakâ îmanlarındaki samîmiyeti sorgulamalıdır.

Ahmet Mahmut ÜNLÜ
www.cubbeliahmethoca.tv

“**B**iz seni ancak bütün âlemler için büyük bir rahmet olarak gönderdik” buyuran

Allâh-u Te'âlâ'ya nihâyetsiz hamd-ü senâlardan, kendisini “Ben ancak çokca hidâyet eden bir rahmetim” diye vasıflayan Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e ve âl-i ashâbına hadsiz ve adsiz salât-ü selâmlardan sonra!

Önceki yazılarımızda sizlere söz verdiğimiz başlıkları tâkib etmek suretiyle, bu yazımızda da Mustafa İslamoğlu'nun, “Üç Muhammed” kitabında Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in şerefini tenzil ve Fahri Kâinat'ın şânına tâzim edenleri tahkîr ve tezyif içeren âtil ve bâtil fikirlerini reddederrek Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)

in dünyada medetlerini, âhirette de elimizden tutmasını talep etmeye devam edeceğiz. Allâh-u Te'âlâ bizi de siz okurlarımızı da Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in ırz-u haysiyetini koruyanlar zümresine ilhâk eyleyip, iki cihanda da himmetlerini üzerimizde dâim eylesin. Âmîn!

KA'BU'L-AHBÂR, RASÛLÜLLÂH'IN NUR OLUŞUNU, YAHUDİ KABBALİZMİNE DAYANARAK İCAD ETMEMİŞTİR, BİLAKİS O'NUN NUR OLDUĞUNU KUR'ÂN SÖYLEMİŞTİR

İslamoğlu, en yüce sahâbilerin bile kendisinden rivâyette bulunduğu Ka'bu'l-Ahbâr (Radiyallâhu Anh) gibi tâbi'inden bir zâtın Kur'ân'ı yahudi tasavvuruyla okuduğunu iddiâ ederken, bakın nasıl bir örnek açıklıyor: “Kökleri hermetik öğretiyeye ve oradan da Yahudi Kabbalizmine dayanan bir yaklaşımla

“Nur-ı Muhammedî” teorisinin mucidi olduğunu tahmin ettiğimiz Ka’bu’l-Ahbar, “Allah göklerin ve yerin ışığıdır” (24.35) ayetini bakın nasıl anlıyor. İkinci “nur” sözcüğü, burada, Muhammed sallallahu aleyhi vesellemdir. Allah’ın “onun nurunun örneği” sözü, “Muhammed sallahu aleyhi vesellemin nuru” anlamına gelir.

“Nur-ı Muhammedî” teorisini desteklemede kullanılan bu “nur” rivâyetleri, sadece aşırı mistik bir yorum olarak İslâm geleneğine girmemiştir. Süyuti bu konuda bize hayli malumat veriyor: “Hakîm Tirmizi, Zekvan’dan naklen aktarıyor: ‘Rasûlüllah (sav)’ın, gün ya da ay ışığında gölgesinin yere düştüğü görülmemiştir. İbn Seb’in el-Hasais’inde der ki: ‘Onun gölgesi yere düşmezdi, çünkü o nur idi. O güneş ve ay ışığında yürüdüğü zaman onun gölgesi görülmezdi.’ Bazıları buna, Rasulullah’ın şu duasını delil gösterdiler: “Beni nur kıl!”

Bu tipik bir aşırı yüceltmece yanlış anlamaydı. İkisi de gnostik tabiatlı olan Kabalacı Yahudilikle Hermetizm’in karışımından ortaya çıkan yanlış anlama, bu noktada kalmadı. İş, “Hz. Peygamber’e kim ne kadar karizma katacak?” yarışına dönüştü.” (Mustafa İslamoğlu, Üç Muhammed, sh:90-91)

İslamoğlu’nun bunca uydurukça söz içeren bâtil ve tezvir dolu şu beyanlarından sarsılmamak ve ürpermemek elde değildir. Bu durumda o bu suçlamaları rivâyetleri nakledilen zevâta mı, yoksa “Size Allâh’tan bir nur, bir de Kitâb-ı Mübîn geldi” (Mâide Sûresi, 15) buyurmuş olan Allâh-u Te’âlâ’ya mı yönelmiş olmaktadır, zîrâ müfessirlerin tamamı bu âyet-i kerîmede geçen kitabı “Kur’ân”, nûru da “Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)” olarak tefsir etmişlerdir. Zaten Allâh-u Te’âlâ: “Ey Nebî! Gerçekten biz seni bir şahid, bir müjdeleyeci, bir uyarıcı, Allâh’ın izniyle Allâh’a çağırıcı ve nûr saçan bir kandil olarak gönderdik” (Ahzab Sûresi, 45-46) kavli-i şerîfinde de Habîbi’nin ne büyük bir nur olduğunu beyân etmiştir.

Yoksa İslamoğlu yahudi kabbalizmine dayanma cürmünü “Ey Câbir! Allâh’ın ilk yarattığı

senin peygamberinin nûrudur” (Abdürezzâk, el-Musannef, el-Cüzü’l-Mefkûd, sh:51, İsâ el-Hımyerî tahkikiyle, Kastalânî, el-Mevâhib, 1/71-72, Aclûnî, Keşfu’l-hafâ, no:827, 1/265) buyurmuş olan ve “Ey Allâh! Beni nûr kıl” (Müslim, Salâtü’l-müsâfirîn:26, no:763/187, 1/528-529) diye duâda bulunmuş olan Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)e yöneltmeyi mi hedeflemiştir? Çünkü Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Allâh-u Te’âlâ’dan kendisini nur yapmasını istemiştir. Her peygamberin duâsı makbul iken Eşref-i Enbiyâ olan Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)’in bu duâsının kabul olmadığını iddiâ edenden daha zâlim kim olabilir?!

Şimdi inşafıyla düşünecek olursak, Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)’in nur olduğunu hem Allâh-u Te’âlâ, hem de bizzât Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) beyân etmişken, bu bilgiyi nakleden Ka’bu’l-Ahbâr (Radiyallâhu Anh) gibi bir zâtı yahudi kabbalizmine meyletmekle suçlayan bir kişi, hakîkate Allâh-u Te’âlâ’yı ve Rasûlünü inkâr etmiş olmuyor mu? Tabî ki, İslamoğlu Allâh’ı ve Rasûlünü yahudi kabbalizmine meyletmekle suçlamayacağından, insanların cehâletinden istifâde ederek bu iftirâyı Ka’bu’l-Ahbâr (Radiyallâhu Anh)a isnâd ediyor. Ama hakîkate bu kötü vasfı Allâh’a ve Rasûlüne isnâd etmiş oluyor ki, Allâh-u Te’âlâ Kendisine ve Rasûlüne hakâret edenden intikam almaya elbette kadirdir. Böyle yapanları imhâl etmesi, ihmâl etmesi anlamına gelmez. Onlar alın yazısını inkâr etseler de: “Yakında o zâlimler nasıl bir yere döneceklerini bileceklerdir.” (Şuarâ Sûresi, 227)

Ka’bu’l-Ahbâr (Radiyallâhu Anh)’ın kim olduğuna gelince, İmâm-ı Zehebî (Rahimehullâh)’ın beyânına göre; bu zât, Ömer ve Suheyb (Radiyallâhu Anhümâ) gibi bir çok sahâbeden hadîs rivâyet etmiş olan yüce bir tâbi’îdir. Ebû Hureyre, Mu’âviye ve İbni Abbas (Radiyallâhu Anhüm) gibi bir çok sahâbî, Ömer’in âzatlısı Eslem ve Atâ İbni Yesar gibi bir çok tâbi’î (Radiyallâhu Anhüm) de kendisinden nakil yapmıştır. Bu zâtın rivâyetleri Ebû Dâvud, Tirmizî ve Neseî gibi bir çok müteber hadîs kaynağında nakledilmiştir. Kendisi ehl-i kitap ulemâsının ileri

gelenlerinden olup, Ömer (*Radiyallâhu Anh*) zamanında Müslüman olmuştur. Sahâbe-i kirâmla birlikte bir çok gazalara katılan bu zât çok dindar olup ulemânın nübelâsından (en seçkin ve akıllılarından)dir. (Zehebî, *Siyeru e'lâmin-nübelâ*, 3/490)

Görüldüğü üzere İslamoğlu **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in nur olduğunu kabul edenleri yahudiliğe meyletmekle suçladıktan sonra "**Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in ne güneş altında ne de ay ışığında gölgesinin bulunmadığı"nı söyleyen Zekvan (*Radiyallâhu Anh*) ve bunu ondan nakleden Hakîm-i Tirmizî (*Radiyallâhu Anh*) ve onun bu naklini bize ulaştıran İmâm-ı Suyûtî (*Rahimehullâh*) gibi Ehl-i Sünnet ulemâsını da yahudi kabbalizmine meylederek aşırı yüceltme yanlısına düşmekle ithâm etmiştir.

Oysa bu rivâyetin sâhibi olan Zekvan (*Radiyallâhu Anh*) yüce bir tâbi'îdir. Nitekim Allâme Zürkânî: "Zekvan Ebû Sâlih el-Medenî tâbi'înden olup, sika (kendisi güvenilir ve rivâyeti müteber) biridir" demiştir. (*Şerhu'l-Mevâhib*, 4/253-254)

Zekvan (*Radiyallâhu Anh*)'ın bu rivâyeti birçok müteber eserde yer almış ve âlimler bunun peşisıra bâzı îzahlar geliştirmişlerdir. Nitekim Muhammed bin Yûsuf eş-Şâmî, Zekvan (*Radiyallâhu*

Anh)dan gelen bu rivâyeti zikrettikten sonra: "**Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in gölgesi olmamasının sebebi, bir kâfirin onu çiğnemesine imkân vermemektir" demiştir. (*Sübü'l-hüdâ ve'r-reşâd*, 'Mısır baskısı', 2/123)

Bu rivâyeti Zekvan (*Radiyallâhu Anh*)dan nakleden Hakîm-i Tirmizî (*Kuddise Sirruhu*) hakkında ise Sübkî, Zehebî ve İbn-i Hacer (*Rahimehullâh*) gibi tabakat ve terâcim erbâbı: "Çok değerli tasnifler sâhibi, muhaddis, imâm, zâhid ve hâfiz" (*Tabek'tü's-Şâfi'iyye*, 2/245, *Tezkiretü'l-huffaz*, 2/645, *Lisânü'l-mizân*, 2/308) vasıflarını kullanmışlardır ki, bu sıfatların her birinin ne anlama geldiği erbâbınca mâlumdur. Örneğin burada geçen "Hâfiz" tâbiri bildiğimiz mânâda Kur'ân'ı ezberleyen kimse anlamında değildir, bilakis muhaddisler arasında "Hadis Hâfızı" ünvanına lâyık görülmüş kişi sayısı çok azdır.

Çünkü bu ünvana sahip olan kişinin en az yüz bin hadîs-i şerîfi senedleriyle ve râvîleriyle ezberinde bulundurması, hadîs ilmi ile ilgili bütün incelikleri bilmesi, "**Sahîh**", "**Hasen**", "**Ğarîb**", "**Münker**" ve "**Mevzû**" rivâyetleri birbirinden ayırabilmesi, râvîlerin güvenilirlik derecelerini esas alan **cerh ve ta'dil** konusunda ihtisas sâhibi olması ve bu vasfının herkesçe kabûl görmesi gerekir. İşte Hakîm-i Tirmizî'nin bu zatlardan olduğunu en büyük muhaddisler îtirâf etmişlerdir.

Ayrıca Şâh-ı Nakşibend (*Kuddise Sirruhu*) gibi velîler başbuğu, Hakîm-i Tirmizî (*Kuddise Sirruhu*) hakkında: "Yıllarca Hakîm-i Tirmizî'nin rûhaniyetine teveccüh ederek mânen yetiştim" buyurmuştur. Hücûrî (*Kuddise Sirruhu*) gibi tasavvuf ehlinin mihenk taşlarından olan bir zât: "Hakîm, sadefinde tek olan bir incidir, çünkü onun bütün âlemde hiçbir karîni bulunmamaktadır. Onun zahirî ilimler konusunda çok kitapları vardır ve hadîs ilminde isnâd-ı âlî sahibidir" buyurmuştur. Mevlânâ (*Kuddise Sirruhu*)ya çocukluğunda himmet ve teveccüh etmiş bulunan Ferîdüddîn Attar (*Kuddise Sirruhu*) da Hakîm-i Tirmizî (*Kuddise Sirruhu*) hakkında: "Ehl-i İslâm'ın büyüğü, Ehl-i Sünnet'in yücesi, evliyânın müctehidi (en gayretlisi), esfiyânın münferidi (seç-

kin kulların biriciği), kudsiyânın mahremi (kutsal meleklerin sırdaşı), vakti zamanın şeyhi, şeyhlerin muhteşemi, velîlerin muhteremi, bütün lugatlarla dînin dâvetçisi, hadislerin ve âyetlerin gerçek mânâlarının şerh edicisi olan bu zat, mânâları şerh etmekte Allâh'ın bir âyeti, hadis ve rivâyette sika (güvenilir), şerâat ve tarîkatta müctehid, bütün ilimlerde kâmil bir zât olup, bir çok kerâmetlere sâhip bulunmakta idi” diye övgüler yağdırmıştır. (Keşfu'l-mahcûb, Tezkiratü'l-evliyâ, Ahmed Abdürrahîm, Ahmed Abdüh, Riyâzatü'n-nefs, sh:4)

Şimdi de bu rivâyeti Hakîm-i Tirmizî'den nakleden ve İslamoğlu'nun, “Üç Muhammed” kitabını kendilerine reddiye olarak hazırlamış olduğu ikinci isim olan İmâm-ı Suyûtî'nin bâzı fazîletlerinden bahsedecek olursak; İmâm-ı Suyûtî (*Rahimehullâh*)ın ilmin tüm fenlerinde ne kadar telifleri olduğunu sayıp bitiremeyiz, bunun için müstakil bir kitap derlemek lâzımdır. İbn-i İyâs el-Hanefî (*Rahimehullâh*): “Suyûtî, hadîs-i şerîf ve diğer ilimlerde mâhir bir âlim ve fâzıl bir kimse idi. Asrında ender bulunan bu zâtın altı yüz kadar eseri bulunmaktadır ki, bunlardan bâzısı onlarca cilt tutarındadır. Bu zât ilimde ve amelde müctehid derecesindedir” demiştir. (Bedâi' u'z-zühûr, 4/83)

Allâme Necmüddin el-Ğazzî (*Rahimehullâh*) onun hakkında: “Hadis ilminde, hadis fenlerinde, (hadis rivâyet eden) rical(in kimliklerini tâyin ve güvenilirlik derecelerini tespit) ilminde ve hadisten hüküm istinbâtı (çıkarılması) noktasında zamanında ondan büyük bir âlim yoktu. Fazîletleri ve menkıbeleri çokluğundan dolayı sayılacak gibi değildir. Kendisinin (altmış iki senelik kısa bir ömrün son yirmi iki senesinde) çok tedkik gerektiren bunca eser yazmasından başka hiç bir kerâmeti olmasaydı bile, kadere inananlar için elbette bu yeterli olurdu” demiştir. (el-Kevâkibu's-sâira, 1/228-229)

Tabî ki İslamoğlu kadere inanmadığı için bu söz ona huccet olmaz. (İlmî bir heyet tarafından onun kaderi inkârına karşı yapılan reddiye için bakınız: Mustafa İslamoğlu'nun bâtil görüşlerine karşı HAK SÖZ, Fatih Kalender, Kadere îmân tartışmalı bir fazlalık değildir.)

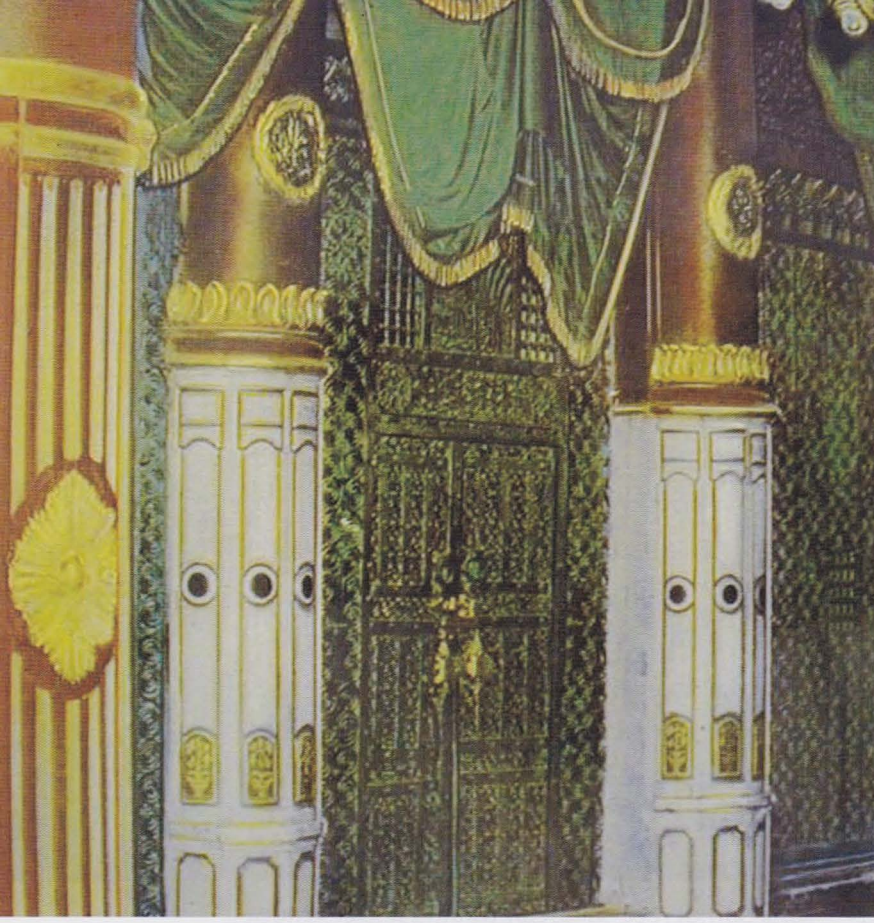
Allâme Şevkânî ise İmâm-ı Suyûtî hakkında:

“Asrının (İbn-i Hümmam ve Münâvî gibi yüz elli kadar) en büyük âlimleri kendisine icâzet vermiştir. Bütün fenlerde öne çıkmış, akrânından üstün olmuş ve hadis alanında derlediği el-Câmi'u's-sağîr ve el-Câmi'u'l-kebîr gibi tasnifleri, tefsir sahasında telif ettiği ed-Dürrü'l-mensûr ve el-İtkân gibi daha bir çok eseri, ayrıca her fende yazdığı tüm tasnifleri ulemâ nezdinde kabul görmüş ve gündüzün girdiği her yere girmiştir. Ne var ki böyle bir zât bile (Sehâvî gibi) fazîletini kıskanan ve menkıbelerini inkâr edenlerin tenkitlerinden kurtulamamıştır” diye övgülerde bulunmuştur. (el-Bedrü'd-dâli', 1/328, Suyûtî, Husnü'l-muhâ-zara, 1/339)

Evet, Sehâvî gibi kaplanların, Suyûtî gibi aslanlarla mücâdelesinin bir tür îzâhı bulunabilir. Gerçi Sehâvî'nin Suyûtî'ye îtirazları ulemâ nezdinde kabul görmemiştir. Zaten Sehâvî'nin kendi akrânına karşı son derece saldırgan tutumu ancak kendisine zarar vermiştir. Fakat aslanla kaplanın arasına girmeye kalkan bir çakalın hâline ancak acımak gerekir.

Günümüzün müctehid taslakları maddî menfaatler için şî'î-mulhid demeden herkesin kapısını aşındırırken, kırk yaşına kadar fıkıh dersleri oku-

tan Suyûtî, o yaştan sonra Nil kenarındaki evinde ibadete çekilerek sadece **Allâh-u Te'âlâ** ile meşgul olmuş ve kalan ömründe müellefâtını tahrîre başlamıştır. Sultan Kansu Gavrî ona bir hadım köleyle bin dînar hediye gönderdiğinde, bin dînari geri göndermiş, hadım köleyi ise alıp âzâd ederek **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in hücreyi saâdetlerinin hizmetine vakfetmiş, sultanın elçisine de: "Bir daha bize böyle hediyeler getirme, çünkü Allâh bizi bunlara muhtâç etmedi" buyurma erdemini göstermiştir.

Sultanın defâatle kendisini çağırmasına rağmen icâbet etmemiş, o zaman kendisine: "Bâzı evliyâ insanların işini görmek için krallarla görüşürlerdi" dediğinde: "Onlarla görüşmeme husûsunda selefeye uymak, müslümanın dîninin selâmeti bakımından daha hayırlıdır" diye cevap vermiş ve bu konuda: "Din direklerinin, sultanların yanlarına gidip gelmeme husûsundaki rivâyetleri" anlamına gelen "Mâ revâhu'l-esâtîn fî ademî'teraddüdi ale's-selâtîn" diye bir kitap da telif etmiştir. (Necmüddin el-Ğazzî, el-Kevâkibu's-sâira, 1/228, İbnü'l-imâd, Şüzürâtü'z-zehab, 8/53)

Kendisine verilen "Hadis hâfızlarının sonuncusu" lakabı, kendisinden sonra geçen beş yüz on

dokuz sene içerisinde onun misli bir âlim gelmediğinin en büyük ifâdesidir ki, bu da artık kıyâmete kadar böyle bir âlim gelmeyeceğinin yeterli bir delilidir.

Biz burada İslamoğlu'na reddiye sadesinde bulunduğumuz için, onun tarafından adı zikredilen Zekvan, Hakîm-i Tirmizî ve Suyûtî (*Radiyallâhu Anhüm*) gibi kimselerin tahlîline yoğunlaştık, yoksa **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in nur oluşunu rivâyet eden sâdece Zekvan (*Radiyallâhu Anh*) da değildir, ondan önce İbni Abbâs (*Radiyallâhu Anhümâ*): "**Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in gölgesi yoktu. O güneşe karşı duracak olsa O'nun nûru mutlakâ ziyâsına gâlip gelirdi. Bir kandilin yanında durduğunda da mutlakâ O'nun ziyâsı kandilin ışığına galebe çalardı" (Abdurrahmân ibnü'l-Cevzî, el-Vefâ, sh:407)

sözyle bu hakîkati dile getirmiştir ki, onun bu sözünden Rasûlüllâh (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in sâde mânevî bir nur olmayıp, aynı zamanda hissî bir nur olduğu anlaşılmıştır.

İbni Abbâs (*Radiyallâhu Anhümâ*)'dan da önce Osman (*Radiyallâhu Anh*): "**Allâh-u Te'âlâ** hiçbir insan ayağını senin üzerine basmasın diye gölgeni yere düşürmedi" (Abdullâh ibni Ahmed en-Neseî, Tefstru'l-medârik, 3/135) sözyle bu gerçeği ortaya koymuştur.

Rasûlüllâh (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in gölgesi olmadığı husûsu geride zikrettiğimiz kaynakların yanısıra daha birçok kaynakta da nakledilmiştir ki, Râğıb el-İsfhânî'ye âit el-Müfredât (sh:318), Kâzî l'yâz'a âit eş-Şifâ (1/242), Suyûtî'ye âit el-Hasâisü'l-kübrâ (1/68), es-Suğrâ (sh:53), Şihâb el-Hafâcî'ye âit Nesîmü'r-riyâz, (3/282), Kastalânî'ye âit el-Mevâhib (4/253), Ali el-Halebî'ye âit es-Sîretü'l-Halebiyye (3/302), Muhammed Tâhir'e âit Mecma'u bihâri'l-envâr (3/402), Muhammed el-Beycûrî'ye âit Şerhu's-şemâil (sh:24), Ali el-Kârî'ye âit Cem'u'l-vesâil fî şerhi's-şemâil (1/217), Süleyman el-Cemel'e âit Şerhu'l-Hemziyye (sh:5), Huseyn ed-Diyârbekrî'ye âit Târîhu'l-Hamîs (1/219), ikinci binin müceddidi olan İmâm-ı Rabbânî'ye âit el-

Mektûbât (Farsça baskı, defter 3, cüz 9, sh:153), Abdulhak ed-Dehlevî'ye âit Medâricu'n-nübüvve (1/21), Abdürraûf el-Münâvî'ye âit Şerhu's-şemâil (1/57), Şah Abdülazîz ed-Dehlevî'ye âit Tefsîru fethi'l-Azîz (sh:316) gibi müteber eserler bunlardan sâdece birkaçıdır.

Dolayısıyla İslamoğlu'nun yahudi kabbalizmine dayalı aşırı yüceltmecilik iftirâsı sadece Ka'bu'l-Ahbâr (*Radiyallâhu Anh*)a yönelik olmayıp, bu rivâyetlerin sâhibi olan Osman ve İbni Abbâs (*Radiyallâhu Anhüm*) gibi sahâbeye ve bu rivâyeti kabûl ederek nakleden zevât-ı kirâmın tümüne, İbni Abbâs'dan başlayıp, İmâm-ı Rabbânî'ye kadar uzanan ulemâ ve evliyâ silsilesine müteveccih bulunmuştur. Zîrâ bu rivâyeti nakleden âlimlerden hiçbiri bu rivâyeti inkâr etmemişlerdir.

Umarım ki siz okurlarım İslamoğlu'nun yahudi kabbalizmine meyletmekle suçladığı zatların ne büyük insanlar olduğunu böylece biraz daha anlamış oldunuz.

Ey gidi İslamoğlu! Sen kimsin ki, bu büyükle rin rivâyetlerine îtirâz ediyorsun. Bir de onları **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)in fazîletlerini neşrettikleri için yahudi kabbalizmine meyletmekle ithâm ediyorsun. Benim onlar hakkında serdetmek istediğim tenzih ifâdesinin en güzel örneğini İmâm-ı Rabbânî (*Kuddise Sirruhu*)nun zikrettiği şu beyitlerde görmektediriz:

**Kâsır bir kişi onları tenkîde kalksa beyinsizliğinden,
Pak sahalarını temizlerim, en çirkin kelimelerinden,
Kurnaz tilki mi koparacak bir zinciri,**

Ona bağlıdır bütün dünyanın esedleri. (İmâm-ı Rabbânî, el-Mektûbât, 1/148, 222, 302)

Ey İslamoğlu! Sana da bir çift sözüm var ki, o da Arapça bir beyitte gelen şu ifâdedir:

**Ey kafasını ulu bir dağa vurup duran adam,
Dağa değil de kafana acı, eğer acıyacaksan.**

Artık İslamoğlu'nun bu zatlari yahudilere meyletmekle suçlayan âdî ifâdelerini okuyanlar onun dilinin ne kadar uzun olduğunu, kendileri de onun bu görüşlerini tasvib etmeleri halinde bunca ulemânın ve evliyânın ırzını rencide ettikleri için,

yarın âhirette onların şikâyetlerine mâruz kalacaklarını ve iflah olmayacaklarını herhalde anlamış olmalıdırlar. Zâten Şeyhu'l İslâm el-Herevî (*Kud-dise Sirruhu*)nun beyân-ı vechile; Allâh dostlarının: "İlâhî! Kimin Senin nazarından düşmesini istiyorsan, onu bizim gıybetimizle ve tenkîdimizle uğraştırarak helâk et" şeklindeki makbul duâlarının bir netîcesi olacak ki, bu büyüklerin rivâyetlerine îtirâz eden ve onlara hakâret eden hiç bir münkir müflih olmamıştır. Bugün anlayıp tevbe ederlerse tevbe kapısı açıktır, değilse yarın çoktan iş işten geçmiş olacaktır.

İslamoğlu gibi: "*Peygambere karizma kazan-dırmaq için ona aşırı hürmet yapıyorlardı*" hezeyanlarıyla sahâbe hazarâtına bile dil uzatmadan çekinmeyen birinin, tâbi'în hazarâtına böyle iftirâlar yapması pek de yadırganacak bir şey değilse de, Ehl-i Sünnet geçindikleri halde hâlâ onunla birlikte hareket eden hocaların ve bu reddiyeler kendilerine ulaştığı halde hâlâ onu dinlemeye devam eden veyâ dinleyenleri uyarmayan kimselerin bu tutumu çok yadırganacak bir şeydir. Kendilerine yâhut yakınlarına veyâ sevdiklerine hakâret ve iftirâ edildiğinde etkilenip tavır takınan kimseler, sahâbe ve tâbi'îne yapılan bunca hakâret karşısında hâlâ sessiz ve seyirci kalabiliyorlarsa, mutlakâ îmanlarındaki samîmiyeti sorgulamalıdırlar.

Allâh-u Te'âlâ'dan niyâzımız: "**Doğrusu Biz o hakk** (olan Ehl-i Sünnet inancını) **bâtıl** (olan Mu'tezile, Şî'a, Ca'feriyye ve Vehhâbiyye gibi dalâlet fırkalarının sapık inançları) **üzerine atarız da o onun beynini patlatır, birden bire** (o bâtil bütünyle) **yok olup gitmiştir.** (Ey bidatçiler! Din adına **Nitelemekte bulunduğunuz** (bâtıl) **şeylerden dolayı sizin için şiddetli helâk** (ve yıkım) **vardır!**" (Enbiyâ Sûresi, 18) kavli-i şerîfi hürmetine, Rasûlüllâh (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) in yüce şânına tâzim husûsunda bize nasîp ettiği hak inancı, İslamoğlu gibi Rasûlüllâh (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)in bâzı fazîletlerini inkâr ettirmeye çalışanların bâtil inancına musallat kılarak bâtili hükümsüz kılması ve onları tehdit ettiği helaktan bizleri muhâfaza buyurmasıdır.

HIZIR (ALEYHİSSELÂM)

Olaylarda ALLAH Teâlâ'nın hikmetleri vardır. İnsanın kötü gördüğü birçok şey, aslında iyidir. Ancak içyüzünü bilmediği için insan onu şer sanır. Bu bakımdan başa gelen olayları, ALLAH Teâlâ'nın hikmetine havale edip sabretmeli ve sonunda onun hayırlı olacağını düşünmelidir.

Mehmet TALÛ
bilgi@arifandergisi.com

Ulemanın ekseriyetine göre; Kehf sûresi, 60-82 âyet-i kerimelerindeki Mûsâ (Aleyhisselâm) kıssasında bahsedilen salih kul: HIZIR (Aleyhisselâm)dır.

Abdullah b. Abbas (Radıyallahü Anhümâ) dan rivâyete göre Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

Hız. Mûsâ (Aleyhisselâm) İsrailoğulları içinde hutbeye kalkmıştı. Kendisine:

- İnsanların en âlimi kimdir? diye soruldu.

- En âlim benim, diye cevap verdi.

Bu husustaki ilmi, "ALLAH Teâlâ en bilendir." diyerek ALLAH Teâlâ'ya döndürmediğinden dolayı ALLAH Teâlâ onu azarladı da:

- Evet, iki denizin birleştiği yerde benim bir kulum var! İşte o senden daha âlimdir, buyurdu.¹ Hız. Mûsâ (Aleyhisselâm):

- Ey Rabbim! Onu görmeyi bana kim

tekeffül eder? Ey Rabb'im ona nasıl yol bulayım? dedi. O'na:

- Bir balık alır ve onu bir zenbil içinde taşırsın. Onu nerede kaybedersen o kulum işte oradadır, buyurdu.

Mûsâ (Aleyhisselâm) bir balık aldı ve onu bir zenbil içine koydu. Bundan sonra Mûsâ (Aleyhisselâm), hizmetindeki genç Yûşâ b. Nûn (Aleyhisselâm) ile birlikte gitti. Nihayet o kayanın yanına varınca başlarını yere koydular, Mûsâ (Aleyhisselâm) uyudu. Bu arada balık debelendi ve zenbilden çıkıp denize düştü. Ve deniz içinde kendine, şaşılacak bir surette su künkü gibi bir boşluk bırakarak yolunu açıp gitti. Uyandıktan sonra o gecenin kalanı ile bütün gün yürüdüler. Nihayet sabah olunca Mûsâ (Aleyhisselâm) hizmetçisine:

- Kuşluk yemeğimizi getir! Yemîn olsun, biz bu seferimizden garib bir yorgunluk duyduk, dedi. Halbuki Mûsâ (Aleyhisselâm), ALLAH Teâlâ'nın emrettiği o yerin ötesine geçmedikçe yorgunluk

duymamıştı. Hizmetçi delikanlı Mûsâ (Aleyhisselâm)a:

- Gördün mü? Taşın yanında barındığımız zaman balığı yânî balığın gittiğini haber vermeyi unuttu-
şum. Bunu söylemeyi bana unutturan da şeytandan
başkası değil. Balık deniz içinde şaşılacak bir surette
yolunu tutup gitti. Balığın girmesi için suda bir oyuk
meydana geldi.

Deniz içinde böyle bir yolun açılması Mûsâ
(Aleyhisselâm) ile hizmetçisince hayret edilecek birşey
olmuştu. Mûsâ (Aleyhisselâm), gence:

- Zaten aramakta olduğumuz bu idi, dedi.

Bunun üzerine kendi izleri üzerinde, izlerine baka
baka geriye döndüler. Taşın yanına varınca bir de
baktılar ki, elbiseye bürünmüş bir adam duruyor.
Mûsâ (Aleyhisselâm) O'na selâm verdi. O da selâmı aldı
ve:

- Senin bulunduğun yerde selâm nereden yâni nas-
ıl olur? dedi.

- Ben Mûsâ'yım, dedi. O:

- İsrâîl oğulları'nın Mûsâ'sı mı? diye sordu.

- Evet, dedi. Mûsâ (Aleyhisselâm) sonra yine söze
başlayıp:

- Sana öğretilen rüşd ve hidâyetten bana birşey
öğretmen için senin yanına geldim, dedi. Hızır
(Aleyhisselâm):

- Doğrusu sen benim beraberimde asla sabre-
demezsin. Yâ Mûsâ! Ben, ALLAH Teâlâ'nın bana
öğrettiği öyle bir ilim üzerindeyim ki, sen onu bile-
mezsin. Sen de ALLAH Teâlâ'nın öğrettiği, ALLAH
Teâlâ ilminden öyle bir ilim üzerindesin ki, onu da
ben bilemem, cevabını verdi. Mûsâ (Aleyhisselâm)
O'na:

- Sana öğretilen ilimden bana da öğretmen için
sana tâbi' olayım mı? dedi. O da:

- Doğrusu sen benim beraberimde asla sabre-
demezsin. İcyüzünü kavrayamadığın bir bilgiye nasıl
sabredersin? dedi. O da:

- ALLAH Teâlâ dilerse beni sabredici bulacaksın,
sana hiçbir işte karşı gelmeyeceğim, dedi. O:

- Eğer bu suretle bana tâbi olacaksan, ben sana
anıp söyleyinceye kadar sen bana hiç birşey sorma,
dedi.

Bundan sonra deniz kıyısında yürüyerek gittiler.
Yanlarına bir gemi uğradı. Kendilerini gemiye al-
maları için gemicilerle konuştular. Gemiciler Hızır
(Aleyhisselâm)ı tanıdılar ve onları ücretsiz olarak gemiye
aldılar. Onlar gemiye bindikleri zaman bir serçe kuşu
geldi, geminin kenarına kondu ve denizden bir-iki

gaga su aldı. Hızır (Aleyhisselâm), Mûsâ (Aleyhisselâm)a:

- Yâ Mûsâ! Benim ilmimle senin ilmin, ALLAH
Teâlâ'nın ilminden bu serçenin gagasıyla denizden
aldığı su kadar bile eksiltmez, dedi. Derken Hızır
(Aleyhisselâm), eline bir balta aldı da gemi tahtalarından
birini söktü. Mûsâ (Aleyhisselâm) O'na:

- Sen ne yaptın? Adamlar bizi ücretsiz olarak ge-
milerine almışlarken, sen gemilerine kasdedip için-
dekileri batırmak için mi deliyorsun? And olsun, sen
büyük bir iş yaptın, dedi. Hızır (Aleyhisselâm):

- Sen beraberimde asla sabredemezsin demedim
mi? dedi. Hz. Mûsâ:

- Unuttuğum şeyden dolayı beni muâhaze etme,
şu arkadaşlığımızda bana güçlük yükleme, dedi.

Denizden karaya çıktıkları zaman, çocuklarla be-
raber oynamakta olan bir oğlana uğradılar. Hızır he-
men o çocuğun başından tuttu ve onu eliyle şöyle
kopardı. Mûsâ (Aleyhisselâm) O'na:

- Tertemiz, mâsûm bir canı diğer bir can karşılığı
olmaksızın öldürdün hâ! And olsun ki sen çok kötü
bir şey yaptın, dedi. O zât:

- Ben sana beraberimde asla sabredemezsin, de-
medim mi? dedi. Hz. Mûsâ:

- Eğer bundan sonra sana birşey sorarsam, benim-
le arkadaşlık etme! O takdirde tarafımdan muhakkak
özre ulaşımsındır, dedi. Yine gittiler. Nihayet bir
memleket halkına vardılar ki, ora ahâlîsinden yemek
istedikleri halde kendilerini konuk etmekten çekin-
mişlerdi. Derken yıkılmaya yüz tutmuş bir duvar
buldular. O, bunu eliyle şöyle doğrultuverdi. Mûsâ
(Aleyhisselâm):

- Bunlar, bizlere yemek yedirmeyen ve bizleri ko-
nuk etmeyen bir kavimdir. Sen onların yıkılmaya yüz
tutmuş olan duvarını doğrulttun! İsteseydin elbet
buna karşı bir ücret alırdın, dedi. O zât:

- İşte bu, benimle senin ayrılışıdır. Sana üye-
rinde sabredemediğin şeylerin icyüzünü haber vere-
ceğim, dedi.

Peygamberimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) kıssayı bura-
ya kadar hikâye ettikten sonra:

**“Ne olurdu sabredeydi de, aralarında geçec-
cek haberlerini ALLAH Teâlâ bize kıssa yapay-
dı.”** buyurmuştur. ²

Ve Hızır (Aleyhisselâm) yaptığı şeylerin iç yüzünü an-
latmaya başladı.

**“Gemi var ya, o, denizde çalışan yoksul kim-
selerindi. Onu kusurlu kılmak istedim. Çünkü
onların arkasında, her sağlam gemiyi gasbet-**

mekte olan bir kral vardı.”

Şu halde Hızır, fakir denizcilerin gemisini yaralamakla, kralın bu gemiyi gasbetme ihtimalini ortadan kaldırmış, böylece bu fakirlere iyilik etmişti. Hızır (*Aleyhisselâm*) sözlerine devam etti:

“Erkek çocuğa gelince, onun ana-babası Mü'min kimselerdi. Bunun için çocuğun onları azgınlık ve nankörlüğe boğmasından korktuk.”

Zira Hızır (*Aleyhisselâm*) bu çocuğun ileride zalim biri olacağını, temiz birer Mü'min olan ebeveynine karşı azgınlık ve nankörlük göstereceğini, yahut çocuk sevgisi yüzünden ana-babasının manevi hayatlarının tehlikeye düşeceğini biliyordu; ALLAH Teâlâ bunu Hızır (*Aleyhisselâm*)a bildirmişti.

“Devam etti: “Böylece istedik ki, Rableri onun yerine kendilerine, ondan daha temiz ve daha merhametlisini versin.

Duvara gelince, şehirde iki yetim çocuğun idi; altında da onlara ait bir hazine vardı; babaları ise iyi bir kimse idi. Rabbin istedi ki, o iki çocuk güçlü çağlarına erişsinler ve Rabbinden bir rahmet olarak hazinelerini çıkarsınlar. Ben bunu da kendiliğimden yapmadım. İşte, hakkında sabredemediğin şeylerin iç yüzü budur.”³

Bir Nükte:

Sırrı, hem kahramandan, hem de seyirciden gizli tutularak başlayan hakikat yüklü bir kıssa, aynı anda her iki zümreye de açıklanması... Ne kadar dikkat çekici değil mi? Hak'tan halka doğru yaptığı fiillerle icraatını gösteren Hızır (*Aleyhisselâm*)... Haktan, halka olan mu-kadderatın infazına memur olan Hızır (*Aleyhisselâm*)...

Bu kıssa, Hızır (*Aleyhisselâm*)'ın Mûsâ (*Aleyhisselâm*) dan üstün olmasını gerektirmez. Sadece, Mûsâ (*Aleyhisselâm*)a Hızır (*Aleyhisselâm*)daki ilm-i ledünden verilmediğini anlatmış olur... İlm-i ledün: Müessirden esere gelen bir ilimdir, Tamamen keşiftir... Hızır (*Aleyhisselâm*)'ın, Mûsâ (*Aleyhisselâm*)'ın ruhî durumunu keşfi gibi...

Arzedilen âyet-i kerime ve hadis-i şerifte anlatılan Mûsâ (*Aleyhisselâm*) ile Hızır (*Aleyhisselâm*) kıssasından çıkarılan ibretler ve nasihatlar:

1- İlim genellikle biri kesbî yani kazanılan, diğeri vebî yani hibe edilen veya ledünnî olmak üzere iki kısma ayrılır. Kesbî ilimde olduğu gibi, ledünnî ilim de kişilerin derece ve yakınlığına yani ALLAH Teâlâ katındaki mevki'lerine göre farklılık arzeder.

2- Peygamberlerin ilmi genellikle vebî yani ledünnîdir. ALLAH Teâlâ'dan alıp öylece bilgi sahibi

olurlar. Ama her Peygamberin özelliğine, içinde bulunduğu şartlara, hitap ettiği kavim ve milletin kültür seviyesine göre kendisine bu ilimden verilir. O bakımdan bütün peygamberler tevhid inancı esasında birleşirler, ama diğer fer'î ilimlerde farklı derecelerde ayrılırlar. Sebebine gelince: ALLAH Teâlâ'nın ilminin sonsuz ve sınırsız olduğunu bildirmek ve her bilenden daha çok bir bilenin bulunabileceğini hatırlatmak ve ilim sahiplerinin bilgilerinin farklı olduğuna dikkatleri çekmek söz konusudur. Nitekim ledünnî ilme sahip olan Mûsâ (*Aleyhisselâm*) bildiklerinin çoğunu Hızır (*Aleyhisselâm*) bilmezdi. Hızır'ın bildiklerinin bir kısmını veya çoğunu Hz. Mûsâ bilmezdi. Nitekim Ubeyy b. Ka'b (*Radıyallâhü anh*)dan rivayete göre Peygamber Efendimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*), Hızır (*Aleyhisselâm*)'ın:

“Ey Musa! Ben ALLAH Teâlâ'nın bana öğrettiği bir bilgi üzereyim ki, sen onu bilmezsin. Sen de ALLAH Teâlâ'nın sana öğrettiği bir bilgi üzeresin ki, onu ben bilmem” dediğini bildirmiştir.⁴

3- Kişi kendi bilgisiyle böbürlenmemeli, daha bilgili kişilerin ve hepsinin üstünde de ALLAH Teâlâ'nın daha bilgili bulunduğunu hatırdan çıkarmamalıdır. Çünkü her ilim sahibinin üstünde ondan daha fazla ve farklı bir bilen vardır. Cenab-ı Hak şöyle buyuruyor:

“.. Zira her ilim sahibinin üstünde daha iyi bilen birisi vardır.”⁵

Toplum düzeni için gerekli olan şeriat yanında bir de herkesin kavrayamayacağı manevî bilgi mevcuttur. ALLAH Teâlâ şeriat bilgisini, peygamberlikle görevlendirdiği kimselere verir. Hakikat bilgisini dilediği kuluna verir. Şeriat bilgisi, peygamberden sonra rivayet yoluyla veya okuyarak öğrenilir. Hakikat bilgisi öğrenme ile değil, keşif yoluyla ruha akar. Bu, ALLAH Teâlâ'nın kuluna hediyesidir.

4- Bu hikmetlerle dolu yolculuktan, insanların günlük hayatta karşılaştıkları bir takım olayların, bazen büyük felaketlerin bir görünen yüzünün, bir de asıl perde arkasının bulunduğu anlaşılmaktadır. Bazen şer olarak görülen olayların arkasından büyük hayırların ortaya çıktığı görülmektedir. Cenâb-ı Hak şöyle buyuruyor:

“Hoşunuza gitmediği halde savaşmak size farz kılındı. Belki de hoşunuza gitmeyen bir şey sizin için daha hayırlıdır. Belki hoşunuza giden bir şey de sizin için daha kötüdür. ALLAH Teâlâ bilir, siz ise bilmezsiniz”⁶

“... Eğer karılarınızdan hoşlanmıyorsanız, olabilir ki, hoşunuza gitmeyen bir şeyde ALLAH

Teâlâ, sizin için çok hayır takdir etmiştir.”⁷

Olaylarda ALLAH Teâlâ'nın hikmetleri vardır. İnsanın kötü gördüğü birçok şey, aslında iyidir. Ancak iç yüzünü bilmediği için insan onu şer sanır. Bu bakımdan başa gelen olayları, ALLAH Teâlâ'nın hikmetine havale edip sabretmeli ve sonunda onun hayırlı olacağını düşünmelidir. Bu bakımdan iç yüzünü bilmediğimiz bir olay, bir mesele ile karşılaştığımızda, duygusallıktan uzak kalıp onun iç yüzünü öğreninceye kadar bir hüküm vermemek en isabetli yoldur. Bu gibi hususlarda hissimizle değil, aklımız ve imanımızla çözüm aramalıyız.

Karşımıza çıkan bir kazanın hayırlı olacağını, iyi sonuç vereceğini düşünmemiz ilâhî takdire teslimiyetin ifadesidir. Çünkü ALLAH Teâlâ hiçbir zaman haksızlık yapmaz. O'nun her yaptığında mutlak hayır vardır. Hızır (Aleyhisselâm)ın sağlam gemiyi delip kusurlu hale sokması, zâhiren masum bir çocuğu öldürmesi, kendilerini konuk etmeyen bir kasabada yıkılmak üzere olan duvarı doğrultması, bunun açık örneklerinden bir kaçıdır.

5- İlim öğrenmek için gerektiğinde başka yerlere gitmeli ve yol zahmetine katlanmalıdır.

6- Yola giderken yanına bir arkadaş almak, arkadaşla yola gitmek uygundur.

7- Bilmediğimiz konuları öğrenebilmek için bazı zorluklara katlanmasını bilmeliyiz. Nimet, külfetsiz olmuyor. Nitekim Musa (Aleyhisselâm) Hızır (Aleyhisselâm) ın ilminden yararlanmak için uzun ve yorucu bir yolculuk yapma ihtiyacını duymuş ve katlanmıştır. Cenab-ı Hakk'ın muradı da böyle olmasından yana idi. Zira dileseydi Hızır'ı, Hz. Musa'nın yanına sevkederdi. Nitekim Ashab-ı Kiramdan bazı zatlar, İslâm ülkelerine dağılan arkadaşlarının Peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)den bizzat duydukları hadis-i şerifleri onların ağzından dinlemek için develerine binip haftalarca yolculuk yapmışlardır.

8- Bilgisinden yararlanmak istediğimiz kişiye uymasını, saygı gösterilmesinin gereğini, lüzumsuz sormaktan kaçınmasını bilmeliyiz. Çünkü ilim çok şerefli, azizdir ve kıymetlidir. Ona sahip olan da o nisbette şerefli ve azizdir. İlim adamına saygı göstermek, peygamberlerin sünnetidir. Musa (Aleyhisselâm)ın bir bakıma Hızır (Aleyhisselâm)a uyup bilgisinden yararlanmaya çalışması bize bu sünneti hatırlatır.

9- Bilmediğimiz bir konuyu öğrenmekte çok sabırlı ve dikkatli olmamız gerekmektedir. Çünkü ilim ancak zevk, heves, ilgi ve sabırla elde edilebilir.

10- Hocası rütbe itibarıyla kendisinden aşağı da olsa, öğrencinin hocasına saygı göstermesi, ona itiraz etmemesi gerekir. Nitekim Musa (Aleyhisselâm), kendisinden aşağı derecede olan Hızır (Aleyhisselâm)a tabi olmuş, O'na saygı göstermiştir.

11- Bir malın tamamını veya büyük bir bölümünü kurtarmak için az bir kısmını telef etmek caizdir. Nitekim Hızır, gemiyi kurtarmak için bir bölümünü yaralamıştır.

12- Büyük bir fesattan korunmak için küçük bir fesat işlenebilir. Nitekim Hızır, ebeveyni kurtarmak için onların çocuğunu öldürmüştü. İnsanın bilmediği bir şeyi, hemen inkâr etmemesi, düşünüp iç yüzünü öğrenmesi gerekir.

13- Verilen söze, kesilen şarta uymak gerekir.

14- Hatadan özür dilemek, mutlaka lazımdır.

15- Çocuklarını ALLAH Teâlâ'nın rahmet ve gözetimine ısmarlamak, onların geleceklerini düşünmek lazımdır. Nitekim geriye kalan çocuklarını düşünerek onlar için duvarın altında para saklamış olan kişi, salih bir insan olarak nitelendirilmiştir.

16- İyilik yapmayana iyilikte bulunmak, onun için hayırlı olanını düşünmek mü'mine yakışan bir haslettir. Kendilerini konuk etmeyen ve yiyecek bir şey de vermeyen kasaba halkına ait yıkılmak üzere olan bir duvarı Hızır'ın doğrultması, bize bu gerçeği öğretmektedir.

17- Hızır (Aleyhisselâm) düzelttiği duvara karşılık ücret almamıştı. İşte mürüvvet sahibi insan da yaptığı her iyilikten hemen karşılık beklememeli, iyiliği Hak rızası için yapmağa çalışmalıdır.

- DİPNOTLAR -

1 - Bu kıssanın sebebi, bir rivayetle şöyle nakledilmiştir: Hz.Mûsâ (Aleyhisselâm) Rabb'ine sual edip:

- Ya Rabbi! kullarının sana en sevgilisi hangisidir? demiş.

- Beni zikreden ve unutmayan, buyrulmuş. Hz.Mûsâ (Aleyhisselâm):

- En hâkim kulun hangisi? demiş.

- Belki bir kelimeye rastgelirim de bir hidayete delâlet eder veya bir felaketten kurtarır diye insanların ilmini araştırmakla kendi ilmine ekleyen, buyurulmuş. Bunun üzerine Hz.Mûsâ (Aleyhisselâm):

- Kullarımdan benden daha alimi varsa bana göster, demiş.

- Var, buyurulmuş.

- O halde onu nerede arayayım? demiş.

- İki denizin birleştiği yerde, kayanın yanında balığı kaybedeceğin yerde... diye ta'rif buyurulmuş. Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, Hakk Dîni Kur'an Dîli, 4/3256-3257

2 - Buhari, Enbiya: 27, İlim: 44; Müslim, Fezail: 170, A.b. Hanbel, 5/118

3 - Kehf Sûresi: 60-82

4 - Buhari, Enbiya: 11, İlim: 44; Müslim, Fezail: 170; A.b. Hanbel, 5/118.

5 - Yusuf sûresi:76

6 - Bakara sûresi:216

7 - Nisâ sûresi:19

Birilerine Ku'ân'ı ve Dîn'i Öğreten Bir Kimse Öğrettikleriyle Allah Arasında Bir Vâsita mıdır?

Hüseyin AVNÎ
bilgi@arifandergisi.com

XX: İlahiyat fakültesinden iki kız talebe geldi ve bana aynı şeyi sordular. Dediler ki, "Allah bize şahdamarımızdan daha yakın olduğuna göre, neden şeyhler araya giriyorlar? Ben de dedim ki: "Siz Kur'ân-ı Kerim okuyor musunuz." "Evet" dediler. Dedim ki, "Kur'ân'ı size kim okutuyor?" "Kur'ân hocası" dediler. "Allah size Kur'ân hocasından daha yakın değil mi, neden O okutmuyor da, Kur'ân öğrenmek için bir başkasına ihtiyaç duyuyorsunuz?" diye sordum, "tamam haklısın" dediler.

İddiâ: Birisine Kur'ân öğretmenin Allah ile kul arasında aracılık yapmakla ne ilgisi var? Bunun nesi tevessüldür? Bir başkasına bir şey öğreten herkes, Allah ile kul arasında vesîle kılınmış mı olur?

Cevâb: Bu güzel misâl karşısında gene de bildiğinizi okuyabiliyorsunuz. Şu tavrınız, mes'eleyi anlayabilecek bir

seviye sahibi olmadığınızı veya daha da kötüsü, anlamak istemediğinizi gösteriyor. Belli ki, temsîl ve teşbîhin ne olduğunu dahî bilmiyorsunuz.

Bu temsîl, **herhangi bir vâsitanın varlığını**, hattâ bazen **lüzûmunu** göstermekle tevessüldeki vesîle ile bir ölçüde benzeşir. Bu da temsilde ve teşbîhte kâfidir. Yoksa üstâd talebe münâsebeti, sadedinde olduğumuz tevessül ve vesîle ile her bakımdan aynıdır, demek değildir..

Meselâ, "Bay iddiâ sâhibi aslan gibidir" desek, "ne alâkası var, hani kuyruğu, hani yelesi, hani üçüncü ve dördüncü ayağı?" diye i'tirâz edilmez. Yiğitlik ve cesareti şu teşbîhte yeterlidir değil mi?. Ehlüllâha hücumdaki bu yiğitliği ve cesâreti, elbette bu teşbîhte yeter de artar bile.

- **Tevessül, bir ibâdetle her ne şekilde olursa olsun aracı edinmenin yasaklığı temel sebebiyle yasaktır**, diyene:

- Kur'an öğrenmek de bir ibâdetdir. Onu da bir vâsita ile öğreniyorsunuz, öyleyse bu da mı yasaktır? derler. O:

- Bu da yasaktır. Çünkü biz hiçbir vesîleyi kabûl etmiyoruz, derse, Ona:

- Siz hitâb seviyesinden düşmüşsünüz; sizinle konuşacak bir şeyimiz ve zây'î edecek bir vaktimiz yoktur. derler. O:

- Yok, biz her vâsıtayı ve vesîleyi inkâr etmiyoruz, meşrû' olanı kabûl ediyor, meşrû' olmayanı kabûl etmiyoruz, derse, Ona:

- Bu noktada biz de sizin gibiyiz, derler. O:

- Yok, sizin vâsıtalarınız çirkin, bizimkiler ise cici, derse, Ona:

- Hangi ölçülere göre? diye, sorarlar. O:

- Kafama göre... derse, Ona:

- Sizin kafa da, bizimki su kabağı mı? diye, cevâb verirler. O:

- Yok, benim elimde "bilgi ve belgeler" ile "açık âyetler ve hadîsler" var derse, Ona:

- Bizde dahî var. Üstelik siz o âyet ve hadîsleri delîl getirmiyor, tahrîf ediyorsunuz derler. Yok eğer O:

- Siz yanlış anlıyorsunuz onları, biz doğru anlıyoruz derse, Ona:

- Şu anlayışınızın doğru olduğunu ne ile anlıyorsunuz? diye sorarlar. O:

- Kafamla... derse, Ona:

- Biz de de var ondan, hem de a'lâsı, derler...

O ısrar eder karşısındakiler de ısrar ederse, köprünün ortasında o kafaları toslarlar ve suya düşerler. Vesselâm... Gördünüz mü olanı?.. Ama merak etmeyiniz; siz pek hevesli görünseniz de, herkes sizinle çok uzaklara taş atma yarışına girmez.... Meselâ dedik...

İddiâ: Ben Kerim olan Allah'ın verdiği aklı, öncelikle, Dinimi anlamak için kullanmayı tercih ederim. (23)

Cevâb: Kitabçığınıza bakılırsa hiç de öyle görünmüyor. Aksine, işinizin zâhirinden, esasen pek de ma'lûm olan aklınızı, dîni tahrîb etmekte kullandığınızı anlaşıyor.

Velî Ne Demektir Veli Kimlere Denir?

XX: Biz velîlerden bahsediyoruz, sıradan insanlardan değil. Herkes Allah'ın velisi, hakikî dostu olamaz.

İddiâ: Kim Allah'ın velisidir?

XX: İşte anlatıyorum dinle. Velî olmanın başlan-

gıcı kul ile Mevlâ arasına giren düşüncelerin ve kulun Allah'a olan yabancılığının ortadan kaldırılmasıdır. Mevlâ'nın ikramıyla Allâh-u Teâlâ'nın dışında kalan her şey sâlikin (tarîkata girmiş kimse) gözünden silinir, Allah (celle celâlühü)'dan başkasını görmez hâle gelirse, **Fenâ Fillâh** yani, "Allâh-u Teâlâ'da eriyip gitme" adı verilen devlet hâsıl olur ve hâli sona erer. Böylece **Seyr İllallâh** yani Mevlâ'ya doğru olan yürüyüş tamamlanmış olur. Bundan sonra **Seyr Fillâh** (Allah celle celâlühü'da yürüyüş) denilen isbât makamına girilir ve kalbe sadece Allah (celle celâlühü) yerleşir, işte bunları kazanan kişiye **Velî** yani hakikî Allah dostu demek doğru olur. Nefs-i Emmâre (sürekli kötülük emreden nefis) mutmainneye dönüşür, küfründen ve inkârından vazgeçer. O Mevlâsından, Mevlâsı da ondan razı olur. Nefsin tabiatında bulunan ibâdetlere karşı isteksizlik hâli ortadan kalkar.

"Fenâ Fillâh", "Seyr İlellah," "Seyr Fillâh" Ne Demektir?

İddiâ: "Fenâ Fillâh"dan "Seyr ilellah"dan ve "Seyr Fillâh"dan bahsediyor ve bunları önemli birer merteye gibi gösteriyorsunuz. Bunun Kur'an'da ve Sünnet'te bir delili var mıdır? Asr-ı Seâdet'te böyle bir şeyden bahseden olmuş mudur?

Mevlâ'ya doğru olan manevî yürüyüşün daha hayatta iken tamamlanmış olması ne ile açıklanabilir? (24)

Cevâb:

Bir: Bu mevzû'ya girmeden önce birkaç noktayı açıklığa kavuşturmak zorundayız; lafızların kullanış şekilleri... Zîrâ görülüyor ki, siz ya mes'eleyi bilmiyorsunuz, yahud biliyor da cidâl îcâbı bilmezden geliyorsunuz. Her iki ihtimâl dahî kötü ise de, ikincisi daha da kötüdür. Allâh-u a'lem.

İki: Eğer lafız hangi ma'nâyı ifâde etmek için îcâd edildi ise o ma'nâda kullanılsa, buna **hakikat**; kullanılmaz da bir alâka sebebiyle başka bir ma'nâda kullanılır ve bu alâka hakikî ma'nânın kullanılmasına mâni' bir karîne ile olursa **meccâz**; hakikî ma'nâda kullanılmış olduğuna mâni' bir karîne bulunmazsa **kinâyeye** denir.

Üç: Bazen de lafızlar, kendilerinden ilk anlaşılan ma'nâda kullanıldığı gibi, onlara tereddüb edecek fayda ve semerelere veya kemâline göre de kullanılır. Meselâ; günahkâr olsa da mü'min mü'mindir. Ona kâfir denmez. Elverir ki, bunu

helâl kabûl etmesin, hafffe almasın, onunla alay etmesin.

Dört: Ancak işin bir tarafı da şudur;

Emâneti olmayanın hiçbir îmânı yoktur.¹ Şer-rinden, komşusu emin olmayan kişi îmân etmez.² Kur'an ile teğannî etmeyen³ bizden değildir.⁴ Bizden başkasına kendisini benzeten bizden değildir.⁵ Kim kendini bir topluluğa benzetirse o, onlardandır.⁶ Güreşçi olmak başkalarını yenmekle değildir, pehlivan ancak kızdığında kızgınlığına mâlik olandır.⁷ Müflis sadece Kiyâmet gününde iflâs edendir.⁸ Müflis, parası pulu olmayan/kalmayan değildir.⁹⁻¹⁰ Aldatan bizden değildir.¹¹ Ve daha birçok hadîs...

Hâlbuki, şübhesiz ki, **emânete hıyânet eden mü'min**, bu işi helâl kabûl etmez veya hafffe almaz veya onunla alay etmezse kâfir olmaz. **Şer-rinden komşuları illallah eden mü'min** de böyledir. Değil güzel sesle okumayan, **hiç Kur'ân okumayana** da bu şartlarda **kâfir** denmez. Bir şekilde **kendini kâfire benzeten** her zaman kâfir olmayabilir. Harâm veya mekrûh işlemiş de olabilir. **Güreşip başkasını yenen** kimseye güreşçi denir. Güreşmekte olanları gören "vallahi şunlar güreşçidir" dese yalan yemîn etmiş olmaz. Ancak, esas **kızgınlığına gâlib ve mâlik olan pehlivana** göre şunlara güreşçi bile denmez. Malını mülkünü, **parasını pulunu kaybeden tacire müflis denir.** Kadı/hâkim ona hukûken **müflis** muâmesi yapar. Nitekim Fıkıhdaki iflâs bahsini okuyan bu dediğimizi bilir. Lâkin o, **Ah-ret müflisi** yanında müflis bile sayılmaz.

Beş: Kezâ; **"Kalbleri var onlarla anlamazlar, gözleri var onlarla görmezler, kulakları var onlarla işitmezler."**¹² Çünkü bu kâlb, göz ve kulak işe yaramayınca, anlasa, görse ve işitse de anlamadı, görmedi ve işitmedi gibi olur. Ancak hukûk nazarında mes'ûliyyetten düşmezler. Görmüş, duymuş ve anlamış muâmesi görürler.

"Mü'minler ancak o kimselerdir ki, Allah'tan söz edilince kalbleri titrer. Allah'ın âyetleri onlara okunduğunda da, (âyetler) onlara îmânı artırır/kuvvetlendirirler."¹³ Burada sözü edilen mü'minler elbette kâmil mü'minler olmalıdır. Aksi hâlde âyeti işittikten sonra yerinde sayan, hattâ belki de geri giden her mü'mine kâfir diyemeyiz.

"Mü'min; insanların emniyet duyduğu,

Müslim de; Müslümanların elinden ve dilinden emin olduğu kimsedir."¹⁴ Tabî ki, kâmil mü'minler. Yoksa diliyle ve kalemile Allah dostlarına saldıran hokkabaz mü'minimsilere kâfir dememiz gerekecekti ki, sanırım buna önce siz karşı çıkarsınız.

Bu misâlleri daha da çoğaltmak mümkündür. Lâkin buna burada gerek yok.

Altı: Bir de şu vardır;

Lâfızlar bazen ifâde ettikleri ma'nânın en aşağısı, bazen ortası, bazen de kemâli için kullanılırlar. Bu takdîrde murâdın hangisi olduğu ise, karînelerden/alâmet ve işaretlerden anlaşılır. Murâdların farklılığı hâline göre selb ve îcâb (yoktur ve vardır demek) aynı kazıyyede (hükümde) doğru olabilir.

"Komşusu açken kendisi tok yatan mü'min değildir" hükmü ile, İmân esaslarını tasdik eden ama, **komşusu açken kendisi tok yatan** cimri bir kimse için söylenen mü'mindir kazıyyelerinin/hükümlerinin murâda göre ikisi de doğrudur. Birincide murâd, **kâmil mü'min değildir**, ikincide de murâd, **günahkar mü'mindir**, demek ise... **Komşusu açken kendisi tok yatan** önceki kazıyyede üst mertebe **mü'min değildir**, ikincisinde de alt mertebe **mü'mindir** denilmek isteniyor.

Musîbet, cehâlet, gâbâvet ve bedevîlik'in hâsılası olan Haricî mantığı; başka değil...

Yedi: "Fenâ Fillah", "Seyr ilellah", "Seyr Fillâh" vs... Bunlar da birer istilâhtır. Her zaman aktardığımız gibi istilâhlarda tartışma olmaz. Şu istilâhlardan her birinin lügat ma'nâlarıyla alâkası noktasında dayandığı bir değil, bir çok deliller vardır. Ancak delîli onu anlayabilecekler ister ve ona delîl verilir. Siz ne yapacaksınız delîli? Ard niyyetli değilseniz, evvelâ muhâtabınızın bu kelimelerle neyi murâd ettiğini sorar, aldığınız cevâba göre hareket edersiniz. Becerebilirseniz tartar, hükmünüzü verirsiniz. Değilse, aynı zamanda büyük bir hadîs ve fıkıh âlimi olan **Kelâbâzî'nin Tearruf** unda,¹⁵ hattâ, **İbnü'l-Kayyim**'in dahî **Tehzîbu Medârici's-Sâlikîn**'inde¹⁶ geçen ve benimsenen, İslâm ulemâsının birçoğunun kabûllenmesi, bir çoğunun da susmasıyla meşrûiyetinde âdetâ sözbirliği edilen lafız ve istilâhlarda şamata yapmanın ne âlemi var? Kendinize göre bir ma'nâ verip kesip doğramanız, kendi başınıza çalıp oynamanız, muhâtablarınızı değil sizi küçültür.

İmâmımız **İmâm-ı Rabbânî** (*Kuddise sirruhü*) şöyle

buyuruyor:

Zîrâ, “Fenâ Fillâh”, Hakk Sübhânehû'nun râzî olduğu şeylerde yok olmaktan ibârettir. “**Seyr ilallâh**”, “**Seyr Fillâh**” ve benzerleri buna kıyâs edilsin.”¹⁷

Yani Allah (*Celle celâlühû*)'nun rızâsı olan şeylerde kişinin irâdesinin yokolması, **aksini yapmak** şöyle dursun, **onu irâde etmesi ve düşünmesinin** bile bulunmaması, o hâldeyken bunun mümkün olmaması... Kur'ân'ın bütün âyetleri, hadîslerin tamamı kuldun irâdesini alıp ilâhî irâde içinde onu yok etmeyi hedefler. Biri veya birkaçı değil... Husûsan, **Allah ve Resûlü bir iş hakkında hüküm verince, erkek ve kadın hiçbir mü'minin, işlerinde (işleyeceklerinde) seçmek hakkı yoktur**¹⁸ âyeti, Allah (*Celle celâlühû*) ve Resûlü'nün hükmü ve irâdesi mü'minlerin irâdelerini büsbütün ortadan kaldırıyor, yok ediyor.¹⁹ İşte bu hâl kulda, kâmil ma'nâda gerçekleşirse **Allah(ın irâde ve rızâsın)da, kul(un irâde ve rızası) yok oluyor.**

Hem, “**Ben kulumu, (kâmil ma'nâda) sevince, onun gören gözü, işiten kulağı, vuran eli, yürüyen ayağı olurum.**”²⁰ buyuran Allah (*Celle celâlühû*) neyi anlatmak istiyor? Artık kulun gözü, kulağı, eli, ayağı (hâsılı her azası) bir ma'nâda ortadan kalkıyor, yok oluyor. Bu uzuvların yaptıklarının gerçek sâhibi Allah oluyor. Artık bundan sonra, severek ve razı olarak bunları yapmakla, sebep yani mecâzi fâil hesabdan âdeta düşüyor. İlâhî tevfiik, öylesine onunla oluyor ki, kendi varlığı gözüküyor bile. Bu mertebeyi yakalamak ve ona erişmek için yapılan çalışma ve atılan adımlara “**Seyr ilellâh**” yani Allah(ın razı olduğu şeye veya makamlar)a **doğru** (bunu engelleyecek her şeyden kaçarak) **yürümek**, denir. Zîrâ Allah Teâlâ, “**Allah'a firâr ediniz.**”²¹ buyurdu. Yani Allah (*Celle celâlühû*)'nun rızâsı ve himayesine... Yani siz şu âyetin kendi lafziyla Firâr ilellâh da diyebilirsiniz. “**Hiç şübhe yok ki ben Rabbime gidiyorum....**”²² Allah (*Celle celâlühû*)'nun lütfüyle bu mertebeye (en alt noktası itibariyle) ulaşıncâ kemâline doğru yolculuk devam eder. Artık yürüyüş, (durmayıp) Allah'ın razı olduğu şeylerde ve iklimde sürer. Bunun kemâline nihâyet yoksa da buna, **Allah(ın razı olduğu şeylerde ve makamlar) da yürümek** denir.

Vazîfeleri en güzel şekilde yürütüp perhizlere

a'zamî dikkat edilerek, kemâl mertebede, **Allah(ın rızâsın)a vâsıl** olununca, bu devletin sâhibi bazen umûmi vazîfelendirmekten ayrı ve daha hâs bir dâirede vazîfelendirilince, henüz bu nimetlerle nimetlendirilmemiş kimselerin de bunu tatması ve onlara kılavuz olmak için bu “**vâsıl**” olan kişiler arasına girer...

Yürüyüş bitmez... Bu yürüyüşü kullar ve eşyâ arasında devam ettirir. Buna da “**Seyr Fi'l-Eşyâ**” /eşyâda yürümek, denir.

Bilmiyorsunuz ve sormuyorsunuz. Hattâ, belki de sormak ve bilmek istemiyorsunuz. Üstelik biliyor gibi görünüp kesip doğruyorsunuz. Belli ki niyetiniz üzüm yemek değil, bağcıyı dövmek... Ama bilirsiniz ki, sizin diyârda bir söz vardır:

Ele (öyle) ururlar ki danaya döne ahurini tanıya. Yani, kaçan danaya öyle vururlar ki, nihâyet döner, ahırını tanır... **Devam Edecek...**

- DİPNOTLAR -

- 1 - [Ahmed İbnü Hanbel, Müsned: 3/135,154,210,251], Mu'cem:1/120
- 2 - [Buhârî, Edeb:29, Müslim, İmân:73, Tirmizî, Kıyâme: 60, Ahmed İbnü Hanbel: 1/387, 2/288, 336, 373, 3/154, 4/31, 6/385], Mu'cem: 1/232
- 3 - Açık, güzel ve mahzun bir sesle Kur'ân okumayan veya onunla yetinmeyen.
- 4 - [Buhârî, Tevhîd: 44, Ebû Dâvûd, Vitr:20, Dârimî, Salât:171, Fedâilü'l-Kur'ân:34, Ahmed: 172,175,179], Mu'cem:5/16
- 5 - [Tirmizî, İstî'zân:7], Mu'cem:3/62
- 6 - [Ebû Dâvûd, Libâs:4, Ahmed, 2/50], Mu'cem:3/62
- 7 - [Buhârî, Edeb:76, Müslim, Birr:107-108, Muvattâ, Husnû'l-Huluk:12, Ahmed:2/236,268,508]], Mu'cem:3/79
- 8 - [Buhârî, Edeb:102], Mu'cem:5/197
- 9 - Dünyada işlediği sevâblar, Âhîret'te hakkını yediği kimselere verilip de sevâbsız kalan, hattâ hak sâhibinin günahını üstlenendir.
- 10 - [Müslim, Birr: 60, Ahmed İbnü, Hanbel, 302,334,372], Mu'cem:5/197,
- 11 - [Müslim, Ahmed İbnü Hanbel, Ebû Dâvûd, İbnü Mâce, Hâkim, Ebû Hureyre radyellâhu anhu'dan], Et-Teyisîr:2/330.
- 12 - A'râf:179
- 13 - Enfâl:2
- 14 - [Ahmed (3/154), Ebû Ya'la (4187), Bezzâr (El-Keşf:21), Ahmed'in isnâdı ceyyiddir/ iyidir.], Münzirî, Et-Terğîb ve't-Terhîb (Dârü'l-Kitâbi'l-Arabî):450-451, H:3762
- 15 - Kelâbâzî, et-Tearruf:142-151 (Fenâ)
- 16 - İbnü'l-Kayyim, Tehzîbu Medârici's-Sâlikîn (Sefer ilellâh, Sefer Billâh, Sefer Fillâh) :2/1011
- 17 - Rabbanî, Mektûbât:1/103, 97. mektûb,
- 18 - Ahzâb:36
- 19 - Kulun şahsî irâdesi sadece, Kitâb ve Sünnet'in serbest bıraktığı sâ hâlarda bulunabilir.
- 20 - Buhârî, Rikâk:38, İbnü Mâce, Fiten: 16], Mu'cem:7/330, [(Benzeri lafızla) Ahmed İbnü Hanbel:6/256], Mu'cem:1/443
- 21 - Zâriyât:50
- 22 - Sâffât:99

ANNE BABANIN ÇOCUK EĞİTİMİ

Bir bireyin psikolojik eğitimi anne karnında başlar. Bireyin ilerleyen yaşında toplumsal kural ve normlara uyumunda zorluk yaşıyor ve psikolojik olarak sorunları varsa, bu sorunların genelinde bireyin anne karnında ki gelişim safhasından kaynaklanmaktadır.

Ali Ulvi UZUNLAR
bilgi@arifandergisi.com

Muhterem okuyucularımız yazılarımızda İslâm'da eğitimin önemine sık sık değinmiyoruz. Bu haftadan itibaren inşallah kısa bir yazı dizisi ile eğitime bir de anne baba açısından bakacağız.

Anne ve babanın hayatta ki en önemli sigortaları, bilindiği üzere çocuklarıdır. Toplumun çekirdeğini oluşturan ailedir. Sağlıklı ve güçlü bir toplum meydana gelebilmesi için ailenin sağlıklı topluma ayak uyduran, toplumun norm ve değerlerini taşıyan, topluma ters düşmeyen bireyler yetiştirmesi gereklidir. Toplum sağlıklı bireyler sayesinde hem geleceğini, hem de ömrünü garanti altına alır. Bu noktada bir aile olarak anne ve babaya çok büyük yükümlülükler düşmektedir.

Gönüllerin fatihi, kalbimizin biricik sultanı Peygamber Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem): “**Evleniniz çoğalınız,**

ahirette sizin çokluğunuzla övüneceğim” Hadisi şeriflerinde beyanda bulunduğu üzere, bizden sağlıklı bir toplumun meydana gelebilmesi için bir anne ve babanın İslâmî şartlara göre ideal bir baba ve ideal bir anne rolünü benimseyerek, Efendimize layık bireyler yetiştirmemizi ve yetiştirdiğimiz gençlerin ahirette övgüye mazhar olmalarını bize amaç olarak göstermektedir.

Bir anne ve baba nasıl bir çocuk yetiştirmeli ki Efendimiz bizimle iftihar etsin? Yetiştirdiğimiz bireyler ne tür bir eğitime tabi olmalı, hangi yaşlarda eğitmeli? Bu tür soruların cevabını tabî ki Efendimizin örnek hayatına bakarak öğrenebiliriz. Çünkü Efendimiz gelmiş geçmiş en iyi baba, en iyi eş ve en mükemmel bir öğretmen ve eğiticiydi.

Çocuk eğitimi genel olarak eşini seçerken, evlilikten sonra da anne karnında başlar.

Bir bireyin psikolojik eğitimi anne karnında başlar. Bireyin ilerleyen ya-

şında toplumsal kural ve normlara uyumunda zorluk yaşıyor ve psikolojik olarak sorunları varsa, bu sorunların genelinde bireyin anne karnındaki gelişim safhasından kaynaklanmaktadır. Çocuğa gebe kalan kadın bu dönemde aşırı duygusaldır. Daha çok şefkat ilgi ve alaka bekler. Kadının bu dönemde kaygıları fazladır, kendini yalnız hissedebilir, gereğinden fazla ilgi ve alaka bekler. Eğer ilgi ve alaka gösterilmezse kendini yalnız hissedebilir hatta kocasının kendisini sevmediğini bile düşünebilir. En ufak bir olumsuzluktan alınabilir. Bu duygusal dönemde erkek çok dikkatli olmalı ve eşine karşı hassas davranmalıdır. Bu dönemde eşler arasındaki tatsızlık anne karnındaki çocuğun gelişimini psikolojik olarak olumsuz yönde etkileyebilir. Psikolojik ve fizyolojik olarak bazı rahatsızlıklara neden olabilir.

Erkek hanımına bu dönemde kırıcı davranmamalı ve hanımına gereken ilgi ve alakayı göstermeli olumsuz davranışlardan sakınmalıdır. Gebelikten kaynaklanan Hanımının isteklerine karşılık vermelidir.

Bu dönemde annenin duygusal olarak hissettiklerini karnındaki çocukta hisseder. Anne üzüldüğünde aynı şekilde çocukta bu durumdan etkilenir. Baba, hanımına bağırdığı ya da olumsuz bir tavır takındığında hanım nasıl kendini korumaya alıyorsa, anne karnındaki çocukta anne karnında büzülerek kendini korumaya alır.¹ Aynı şekilde erkek hanımına olumlu bir şekilde yaklaştığında anne karnındaki çocuk rahat bir konum alır. Hangi durum ve şart olursa olsun Efendimiz hanımlara karşı nazik davranmamızı ve kırıcı olmamamızı tavsiye etmektedir.

Yapılan araştırmalarda birkaç anne adayına İngilizce, Arapça, Türkçe ve farklı dillerde kelimeler dinletilir, araştırmanın sonucunda İngilizce dinletilen annenin çocuğu İngilizceyi rahat bir şekilde kavradığı, Arapça dinletilen annenin çocuğu da Arapça kelimeleri daha rahat çıkarabildiği, Türkçe dinletilen annenin çocuğu ise Türkçeye hâkimiyetinin daha sağlam olduğu gözlemlenmiştir.

Bu dönemde anne ve babanın yapması gerekenler

- Eşler birbirlerine ilgi ve alaka göstermeli, bir birlerine karşı kırıcı ve olumsuz davranışlardan sakınmalıdırlar.
- Erkek eşinin hamilelikten kaynaklanan isteklerini sıkılmadan yerine getirmeli sıkılsa bile bunu eşine belli etmemelidir.
- Anne adayının çocuğuna olumlu şeyler dinletmeli, Allah ve Resûl'nün hoşnut olacağı şeyler dinletmeli, du-

rumu müsait ise dini sohbetlere gitmeli, kutsal mekânları gezmeli ve bol bol kuran okumalı yada dinlemelidir.

DOĞUM SONRASI

Doğumdan sonraki ilk yılda, süt çocukluğu döneminde, çocuk tam bağımlı ve edilgindir.

Gereksinimlerini anne ya da anne yerini tutan birinin özenli bakımı ve ilgisi olmadan karşılayamaz. Bu dönemde çocuk sürekli uyarı ve ilgi ister. Gerekli sevgiyi ve ilgiyi görürse çocukta temel güven duygusu gelişir. Gerekli ilgi ve sevgiden yoksun kalırsa çocuk sadece ruhsal ve zihinsel olarak değil bedende de gelişemez.

Çocuğun yürümeye, konuşmaya başladığı ikinci ve üçüncü yaşlar, özerklik dönemi adını alır. Bu dönemde çocuk ayrı bir birey olarak çıkar. Anneye bağımlıdır, ama daha çok başına buyruk davranmak ister, engel tanımayan yoktan anlamayan inatçı, kırıp dökken, kendine rahat bir şekilde zarar verebilen, daha çok korunup kollanılması gereken ele avuca sığmayan insan yavrusudur. Anneden ayrı kalamaz ama ona da boyun eğmez. Bu dönemde çocuklarımızı aşırı şımartmamak ve kırmamak gerekir.

Bu dönemde anne ve babanın yapması gerekenler:

- Kuralların benimsetilmesi, tehlikelerden sakınılması öğretilmelidir.
- Yasaklar koyma zamanı gelmelidir.
- Saldırganlığını, bencilliğini ve yıkıcılığını oyuncaklara yönlendirmelidir.
- İlimli ve kararlı yaklaşılmalıdır.
- Katı ve sert davranmamalı, zorla kurallar öğretilmemeli orta yol aranmalıdır.
- Katı ve sert davranılırsa çocuk ya içe kapanık olur ya da dışa yönelik sert tavır takınır.
- Bu dönemde uslu ve temiz olması öğretilmelidir.
- Aşırı şımartılmamalı ve küstürmemeli, durumlarına göre uygun davranmalıdır.
- Anne babasının sözünden çıkmayan evcilleştirilmiş bir çocuğun, sağlıklı bir birey olmadığını bilmek gerekir. Böyle çocukların davranışları daha çok baskı ve yıldırma ile oluşur. Çocuk kararsız, kuşkucu, utangaç bir yapıya sahip olur.

OYUN DÖNEMİ

Oyun dönemi (3-6) bu dönemde çocuk kendi başına yemek yiyebilen, elini kolunu ve bedenini dengeli kullanan bir birey olmuştur. Sözcük dağarcığı gelişmiş sosyal bir birey olmaya başlamıştır, cinsiyetini bilir. Oyun ve oyuncak seçiminde kendi cinsinin

eğilimleri iyice belirginleşir.

Bu dönemin en belirgin özelliği çocuğun kendi cinsine göre anne ve babasını örnek almasıdır. Kız çocuğu annesini örnek alır ve ona benzemeye çalışır. Evde hareketlerini taklit eder. Annesinin yemek yapması, giyimi kuşama, hareketleri dikkatini çeker ve annesine benzemeye çalışır, bunun en güzel örneği oyunlarda görülür.

Erkek çocuk babasına özenir onun gibi güçlü ve kuvvetli olmak ister. Bu dönemlerde çocuklar kendi kimliklerini oluşturmaya başlarlar. Çocukların bu dönemde öğrenme isteği çok fazladır ve aşırı bir şekilde soru sormaya başlarlar. Sorulan her soruya cevap beklerler. Eğer yetişkinler bu dönemde çocukların sorularına yetişkinmiş gibi cevap verir ve sorularını önemserlerse çocuk kendini bir birey olarak görür ve bireysel gelişimi hızlanır.

Soru sorma döneminde ebeveynler çocukların soruları saçma dahi olsa onları olumlu düşündürmeye teşvik etmeli, doğru düşünmelerini sağlamalıdır. Eğer çocuğumuzun sorularını önemsemeyiz ve dikkate almazsak, çocuk toplumun içine girdiği zaman kendi öz güvenini oluşturamaz ve toplum içerisinde kendini ifade edemez. Bu durumda çocuğu çekingenliğe ve yalnızlığa itmiş oluruz, o da kendi iç dünyasına yönelir tek başına karar veremez hale gelir. Sevgili Peygamberimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) kendisine soru soran çocukları dinler onları önemserdi.

Çocukların sağlıklı bir birey olarak yetişmesinde bu dönem çok önemlidir; çünkü çocuk, anne ve babasına özdeşim kurar. Anne ve baba çocuklarına yeterince ilgi ve alaka gösterirse çocuk özdeşim kurmada daha başarı olur, böylece anne ve babasına daha çok yaklaşır ve kendini beğendirmeye çalışır. Çocuklarımıza ilgi ve alaka ile yaklaşmaz sert ve katı bir şekilde yaklaşırsak çocuğun olumsuz bir özdeşim kurmasına yol açar ki bu durum ileride olumsuz sonuçlar doğurabilir. Atalarımızın dediği gibi: "Kız anadan öğrenir bohça düzmeyi, oğlan babadan öğrenir koyun yüzmeyi".

Bu dönemde, çocukların ileriki yaşlarında sağlam bir karaktere sahip olmaları için anne-babanın helâl ve haram ayrımını öğretmesi gerekmektedir. Çocuk yanlış bir harekette bulunduğu anda anlayacağı dilden yanlışın anlatılması, çocuğun sağlam bir şekilde gelişmesine neden olacaktır. Peygamberimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) çocuklarla yemek yerken onlara sağ elle ve önünden yemelerini, bunun faydalarını, aksi durumda olan sakıncalarını, çocukların anlayacağı

dilden öğretmiş ve tavsiyede bulunmuştur.

Çocuklarımız bu dönemde aşırı hiperaktif oldukları için ev içerisinde maddi hasarlara neden olabilir. Genellikle anneler çocuğuyla baş başa kaldığı için bütün sıkıntı anneler üzerine kalır. Anne bu dönemde sabır göstermeli ve kesinlikle çocuğuna bağırıp çağırmamalı, kesinlikle kötü söz ve davranışta bulunmamalıdır.² Alemlerin sultanı Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem): "Kendinize beddua etmeyiniz, çocuklarınıza beddua etmeyiniz, mallarınıza da beddua etmeyiniz, dileklerin kabul edildiği zamana denk gelirden Allah bedduanızı kabul ediverir."³ buyurarak sabrı bize örnek göstermiştir.

Bu dönemde anne ve babanın yapması gerekenler

- Anne-baba bu dönemde çocuklarına ilgi ve alaka duymalı.
- Çocuklara bol zaman ayırmalı.
- Duygusal ve içe kapanıklığını önlemek için evde oyun alanları oluşturmalı. (oyun alanı, çocuğun topluma karşı bütünleşmesini sağlar çekingenliğini ortadan kaldırır çocuğun bir birey olarak yetişmesini sağlar)
- İşten eve dönen baba sinirli ve yorgun olsa dahi bu olumsuz tavırlarını çocuğa yansıtmamalı.
- Baba, erkek çocuğa bu dönemde iyi bir model olmalı, bütün ilgi ve alakayı annenin üzerine yıkamalı ve çocuğun dikkatini kendi üzerine çekerek erkeksi duygular kazandırmalı.
- Çocuğu eğitirken anlayacağı dille konuşulmalı.
- Çocukların bu dönemde hayal dünyaları gelişir, arkadaş ilişkileri ön plana çıkar ve topluma karışmaya başlar, anne babalar bu dönemde arkadaş seçiminde çocuğa yardım etmeli.
- Çocukların soruları saçma dahi olsa önemsemeli ve olumlu yönde düşünmesini sağlamalı.
- Her şeyden önemlisi çocuğumuzu dinlemesini bilmeli ve bu konuda sabır göstermeli.
- Çocuğumuzun kesinlikle kötü söz ve davranışta bulunmamalı, çocuğumuzun ağızını ve ahlâkını olumsuz söz ve davranışlara yönlendirmemeli
- Helâli ve haramı bu dönemde öğretmeye özen göstermeli.

- DİPNOTLAR -

- 1 - Hanımına sürekli bağırarak erkeklerin çocuklarında duyma rahtsızlıklarına daha sık rastlanmaktadır.
- 2 - Öfkelenme sırasında: canın çıksın, gözün çıksın-kör olsun, Allah canını alsada kurtulsam gibi kelimeler kullanmamalıdır.
- 3 - Müslim, zühd, 74 . Ebu Davut, vitr, 27

SÜNNETİN İSLÂM'DAKİ YERİ ve ÖNEMİ - II

Kur'an'ı kerim tafsilat kitabı değildir.

Sünnet, Kur'an'ı açıklar ve onda mücmel olarak geçen hususları tafsil eder.

Kur'an'da emirler ve nehiyeler teorik olarak mevcuttur ama pratikte, hayata uygulamada bunların nasıl olacağı Resûlüllah (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'den öğrenilecektir. Tabiri câizse Kur'an ana caddeleri göstermiş, ara yollar ise sünnetle belirlenmiştir.

Mustafa ÖZŞİMŞEKLER
www.mustafaosimsekler.com

Sünnet; İslâm'ı anlamak, kavramak ve yaşamak husûsunda en doğru ölçü ve yorumdur. İnsanların,

Allah'dan gelen vahyi öğrenebilmesi için nasıl ki peygamberlerin aracılığına ihtiyacı varsa, Allah'ın kelamını anlaması için de Peygamberler'in yorumuna yani **sünnete** öylece ihtiyacı vardır.

Peygamberlerin vasıflarından biri de "Tebliğ"dir. Allah'tan gelen ilâhî vahyi insanlara harfiyyen tebliğ eder, açıklanması gereken yerleri açıklar ve bizzat yaşayarak ümmetlerine tatbikatını gösterirler. Nitekim Aişe (*Radyallahü Anha*) annemize, Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)in ahlâkından sorulduğunda; "**Onun ahlakı Kur'an'dı**" buyurmuştur. Kur'an'daki hangi emir nasıl

yerine getirilecek, hangi nehiyden nasıl ictinab edilecekse, Efendimiz bunu bizzat yaşayarak ümmetine göstermiştir.

Hiç şüphe yok ki O, Kur'an'ı en iyi anlayan ve en mükemmel şekilde hayata geçirip tatbikat sahasına koyandır. Yani Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) Kur'an'ın canlı bir tefsiri ve yaşayan İslâm'dır.

Öyleyse Resûlüllah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)in **sünneti**yle amel etmek demek; Allâh-u Teâlâ'nın Kur'an ayetlerindeki isteğini hakkıyla yerine getirmek demektir. Hal böyleyken **sünnet** ve **hadis** kabul etmeyip "Kur'an bize yeter" demek, filhakika Kur'an'ın anlaşılmasını istememektir. Hatta bundan da öte, ilâhî vahyin anlaşılmasına mani olmaya çalışmaktır neûzübillah...

Bazı kimselerin "Kur'an İslâm"ı dedikleri şey; **Sünnetin** saf dışı bırakılarak sadece Kur'an metnine dayalı bir İslâm anlayışını geliştirmektir. Tabi bu

tür söylemler yeni değildir. Gerek Ashâb-ı kiram gerekse tabiîn döneminde bu tür fikir sahipleri çıkmış ama onlara gereken cevaplar verilmiştir. Bununla alakalı olarak İmâm-ı Beyheki şöyle bir rivayet nakleder:

Bir şahıs tabiînin büyüklerinden Mutarrif b. Abdillâh el-Basrî (*Rahmetullâhi Aleyhi*)'in yanında ona hitaben:

- Bize Hadis anlatıp durmayın, Kur'an'dan başka bir şeyden bahsetmeyin, deyince ona şöyle dedi:

- Vallâhi biz hadisleri Kur'an'ın yerine anlatmıyoruz. Bilakis hadisleri anlatmaktaki gayemiz, Kur'an'ı en iyi bilen bildiklerini anlatmaktır. (İbni Abdilberr, Camiu Beyani'l-İlim: 563)

Yine tâbiînden Saîd b. Cubeyr (*Rahmetullâhi Aleyhi*) bir gün Resûlüllâh (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)'den hadis rivayet edince, orada bulunanlardan biri itiraz etti ve:

- Allah'ın kitabında buna muhalif âyet var, dedi.

Bunun üzerine Saîd b. Cubeyr (*Rahmetullâhi Aleyhi*) o kişiye şöyle cevap verdi:

- Bakıyorum da sana Resûlüllâh (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)'den hadis rivâyet ediyorum, sen ise Allah'ın kitabına muhalif olduğunu söylüyorsun. Oysa Resûlüllâh (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*) Allah'ın kitabını senden iyi bilirdi." (Dârimî, Mukaddime, 49)

Mevlâ Teâlâ, Peygamber Efendimiz (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)e ve Onun buyruklarına itaat etmenin ne kadar önemli ve gerekli olduğunu beyan etmek için, Kur'an'ı Kerim'in bir çok âyetinde kendi ismi şerifiyle Resûlünü yan yana zikredip **"Allah'a ve Resûlüne itaat edin!"** diye emir buyurmaktadır.

Rûhu'l-Meânî tefsirinin müellifi Âlûsî (*Rahimehullâh*) **"Allah'a ve Resûlüne itaat edin!"** âyetini tefsir ederken şöyle buyurmuştur: "Resûlüllâh'a itaatin Allah'a itaatle birlikte yan yana zikredilmesindeki incelik; Allah Resûlünün değerini ortaya koymak, 'Kur'an'da bulunmayan dini emirleri yapmak gerekmez' zannını yıkmak ve Peygamber Efendimiz (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*) in, Kur'an'dan ayrı ve müstakil olarak hadislerinde ortaya koyduğu emirlerine itaat

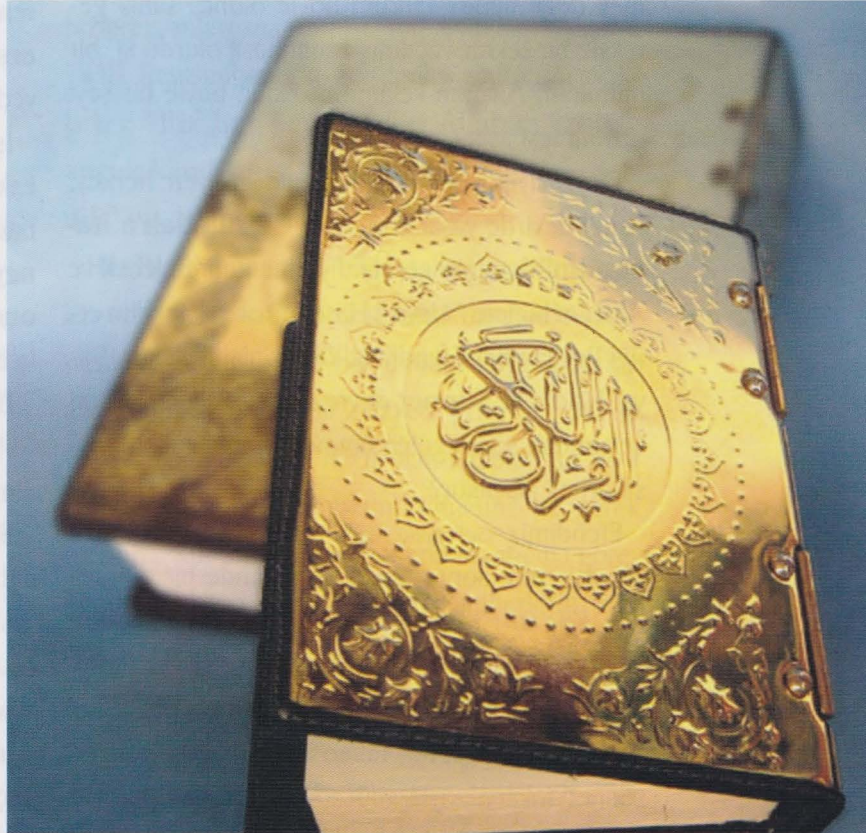
etmektir." (Rûhu'l-Meânî, c: 5 s: 65)

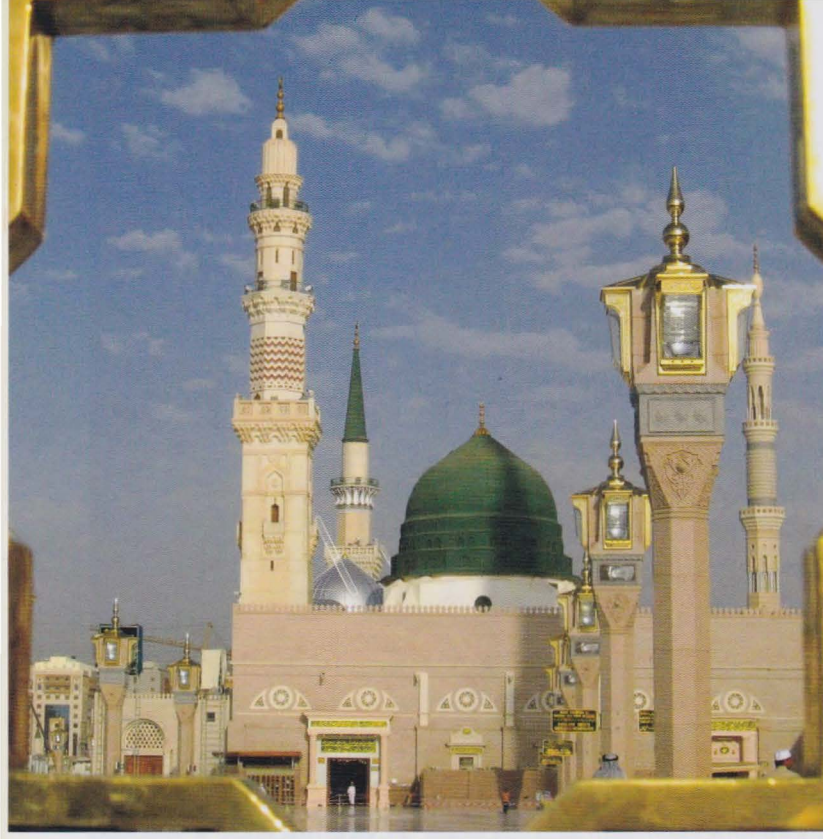
Sadece Âlûsî (*Rahimehullâh*) değil daha pek çok alim Peygamberimize itaat konusundaki âyetleri böyle anlamışlar; Kur'an-ı Kerim'de kısaca temas edilen konularda Peygamber Efendimiz (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)in açıklamalarına bakılması, Kur'an'da temas edilmeyen konularda da O'nun Hadislerine uyulması gerektiğini söylemişlerdir.

Nitekim yırtıcı hayvanların etinin helâl olmadığı, denizin suyunun temiz ölüsünün helâl olduğu, ehli eşeklerin etini yemenin haram olduğu gibi bir takım hükümler, Kur'an âyetiyle değil, **sünnet** tarafından ortaya konmaktadır.

Bu arada şunu da ifade edelim ki hadis inkârcıları; **"Allah'a ve Resûlüne itaat edin"** âyetinin, yukarıda bahsettiğimiz şekildeki izâhına itiraz etmektedirler. Onların âyette geçen **"Peygambere itaat edin"** emri hakkındaki iddiaları; "Peygamberle gönderilen âyetlere itaat edin yoksa Onun şahsi açıklamalarına ve yorumlarına bakmayın." şeklindedir.

Efendim, bu âyetin manası gerçekten de onların iddia ettiği gibi olsaydı, Mevlâ Teâlâ bunu açıkça ifade ederek "Resûlümün getirdiği âyetleri alın, Onun şahsi açıklamalarını bırakın" buyurabilirdi.

Ama böyle değil de mutlak bir ifadeyle emrederik: **“Resûlüllaha itaat edin!”** buyurmuştur.

Diğer taraftan, Resûle itaat etmenin anlamı Hadis inkarcılarının iddia ettiği gibi; “Allah’ın gönderdiği âyetlere itaat edin” demek olsaydı, o zaman âyetin başında geçen **“Allah’a itaat edin”** emri ne olacaktı?! **“Allah’a itaat edin”** demek zaten Allah’ın gönderdiği âyetlere itaat edin demek değil midir? Durum böyle olunca sanki gereksiz bir tekrar yapılmış zannı hasıl olurdu ki, bir müminin, Allah’ın kelâmı hakkında böyle bir şeyi düşünmesi asla câiz değildir.

Dolayısıyla “Ben Müslümanım” diyen herkes, hangi devirde yaşarsa yaşasın **“Resûlüllah’a itaat edin”** âyetinin gereğini yerine getirebilecek ve Allah’ın bizlere “Üsve-i Hasene” olarak takdim ettiği Peygamber Efendimizi örnek alabilecektir. Şayet **Hadis** ve **Sünnet** devre dışı bırakılırsa, O’nun vefatından sonra gelen ümmetleri Resûlüllah’ı nasıl örnek alacaktır?

Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)’in vefatından kısa bir süre sonra tabîîn döneminde bir zümrenin, Kur’an-ı Kerim’e ehemmiyet verme perdesi altında sünnete karşı tavır geliştirdiği bazı kaynaklarda zikredilmektedir. Bu demek oluyor ki sünneti savunanların, tâbîîn döneminden itibaren sünnet inkarcılarıyla mücadelesi başlamıştır. Bu meyanda şu rivâyet çok mühimdir.

Sahâbenin büyüklerinden İmran bin Husayn (*Radiyallahü Anh*) ashâbiyla sohbet ediyordu. O sırada orada bulunan bir adam dedi ki:

- Yâ Ebâ Nuceyd! Siz, bir takım hadisler rivâyet ediyorsunuz. Halbuki biz onları Kur’an’da bulamıyoruz. Bize Kur’an’dan konuşun.

Bu söz üzerine İmran bin Husayn (*Radiyallahü Anh*) bu adama şiddetle kızarak dedi ki:

- Sen ve senin gibiler Kur’an’ı okuyorsunuz (değil mi?)?! Adam

- Evet, deyince İmran bin Husayn (*Radiyallahü Anh*):

- Öyleyse Kur’an’da; yatsı namazının dört rekât, akşamın üç rekât, ikindinin dört rekât, öğlenin dört rekât olduğunu buldun mu? diye sordu. Adam:

- Hayır, dedi.

İmran bin Husayn:

- Peki bu namazların rekât adetlerinin böyle olduğunu kimden öğrendiniz, Bizden öğrenmediniz mi? İşte Bizde bunu Rasûlüllah’dan öğrendik. Peki Kur’an’da, kırk koyundan bir koyun, şu kadar deveye şu kadar paraya şu kadar dirhem zekat düştüğüne rastladın mı?

- Hayır.

- Öyleyse bunları kimden öğrendiniz, bizden öğrenmediniz mi? İşte biz de Resûlüllah’dan öğrendik. Yine Kur’an’da **“O eski evi (Kâbeyi) tavaf etsinler”** (*Hacc-29*) buyrulmaktadır. Peki bunun yedi defa olduğunu nerden öğrendiniz?

İşte ben tüm bunları Resûlüllah’dan dinledim. Fakat sen o zaman yoktun. Dolayısıyla Kur’an’a bakarak bunları bilemezsin. Siz **“Peygamber size neyi verdiyse onu alın, size neyi yasakladıysa ondan sakının”** (*Haşr: 7*) âyetini işittiniz değil mi? İşte Biz bütün bunları Rasûlüllah’dan aldık.

Bu açıklamalar karşısında ikna olan adam:

- Bana hayat verecek şeyleri naklettin. Allah senin ömrünü bereketlendirsün, diye dua etti.

Sonra İmran b. Husayn (*Radiyallahü Anh*) ellerini ke-netleyerek herkese hitaben dedi ki:

- Ey insanlar! Rivâyet ettiğimiz hadisleri alınız ve uyunuz. Uymazsanız vallahi sapıtırınız!. (*Hakim, Müstedrek 1/109, 110, el fakih vel mufeggih, hatip, 1/67*)

İmran bin Husayn (*Radiyallahü Anh*)’ın başından geçen bu hadise çok net bir şekilde ortaya koymaktadır ki, Kur’an’ı Kerim tafsilat kitabı değildir.

Sünnet, Kur'an'ı açıklar ve onda mücmel olarak geçen hususları tafsil eder. Kur'an'da emirler ve nehiyeler teorik olarak mevcuttur ama pratikte, hayata uygulamada bunların nasıl olacağı Resûlüllah (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)'den öğrenilecektir. Tâbiri câizse **Kur'an ana caddeleri göstermiş, ara yollar ise sünnetle belirlenmiştir.**

Mesela Allâh-u Teâlâ Kur'an'da "**Namazı ikâme ediniz**" diye emir buyuruyor. Hadis kabul etmeyen bir kimse Allah'ın bu emrini nasıl yerine getirip, namazını nasıl kılacak?" Hani bazı namaz hocası kitaplarında namaz tarifi yapılırken; "Şekil-A da görüldüğü gibi" şeklinde resmedilmiş bölümler olduğu gibi, Kur'an'da da böyle bir bölüm var da oradan mı öğrenecekler?

İşte o "Şekil-A" tabir yerindeyse Resûlüllah'ın **sünnet**indedir. O, namazı nasıl ve hangi şekilde kıldıysa, nasıl tâlim ettiyse bizde öyle kılıyoruz. Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)'de namazı, Ceb-rail (Aleyhisselam)'dan aldığı üzere kıldı ve ashâbına:

- **Beni gördüğünüz gibi namazınızı kılınız**, buyurdu.

Dolayısıyla namaz kılarken tekbir nasıl alınacak, kıyam, rükû, secde ve tahiyat nasıl yapılacak ve namazın neresinde neler okunacak? İşte tüm bunlar Resûlüllah'dan görülerek alınıp öğrenildi ve bizlerde namazımızı böyle kılıyoruz elhamdülillah.

Yine Kur'an-ı Kerim'de Kevser süresinde; "**Venhar**" (Kurban) **Kes**" buyuruluyor. Peki kurbanı kimler keser? Hangi hayvanlar kaç yaşına kadar, kaç kişi tarafından ve hangi vakitlerde kurban edilir? Tüm bunların cevabını Kur'an'da bulabilir misiniz? Bulamazsınız, neden? Çünkü Kur'an tafsilat kitabı değildir. Bunların izâhı için Resûlüllah'ın açıklamalarına bakmak şarttır. Zira detaylı malumat, **sünnet** ve **hadist**edir. Şayet bu âyeti kerime Resûlüllah'ın sünnetine göre değil de, kafaya göre tefsir ve tevil edilecek olursa, o zaman "tavuk da kurban olur, deve kuşu da" diye fetva verenleri duyarsın.

Tabi misaller çoğaltılabilir. Bizim anlayacağımız şudur ki; bu dîni mübîni islâm'ı en güzel şekilde yaşayabilmek için Resûlüllah'ın **sünnet**ine müracaat etmeye mecburuz. Şayet "Kur'an yeter" deyip

sünneti, hadisi bir kenara bırakacak olursak, o zaman ne namaz kalır ne kurban, ne hac kalır ne zekat... Daha açıkçası o zaman ne din kalır ne de diyanet...

Hadis inkarcılarının iddia ettiği gibi sadece Kur'an yetseydi, o takdirde Peygamber göndermeye ne gerek vardı? Allâh-u Teâlâ Hira-Nur mağarasına veya Kabe'nin damına Kur'an'ı indirirdi ve: "Ey İnsanlar işte size Kur'an gönderiyorum okuyun ve nasıl anlıyorsanız öyle amel edin." buyururdu. Öyle ya madem Kur'an yetiyor, öyleyse Onu açıklayıp öğretecek bir elçiye ne gerek var? Herkes kitabı okur, âyetlerden ne anladıysa, nasıl yorumladıysa öyle amel ederdi. Peki bu durumda dünyada ki müslüman adedince din anlayışı ortaya çıkmaz mıydı? Çünkü biri "Ben bu âyeti böyle anladım" der öyle amel eder, diğeri de "Ben de şöyle tevil ediyorum" deyip bir başka türlü amel ederdi. O takdirde bu durum, vahdet dini olan İslâm'a tamamen aykırı olmaz mıydı? Bir buçuk milyar Müslüman varsa, bir buçuk milyar din anlayışı olurdu.

El-İnsaf! Mevlâ Teâlâ şu koskoca cihanşumul bir din olan İslâm Dini'ni, şeytan ve nefsin esiri olan bizlerin anlayışına bırakır mı? Nitekim Allâh-u Teâlâ Peygamberlerin gönderiliş gayelerini açıklarken "**Biz her peygamberi Allah'ın izniyle ancak kendisine itaat edilmesi için gönderdik**" (Nisa-64) buyurmuştur.

Her Resûl ümmetine ibâdet talimi yaptırmış, gelen vahyin tatbikatını bizzat kendi hayatında yaşayarak göstermiştir. Ve her ümmet Peygamberine itaatle yükümlüdür. Bir rivâyete göre 224. 000 peygamber gelmiştir, nâzil olan kitaplar ise 104 tanedir. Peki "Peygamberin sünnetine ne gerek var? bize Kur'an yeter" diyenlerin mantığına göre, Kendisine kitap verilmeyen Peygamberlerin ümmetleri ne yapacak? Kitap nâzil olmamış ki, "Bana kitap yeter" desin de, onu okuyup amel etsin. Peygamberin sünnetini de kabul etmez ve ona uymazsa, geriye dinsizlikten başka ne kalıyor?..

Fî Emanillah!

devam edecek

HAYÂ

Hayâ öyle onur ve şeref verici bir elbisedir ki, onu giyinenler ayıp ve eksikliklerini örtmekle birlikte herkes tarafından saygı ve ikram görürler. Hayâ elbisesini giyinmeyen kimseler ise ne kadar haysiyetli ve itibarlı olursa olsunlar kendilerinden aşağı kimselerden bile hakaret görürler.

Adem ŞENER
bilgi@arifandergisi.com

ahman ve Rahim olan Allah'ın adı ile...

Hayâ, utanma duygusudur. Nefsin çirkin şeylerden sıkmaması ve bundan dolayı kötü şeyleri terk etmesi, hoş ve güzel olmayan bir olayın ortaya çıkması halinde kalpte meydana gelen ıstıraba da hayâ denir.

Hayâ; biri fitrî, diğeri dinî olmak üzere iki türü kapsamaktadır. Fitrî olan, halk yanında açılması haram olan yerleri açmamak gibi şeyler olup, dinî olanı; halk ve Hâlık huzurunda edepli ve hürmetli olmaktan ibarettir.

Hayâ öyle onur ve şeref verici bir elbisedir ki, onu giyinenler ayıp ve eksikliklerini örtmekle birlikte herkes tarafından saygı ve ikram görürler. Hayâ elbisesini giyinmeyen kimseler ise ne

kadar haysiyetli ve itibarlı olursa olsunlar kendilerinden aşağı kimselerden bile hakaret görürler.

Zünnûn-i Mısırî hazretleri hayâyı: "Senden Rabbine giden fiillerden korkmakla birlikte, kalpte heybetin oluşmasıdır" diye tarif etmiştir.

İbn-i Mes'ud (*Radıyallâhü Anh*)'dan rivâyet olunduğuna göre Peygamber Efendimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*) bir gün ashabına "Allâh-ü Teâlâ'dan hakkıyla hayâ edin!" buyurdular. Sahabeler: "Ey Allah'ın Rasûlü! Elhamdülillah, biz Allah-ü Teâlâ'dan hayâ ediyoruz" dediler. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*) "Sizin zannettiğiniz hayâ, gerçek hayâ değildir. Allah-ü Teâlâ'dan hakkıyla hayâ eden, başını ve başında olanı (duygularını haramdan) korusun, karnını haram lokmadan korusun, ölümü ve kabirde çürümeyi

hatırlasın. Kim ahireti dilerse dünya ziyne-
tini terk etsin. Kim bu söylenenleri yerine
getirirse, Allâh-ü Teâlâ'dan hakkıyla hayâ
etmiş olur.”¹

Hiz. Ebu Bekre'den rivâyet edilen bir hadîs-i
şerifte Peygamber Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sel-
lem) **“Hayâ imandandır. İman (sahibi) ise cen-
nettedir. Hayâsızlık (ve bundan kaynaklanan
kabalıklar, çirkin ve kırıcı sözler) cefa (eziyet, zu-
lüm, haksızlık)dan bir parçadır. Cefa (eden de)
cehennemdedir”**² buyurmuşlardır.

İman, insanla Rabbi arasında yüce bir bağıdır.
Bu bağın ilk belirtileri; nefis tezkiyesi, ahlâk dü-
zeltmesi ve hareket terbiyesidir. Kişide, kendisini
kötülükten alıkoyan, devamlı hatalardan koruyan
sağlam bir şuur meydana gelmeden bu hasletler
hâsıl olmaz. Utanmadan kişiyi hakir duruma dü-
şüren hasletleri işlemek, üzülmeden de küçük gü-
nahları işlemek, ilk evvela hayânın sonra da imanın
yokluğunu gösterir.

İnsan hayâsından olunca, kötü durumdan daha
kötü bir duruma, bir rezaletten daha büyük rezale-
te düşer. Bu düşüş, sahibi cehennemi boylayıncaya
kadar yoluna devam eder. Hayâdan olmayla başlayıp
en kötü suçlarla neticelenen bu düşüşün merhalele-
rini gösteren bir hadîs-i şerifte Peygamber Efendimiz
(Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

**“Allâh-ü Teâlâ bir kulunu helak etmek is-
terse ondan hayâsını alır. Hayâsı alındığında
onu hep uğursuz bulursun. Onu hep böyle
bulduğunda emanet duygusunu da yitirir.
Yitirince onu hep hain olarak görürsün. Onu
bu halde görünce merhamet duygusunu da
kaybeder. O, bu hale düşünce onu terk edil-
miş ve kovulmuş bir halde bulursun. En son
onu öyle bir halde görürsün ki İslâm halkası
artık boynundan alınmıştır.”**³

Müslüman'ın en önemli vazifelerinden birisi de
dilini batıla dalmaktan ve konuşmaktan, gözünü
avret yerlerine ve harama şehvetle bakmaktan,
kulağını sırları dinlemek veya ayıpları ortaya çıkar-
maktan muhafaza etmektir. Bu manası ile hayâ,
dinin tamamıdır. Bunlardan bazısını işlerse imanın
bir cüzünün gereğini ifa etmiş sayılır.

Peygamber Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem)

**“İman altmış küsur şubedir. Hayâ da iman-
dan bir şubedir”** buyurmaktadır.

Hayâ, insanın toplum içinde saygınlığını sağla-
yan temel unsurların da başında gelmektedir.

İbn-i Mübarek Hazretleri: “Bütün ilimleri bile-
nin eğer edebinde noksanlık varsa, onunla görüş-
mediğime üzülmem, bunu kayıp saymam. Fakat
edepli ile görüşemesem üzülürüm” buyurmuştur.

Oğlu, Hazreti Lokman (Aleyhisselâm)'a sorar:

- En iyi haslet nedir?

- Dindar olmaktır.

- Peki babacığım, bu haslet iki olursa?

- Dindarlık ve mal sahibi olmak.

- Üç olursa?

- Dindarlık, mal ve hayâ.

- Dört olursa?

- Dindarlık, mal, hayâ ve güzel ahlak.

- Beş olursa?

- Dindarlık, mal, hayâ, güzel ahlak ve cömertliktir.

- Altı olursa?

- Oğlum, bu beş haslet kimde olursa, o kimse
takva ehli, temiz bir kimsedir. Allâh-ü Teâlâ'nın
dostudur, şeytandan da uzaktır.

HAYÂNIN KISIMLARI

İmam Maverdî hayâyı üç kısma ayırır:

1- Allâh-ü Teâlâ'dan utanmak: O'nun emirle-
rini yerine getirmek ve yasaklarından sakınmaktır.
Gerçekten de hayâ özellikle de Allâh-ü Teâlâ'dan
utanma duygusu, dinin kuvvetinden ve imanın
sağlamlığından ileri gelmektedir. O nedenle Allah
Rasûlü (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) **“Hayâ'nın azlığı
küfürdür”** ve **“Hayâ imandandır”** buyurmuş-
tur. Allah-ü Teâlâ'dan gereği gibi utanmamak,
hayâ duygusunun azlığı, Allah-ü Teâlâ'nın emir-
lerine muhalefet sonucunu doğurduğu için gide-
rek insanı küfre kadar götürebilecek tehlikeli bir
yoldur. Bir başka hadîs-i şerifte de Peygamber
Efendimiz (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) **“Hayâ, imanın
nizamıdır. Bir şeyin nizamı bozulunca par-
çaları darmadağın olur. Her dinin bir ahlâkı
vardır. İslâm'ın ahlâkı da hayâdır”**⁴ buyura-
rak, iman ile hayânın ilişkisini ortaya koymuştur.

2- İnsanlardan utanmak: Kişinin insanlardan
utanması ise, insanlara eza ve açıktan açığa kötü-

lük etmemesidir.

3- Kendi nefsinden utanmak: Kişinin kendi nefsinden utanması hayâ etmesi ise, iffetli olması ve yalnızlığında günahlardan sakınmasıdır. Hayânın bu kısmı, nefsin erdemlerinden ve ahlâkın güzelliğinden ileri gelmektedir.

İmam Maverdî'ye göre insanın hayâsı bu üç yönden tam olursa, onun hayır nedenleri de tam ve kötülük nedenleri kendinden uzaklaşmış olur.

İmam-ı Kuşeyrî'ye göre ise hayâ şu kısımlara ayrılmaktadır:

1- Cinayet (günah işlemek) hayâsı: Hz. Âdem (*Aleyhisselâm*) bunun örneğidir. Hz. Âdem (*Aleyhisselâm*), "Benden firar mı ediyorsun?" hitabı geldiği zaman, "Hayır, tersine Senden hayâ ediyorum" cevabını vermişti.

2- Taksir (kusur) hayâsı: "Seni tesbih ve tenzih ederiz, Sana hakkıyla ibadet edemedik" diyen meleklerin hayâsı buna örnektir.

3- İclâl (ta'zim) hayâsı: Allâh-ü Teâlâ'dan hayâ ettiği için kanadını kapayan İsrâfil (*Aleyhisselâm*)'ın hayâsı gibi.

4- Kerem hayâsı: Ümmetinden hayâ ettiği için "evden çıkın" diyemeyen Peygamber Efendimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'in hayâsı gibi. Allâh-ü Teâlâ bu konuda, "Ey mü'minler! Peygamber'in evlerine yemeğe çağrılmaksızın vakitli vakitsiz girmeyin; fakat davet edilerseniz girin ve yemeği yiyince dağılın, söze dalmayın. Bu haliniz Peygamber'i üzüyor, fakat o, size bir şey söylemekten utanıyordu. Ama Allah-u Teâlâ gerçeği söylemekten utanmaz"⁵ buyurmuştur.

5- Haşmet hayâsı: Hazreti Ali (*Radyallâhü Anh*)'in hayâsı gibi. Hazreti Ali (*Radyallâhü Anh*), Hz. Fatıma (*Radyallâhü Anhâ*) ile evli olduğu için, mezinin çıkmasının dini hükmünü Peygamber Efendimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'e sormamış ve bunu sormasını Hz. Mikdat bin Esved (*Radyallâhü Anh*)'dan rica etmişti.

6- İstihkar (hakir görme) hayâsı: Hz. Musa (*Aleyhisselâm*)'ın hayâsı gibi. Hazreti Musa (*Aleyhisselâm*): "Dünyevî bir ihtiyacım zuhûr ediyor, fakat bunu izale etmesini Rabbimden dilemekten hayâ ediyorum" demiş; Allâh-ü Teâlâ da ona:

"Hamurunun tuzuna ve koyununun otuna varınca kadar her şeyi Benden iste" buyurmuştu.

7- Nîmet hayâsı: Bu, Allâh-ü Teâlâ'nın hayâsıdır. Sırat (köprüsünü) geçen kula mühürlü bir mektup verir, kul açar bakar ki içinde, "Sen yaptığını (ve yapmak istediğini) yaptın, fakat Ben bu konuda aleyhinde bir açıklama yapmaktan hayâ ettim, hadi (cennete) git, affıma mazhar olduğun hususunda şüpheden kalmayın" ibaresi yazılıdır.

HAYÂLİ İNSANIN VASIFLARI

Hayâli insanın belli başlı vasıfları şunlardır:

- Allâh-ü Teâlâ'yı önemseyerek yaşarlar.
- İmanları yüksek ve kavi, amelleri zarif ve husulu olur.
- Allâh-ü Teâlâ'nın dinini her şeyden çok severler.
- Peygamber Efendimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'i, Ehl-i Beyt'ini ve Sahabeleri canlarından çok severler.
- Sürekli ve düzenli olarak Kur'an-ı Kerim okurlar.
- Fazla yemez, fazla konuşmaz ve fazla uyu mazlar.
- Davranışları yumuşak ve hikmetli, sözleri tatlı ve derin olur.
- Nefislerini asla şımartmazlar.
- Yaşayışlarında ahireti ön planda tutarlar, insanların ne diyeceklerini önemsemeden Allâh-ü Teâlâ'nın rızasını kazanmaya çalışırlar.
- Sahip olduğu hiçbir şeye gerçekte kendi malı gibi bakmazlar, mümkün olduğunca infakta bulunurlar.
- İnsanları kırmazlar, hayvanlara eziyet etmezler.
- İyiliği ve güzelliği severler, çirkinlikten ve utanmazlıktan uzak dururlar.

Rabbim cümlemizi hayâli olan ve hayânın zirvesinde bir hayat yaşayan Peygamber Efendimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'e bu alanda da hakiki bir şekilde ittiba eden kullarından eylesin...

Rabbim yar ve yardımcınız olsun...

- DİPNOTLAR -

- 1 - Tirmizî, Kıyâmet: 25 Hadis No: 2460
- 2 - Buhârî, İman: 16; Müslim, İman: 57-59; İbn-i Mâce: Hadis No: 7226
- 3 - Et-Terğib vet-Terhib: 3/400
- 4 - İbn-i Mâce, Zühhd: 17
- 5 - Ahzab Suresi: 53

Yabancıyı Geçen Yerli Müsteşrikler

Şimdi yerel oryantizm daha şiddetli ve daha saldırgan ve haşin görünüyor. İpalsa gibi oryantalistler Peygamberimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'i aklamaya çalışırken ve bu hususta bilgilerini ve hünelerini ortaya koyarken, kimi-leri de Selman Rüşdi gibi Hazreti Peygamber (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'in nezih hayatını sansasyonel bir biçimde ele alıyor ve popüler kitaplar eşliğinde, kutsal hayatları kutsiyetlerinden arındırıp karalama-ya çalışıyor.

Mustafa ÖZCAN
bilgi@arifandergisi.com

ramızda 'gavuru çıldırtan müslümanlar' var. Bu Müslümanlar sözde Müslüman olsalar bile maalesef gavurdan daha insafsızdır- lar. 'Bu nasıl Müslümanlık?' diye hayret edebilirsiniz! Hayret etmekte de yerden göğe kadar haklısınız. Bazen de yerli oryantalistlerden daha ehven ve insafli olan yabancı oryantalistlerle karşılaşmaktayız.

Merhum Ahmet Davudoğlu bunları eleştirdi diye İslâmî câmia zamanla Davudoğlu'nu defterden sildi. Ya da nisyana terk etti. Ahmet Emin ve Muhammed Hüseyin Heykel gibi kimi yerli oryantalistler, yabancı oryantalistlerin en şedit ve

saldırgan olanlarını taklit etmişler ve kendilerine örnek almışlardır. 'İlerici Müslüman' desinler diye kompleksle hiç araştırma yapmadan, onların en galiz iddialarını bile sahiplenebilmişlerdir. Bunlardan birisi de zamanında Hürriyet gazetesinin terceme ettirip bastığı ve dağıttığı Muhammed Hüseyin Heykel'e ait "Muhammed'in Hayatı" adlı kitaptır. "Zeynep" adlı romanı da yazmış olan Heykel, maalesef Peygamberimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'in halasının kızı olan Zeynep (*Radiyallâhü anhâ*) ile evlenmesini, kitabında layık olmayan bir biçimde değerlendirmiştir. Ve aslı astarı olmayan kıssalara yer vermiştir. Selman Rüşdi'nin mal bulmuş mağribi gibi üzerine atladığı "Granik hadisesi"nde olduğu gibi, Peygamberimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sel-*

lem)in Zeynep (*Radiyallâhü anhâ*) ile evliliği de aynı şekilde bazıları tarafından sükasitla yani kötü niyetle yorumlanmıştır. Kur'an-ı Kerim'de 'Zevvecnâkehâ' "**Biz seni Zeyneb'le evlendirdik**" (Ahzab Suresi: 37) buyrulmasına rağmen, Hazreti Peygamber (*Sallallâhü Aleyhive Sellem*)'in Zeynep (*Radiyallâhü anhâ*) ile evliliği neredeyse Dâvud (*Aleyhisselam*)'a atfedilen, bir komutanının eşiyle evliliğine ve onu ayartmasına benzetilmiştir. Bu mesele bir İsrâiliyattır. Lakin Hazreti Zeynep (*Radiyallâhü anhâ*) kıssasının arkasından da yine çapanoğlu çıkmıştır. Bazı siyer kitaplarında yer alan kıssaya göre, Peygamberimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*) evlatlığı olan Zeyd (*Radiyallâhü anh*)'in evde bulunmadığı bir sırada evini ziyaret etmiş ve bu ziyaret sırasında rüzgar şiddetli bir şekilde esince çadırın bir tarafını kaldırmış ve Hazreti Peygamber (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*) bu suretle Zeynep (*Radiyallâhü anhâ*)'yı görmüş ve sevgisi gönlüne düşmüştür!

Muhammed Hüseyin Heykel Paşa, Granik hadisesine benzeyen bu kıssayı alarak, "Hayatı Muhammed" kitabına dercetmiştir. Keza müsteşriklerin has ve parlak talebelerinden birisi olan Taha Hüseyin de 'Ala hamış es siyre' kitabında aynı kıssayı işlemiş ve rivâyeti almıştır. Bint eş Şatii (Aişe Abdurrahman) ise bu meseleyi "Nisa en-Nebiy" adlı kitabında ele almış ve bu kıssaya itibar ettiği için dolayı özellikle "Hayatı Muhammed" adlı kitabında yazdıklarından ötürü Muhammed Hüseyin Heykel Paşa'yı paylamıştır. Bint eş Şatii kıssayı aynen Taberî'nin tarihinde ele alındığı gibi kaydetmiştir.

El Ahram'da "Nuru'l-Akl fi Mütehâti't türas" başlıklı yazısında Muhammed Tihami, 1975 yılında Kurtuba'da katıldığı bir toplantıda yaşadığı bir hatırayı anlatır. Bu hatıradaki yerli oryantalistlerin Hazreti Peygamber (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'e saygı gösterme hususunda nasıl duyarsız, hissiz ve yaya kaldıklarını ve onların gösteremediği bu hassasiyeti bir Katolik araştırmacının gösterdiğini aktarır. Ahmet Heykel'in de işbirliğiyle 1975 yılında Kurtuba'da Hıristiyan-Müslüman buluşması tertip ederler. Bu buluşmaya birçok oryantalist, Vatikan ve diğer kiliselerin temsilcileri de katılır. Bu buluşmada Salamanca Üniversitesi'nden İpalsa isimli bir araştırmacı bir tebliğ sunar. Tebliğ Hazreti Peygamber ile Hazreti Zeyneb'in evlenmesini konu alır.

Bu evlilikle alakalı olarak geçmiş kitaplarda yer alan bütün bölümleri araştırmıştır ve Hazreti Peygamber'in Zeynep (*Radiyallâhü anhâ*)'yı göremek onun sevgisine kapıldığına dair kıssanın sadece tek bir tarikle/yolla geldiğini görür. Kıssayı aktaran İshak ibni Hüneyn'den başkası değildir.

İshak ibni Hüneyn sonradan Müslüman olan Yahudiler arasındadır. İpalsa kesin bir biçimde İshak ibni Hüneyn'e atfedilen kıssanın uydurma bir kıssa olduğunu ispat eder. Böylece yerli oryantalistlerin de hatasını düzelttiği gibi Hazreti Peygamber'e olan vefa borçlarını da hatırlatmış olur.

İslâmiyet'e girmiş olmasına rağmen Muhammed Esed gibilerin, modernleştirici ve aklileştirici bir rol oynadıklarını görüyoruz. Muhammed Esed yaptığı meâl çalışmasında birçok âyete rasyonel anlamlar yüklemiş, mûcizat ve olağan üstülükleri örtmeye çalışmıştır.

İslâmiyet'e girmiş olmasına rağmen Muhammed Esed gibilerin, modernleştirici ve aklileştirici bir rol oynadıklarını görüyoruz. Muhammed Esed yaptığı meâl çalışmasında birçok âyete rasyonel anlamlar yüklemiş, mûcizat ve

İslâmiyet'e girmiş olmasına rağmen Muhammed Esed gibilerin, modernleştirici ve aklileştirici bir rol oynadıklarını görüyoruz. Muhammed Esed yaptığı meâl çalışmasında birçok âyete rasyonel anlamlar yüklemiş, mûcizat ve

İslâmiyet'e girmiş olmasına rağmen Muhammed Esed gibilerin, modernleştirici ve aklileştirici bir rol oynadıklarını görüyoruz. Muhammed Esed yaptığı meâl çalışmasında birçok âyete rasyonel anlamlar yüklemiş, mûcizat ve

Hazreti Aïşe (*Radiyallahü anhâ*) ile istihfaf eden ve Hazreti Peygamber (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) ile ilişkisini cinsellik üzerine kuran bir kitabı, sorumluluk gereği Denise Spellberg itham ederek yasaklanmasını savunurken ve onun görüşleri doğrultusunda yayınevi de bu kitabı yayınlamaktan vazgeçerken, gûya bir Müslüman olan Esra Nûmânî teessüflerini bildiriyor.

olağan üstülükleri örtmeye çalışmıştır.

THE JEWEL OF MADINA (Medine'nin İncisi)

İpalsa gibi oryantalistler Peygamberimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'i aklamaya çalışırken ve bu hususta bilgilerini ve hünerlerini ortaya koyarken, kimileri de Selman Rüşdi gibi Hazreti Peygamber (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'in nezih hayatını sansasyonel bir biçimde ele alıyor ve popüler kitaplar eşliğinde, kutsal hayatları kutsiyetlerinden arındırıyor karalamaya çalışıyor.

Clinton'lar bir defasında Hazreti Aïşe (*Radiyallahü anhâ*)'yı fabrika müdürüne benzetmişler ve onu modernist Müslümanlara rol model olarak takdime yeltenmişlerdi.

Sherry Jones adlı Amerikalı bayan yazar, Arapça öğrenerek 2002 yılından itibaren kendisini Hazreti Aïşe (*Radiyallahü anhâ*)'nın romanını yazmaya adanmış, vakfetmiş ve "The Jewel of Madina" kitabını kaleme almış. Aslında bu kitap, Müslümanlarla Batılılar arasında bir saatli bomba idi. Güven köprüsünü yıkıyordu. Bunun anlaşılması üzerine yazarla ön anlaşma yapmasına rağmen Random House, kitabı son anda yayınlamaktan vazgeçmişti. Zira kitapla ilgili raportör, sorumluluk gereği kitap hakkında olumsuz bir kanaat ve görüş bildirmiş ve kaleme almıştı. Raporda kitap saatli bombaya benzetiliyor ve bunun ABD'nin milli güvenliği açısından da kabul edilemez olduğunu ifade ediyordu. Milli güvenliği zedeleyen bu kitap aptalca bulunuyordu.

Denise Spellberg bu kitabı Selman Rüşdi'nin "Şeytan Ayetleri"ne benzetmiş ve kitabı Müslümanlara yönelik bir savaş ilanı olarak nitelendirmişti. Ve kitabın roman kıvamında da olsamüşak cinsellik ve müstehcenlik içerdiğini

ifade etmişti. Önceki örnekte olduğu gibi yine Selman Rüşdi gibi Hindistan asıllı olan ve kendisini Müslüman feminist olarak takdim eden Esra Nûmânî, Random House'un kitabı yayınlamaktan vazgeçmesini büyük bir hayal kırıklığıyla karşılamış ve bunu, ifade hürriyetini ihlâl etmek ve hafife almak olarak değerlendirmişti. Dolayısıyla şimdi yerel oryantalizm daha şiddetli ve İslâm'a yönelik olarak daha saldırgan ve haşin görünüyor. Muhammed Hüseyin Heykel'e kaşı Zeynep (*Radiyallahü anhâ*)'yı da, Hazreti Peygamber (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'i de savunmak, maalesef ki İpalsa adında bir İspanyol gayri Müslime düşünüyor. Hazreti Aïşe (*Radiyallahü anhâ*) ile istihfaf eden ve Hazreti Peygamber (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) ile ilişkisini cinsellik üzerine kuran bir kitabı, sorumluluk gereği Denise Spellberg itham ederek yasaklanmasını savunurken ve onun görüşleri doğrultusunda yayınevi de bu kitabı yayınlamaktan vazgeçerken, gûya bir Müslüman olan Esra Nûmânî teessüflerini bildiriyor.

Evet, Mustafa A'zami'nin dediği gibi yerel ve mahalli oryantalizm, yabancı oryantalizmi aratıyor (Nomani broke the news regarding Random House's decision not to publish The Jewel of Medina, a historical novel about Aisha, wife of the Prophet Muhammad.[11] She expressed disappointment in Random House's decision/http://en.wikipedia.org/wiki/Asra_Nomani).

Müslümanlar kendi kutsallarına sahip çıkmalı ve bunu ihlâl edenleri ayıklamalıdır. Bu anlamda Türkiye'nin, Danimarka Başbakanı Rasmussen'in NATO Genel Sekreteri seçilmesine itirazı yerindedir ve bu hususta sonuna kadar diretmelidir. İslam düşmanlarına fırsat verilmemelidir.

İRAK İSLÂMÎ DİRENİŞ CEPHESİ RESMİ SÖZCÜSÜ DR. ABDULLAH EL-HÂFİZ:

“SÜNNÎ-Şİİ ÇATIŞMASI AMERİKÂN-İRAN ORTAK YAPIMIDIR”

Osman AKYILDIZ
osmanakyildiz@hotmail.com

Irak İslâmî Direniş Cephesi (CAMİ) ve askeri kanadı Selahaddin Eyyubi Tugayları işgalin başından beri aktif olarak direnen, Irak halkının ve dünya kamuoyunun tanıdığı bir direniş grubudur. Direniş cemaatleri arasında her zaman itidali muhafaza eden grup, tasavvûfi köklere de sahip olması dolayısıyla şu ana kadar direniş grupları içinde hiçbir tartışmaya dahil olmadı. Grup şimdiye kadar yayınladığı 11 adet uzun süreli videolarında Amerikan askerlerine yönelik saldırılarını görüntülü olarak neşretti. Grup stratejik olarak sadece Amerikan ordusuna saldırılar yapıyor ve mümkün olduğunca Irak ordusuna saldırmıyor. Şu ana kadar da Irak ordusunu vurduğuna dair herhangi bir bildiri veya video yayınlamadı. Sünnî direnişin güçlü olduğu Diyala, Bağdat, Musul, Bici gibi kentlerde operasyonlar yapan grup, İslah ve Cihad Cephesi adıyla hareket eden Irak İslam Ordusu, Ensar es-Sünne'den ayrılan Ensar es-Sünne Şer'i Heyeti ve Irak'ın Hamas'ı ile ittifak edip Irak Direniş Konseyi'ni oluşturdu.

Irak İslami Direniş Cephesi resmi sözcüsü muhterem Dr. Abdullah el-Hâfız beyefendi Irak'ta olanları birinci ağızdan anlattı. İran'ın ve Şiilerin Irak'ta yaptıkları, Irak'ın geleceği ve Irak'taki sosyal ve siyasi durum hakkında önemli bilgiler veren Dr. Abdullah bey ile yaptığımız röportajın ikinci kısmını inşallah önümüzdeki sayıda okuyabileceksiniz.

Muhterem Abdullah Bey, Irak işgalinin 6. yılını geride bıraktık. 2003'den 2009'a kadar olan süreçte Irak'ta geçen süreci, sosyal ve siyasi gelişmeleri anlatabilir misiniz? Irak'taki son gelişmeleri okuyucularımıza özetleyebilir misiniz?

Dr. Abdullah el-Hâfız: Bismillâhirrahmânirrahîm. Hamd Allâh-u Teâlâ'ya, salât-ü selâm Efendimiz'in ve ashabının üzerine olsun. Gerçekten de 9 Nisan Irak için çok zor bir gündü. İşgalciler Başkent Bağdat'a gireli tam 6 yıl geçti. Bu işgali Amerika tek başına yaptı ve hiçbir hukuki gerekçe sunamadı işgal için. Ta ki Bağdat'a girişlerinden yani 9 Nisan'dan sonra Birleşmiş Milletler'den karar çıkarabildi. Bir işgal gücü olarak Irak'a girilmesi izin verildi Birleşmiş Milletler tarafından. Amerika işgal güçleri birkaç bahane ile Irak'a girdi.

Birinci iddiası Irak'ta kitle imha silahları olduğu iddiasıydı ve bu silahların komşu ülkelere zarar verebileceğini söylüyordu.

İkinci bahanesi de insan haklarını, özgürlükleri, demokrasiyi Irak'a getireceklerdi. Biz Irak halkı olarak daha ilk günden itibaren bu bahanelerin gerçek olmadığına inandık. Bunlar sadece bahanedir, biz bu kanaatteyiz.

Amerika'nın Asıl Hedefi: İsrail'in Güvenliğini Sağlamak

Öne sürdükleri bu iki bahane bir tarafa, asıl Irak'ı işgal etmelerinin dört sebebi vardı.

Birinci sebep; Amerika, Irak'taki petrol rezervlerine hakim olmak istiyordu. Çünkü petrole hakim olmak, enerji kaynaklarına hakim olmak ve dolayısıyla dünyayı yönetmek anlamına geliyor.

İkinci sebep İsrail'in güvenliğini sağlamak. Bilindiği gibi işgalden önce asker sayısı ve askeri kudreti açısından büyük bir güce sahipti Irak. Yahudilerin kutsal kitapları Tevrat ve Talmud'da zikredildiğine göre İsrailoğulları'nın sonu doğudan gelecek. Yani işgal edilmiş Filistin'in doğusunda bulunan Irak'tan. Yahudiler böyle inanıyorlar. Bunun için Amerika, İsrail'i savunmak için Irak'ın bu askeri gücünü yok etmeye kalktı.

Üçüncü sebep ise Büyük Ortadoğu Projesi. Büyük Ortadoğu Projesi'ni gerçekleştirmek demek bölgeyi İsrail'in kontrolü altına vermek demek oluyor.

Dördüncü sebep de Irak'taki İslâmî uyanışı yok etmek. İşgalin 6 yılı boyunca Irak'a ne demokra-

si geldi ne de özgürlükler... Her alanda müthiş bir gerileme var. Ayrıca 6 yıl içerisinde Amerika Irak'ta kitle imha silahları konusunda en küçük bir delil bile bulamadı.

Her ne kadar özgürlükler olmasa da Irak'ta sık sık seçimler oluyor. Bu son seçimlerden beklentileriniz var mı, varsa neler?

Dr. Abdullah el-Hâfız: Acaba demokrasi sadece seçimler anlamına mı geliyor? Yoksa demokrasi özgürlükler, hürriyet, kaliteli hizmet mi demek? Bizim Irak'ta yaşadığımız sadece bir vitrin demokrasisinden ibarettir. İşin gerçeği şudur ki; Irak'ta insanların hakları ihlal ediliyor, insanlar tutuklanıyor, işkence görüyor. Hatta Ebu Gureyb gibi bazı hapisaneler çok utanç verici olaylara sahne oldu.

Bizdeki demokrasinin gerçek yüzü budur.

Altı yıllık işgal boyunca hayatını kaybeden, zorla göç ettirilen Iraklıların sayısı hakkında farklı söylentiler var. Acaba işgalden günümüze şehid olan, yaralanan ve zorla göç ettirilen Iraklıların sayısı nedir? Bir milyon ölüden, birkaç milyon mülteci den bahsediyor. Acaba doğru rakamlar nedir?

Irak İşgali Bir Medeniyet Gaspidir

Dr. Abdullah el-Hâfız: Irak'ın en büyük kaybı 80 yıllık bir devletin yok edilmesi. Amerikan işgal güçleri Irak'ın her türlü hakkını bu altı yıl boyunca ihlal etti. Bununla da kalmadı, kendisi Irak'a yıkım getirdiği gibi başka bazı güçlerin de tahripine göz yumdu ve izin verdi. İşgal süresince Irak'taki müzeler, kütüphaneler, devlet kurumları bu çetelerin talan ettiği yerlerdi. Bu kurumlardan toplayabildikleri ne varsa çaldılar ve sattılar. Çok değerli tarihi eserlerimizi ve elyazması eserleri çaldılar ve götürdüler. Bu bir medeniyetin gaspidir; Irak'ın en büyük kaybı medeniyet kaybıdır. Ayrıca Irak'ın altyapısı da tamamen tahrip edildi.

Başka bir kaybımız da var; o da asayiş. Irak halkı arasında toplumsal bağlar koptu, herkes birbirine girdi. Bu da işgalcilerin bir oyunudur. Irak işgal edildikten sonra bir sene boyunca Sünnîlerle

Şiîler beraber yaşadılar. Bu sırada bazıları "niçin Amerika burada, zaten biz burada birlikte ancak yaşayabiliyoruz?" şeklinde sözler ettiler. Böylece Amerika'nın geri çekilmesinden bahsedilmeye başladı. Amerika Irak'ın etnik yapısını bildiği için Şiî-Sünnî oyununu çok iyi oynadı ve Irak halkını birbirine düşürdü. Hatta şöyle söyleyebiliriz; **Iraklıların eliyle öldürülen Iraklı sayısı, işgalcilerin öldürdüğü Iraklılardan daha fazladır.** Bu da sosyal barışı kaybettiğimiz bir göstergesidir. Şu anda işgalciler Irak'ta kalabilmek için bu ayrımcılığı körüklüyor hala. İnsanları da "askerlerimizi çekersek Iraklılar birbirini yerler" şeklinde sözler söyleyerek kandırıyorlar. O yüzden mesela Irak hükümetinden bazıları işgalcilerin çekilmesini istiyor.

Irak İşgalinde İran'ın Rolü

Bu etnik kavgayı sadece Amerika mı körüklüyor yoksa başka güçlerde mi var işin içinde? Mesela eski siyasetçilerden Ahmed Çelebi Londra'daki el-Hayat gazetesine verdiği demeçte Irak'taki mezheb kavgasını İran'ın da körüklediğini yazdı.

Dr. Abdullah el-Hâfız: İranlılar zaten Irak hakkında bir Amerikan-İran ittifakından bahsediyorlar. İranlı devlet yetkilisi Muhammed Ali Abtahi, Irak'a işgalcilerin girmesinden sonra söylediği ilk sözde zaten bu durumu ortaya koyuyordu: "**İran olmasaydı Amerika ne Afganistan'a ne de Irak'a girebilirdi.**" Ayrıca Irak işgalinden önce Londra'da bir takım anlaşmalar oldu. Bu arada İran da kendi örgütlerini hazırladı ve işgal başlar başlamaz bu örgütlerini devreye soktu. Hatta Şiî mollaları işgal güçlerini kurtarıcı olarak gördüler ve şu şekilde fetvalar verdiler: "Amerikalılara karşı savaşmak caiz değildir. Çünkü onlar Irak halkını özgürleştirmeye geldiler." Bu Amerika-İran ortaklığını meydana çıkaran bir delildir.

İran bunu neden yapıyor? Çok sebepleri var ama asıl sebep, bunu Irak'ın güneyinde bir Şiî bölgesi oluşturmak için yapıyor. Çünkü ileride federal bir sisteme geçilirse güneydeki petrol rezervleri İran'ın eline geçmiş olacak. İran, Irak'ta iki yöntem kullan-

di. Birincisi İran resmi görüşü olarak Irak Şii'lerini iktidara getirmeyi hedefliyordu ve bunu başardılar. Diğer yönetimi ise Şii milisleri yani Kudüs Tugayları, Mehdi Ordusu ve Bedir Tugayları'nı kullandı. Bunlar mezhebî tasfiye yöntemini benimsediler. Bunlar Bağdat'ta Sünnîleri evlerinden çıkarıyorlar, katlediyorlar, zorunlu göç ettiriyorlar. Ardından bölgeye Şii'leri yerleştiriyorlar ve bölgeyi Şii bölgesi haline getiriyorlar. Sonra Irak hükümetine bölgenin Şii bölgesi olduğunu söyleyerek emri vaki siyaseti yapıyorlar. Dolayısıyla Sünnî-Şii çatışması Amerikan-İran ortak yapımıdır.

Şii milislerin saldırılarına karşılık Sünnîler cevap veriyorlar mı? Ve bu Şii milislerin saldırıları ne boyutta?

Dr. Abdullah el-Hâfız: Sünnî Arablar işgal öncesinde herhangi bir milis gücüne sahip değildiler. Ancak işgalin ilk gününden itibaren direniş faaliyetlerine başladılar. O yüzden Sünnî direnişçiler Şii milislerin bu saldırılarına karşı şehirleri, mescidleri ve insanları korudular, bu da bir nefsi müdafaadır.

20 Binden Fazla Amerikan Askeri Öldü

Amerikan ordusunun kayıpları konusunda farklı farklı rakamlar veriliyor. Size göre Amerikan kayıplarının sayısı ne kadar?

Dr. Abdullah el-Hâfız: Direnişin asıl görevi nedir? İşgal güçlerine olabildiğince zarar vermek. Irak direnişçileri bunu yaptılar ve Amerikan işgal güçleri bu konuda çok çektiler. Zaten Amerikan ordusunun yetkilileri pişmanlık duyduklarını defalarca ifade ettiler. Onların açıkladıkları rakamların çok çok üzerinde kayıpları var. Hatta Amerika ordusunda "Irak sendromu" hastalığı çıktı. Ama maalesef dünya medyası batının elinde olduğu için işgalciler dünya halklarını aldatıyorlar. Gerçek rakamları gizliyorlar, hasarları söylemiyorlar. Amerika bir yandan kendi kayıplarını saklıyor, bir yandan etnik ve mezhebî çatışmalar olmasını sağlayarak halkın direnişe olan desteğini zayıflatıyor. Bilindiği gibi tarih boyunca işgal edilmiş olan her ülkede direniş de olmuş. Mesela Cezayir ve Viet-

nam gibi. Üstelik bir de komşuları oluyor direnişe yardım eden. Fakat maalesef Irak'ın hiçbir komşusu yardım etmiyor direnişe. Bizim tahminlerimize göre 20 binden fazla Amerikan askeri ölmüştür. 40 binden fazla da yaralıları vardır.

Siz Şii'lerin ve İran'ın Irak'taki rolünden bahsettiniz. Fakat Lübnan'da tam tersi İran ve Şii'ler, İsrail ve Amerika'ya karşı duruyorlar. Sizce bu bir çelişki değil midir?

Dr. Abdullah el-Hâfız: İran çıkarıcı ve ulusal bir devlettir. Onun dış siyaseti çıkarlarına göre oluşmuştur. Mesela Irak'ta Şii güçlerin iktidara gelmesini çok destekledi ama Lübnan'da siyaseti daha farklıdır. İran'ın dış siyaseti gerçekten de çok kurnazca ve politik manevralarla doludur. İran'ın bölgede güçlenmesinin Arap ülkelerinin ve Türkiye'nin aleyhine olduğu açıktır. İran'ın siyasetinde nükleer dosyası hariç Amerika ile alıp veremediği bir şey yok. Her konuda müttefikler. Mesela İran, Irak'la yaptığı savaşta Amerikan silahlarını kullanmıştır.

(Devam edecek)

Müslüman gençlere örnek gösterilen bir zındık...

Ali Şeriatî'nin bir de **Hac** isimli kitabı var. Diyor ki: "Ve yine biz, aynı yöntemle, İslâm mezhepleri arasında bir mukayese yapsak, İslâm dâhilinde bulunan Şia'yı, dinler arasında İslâm'ı nasıl görüyorsak öyle görürüz." (s: 8) Değerli okuyucular, dinler arasında İslâm'ı tek hak din olarak görmüyor muyuz? Şîayı da öyle görecektir olursak, o takdirde diğer dinlerin geçersiz olduğu gibi diğer mezheplerin de geçersiz olduğunu söylememiz gerekecek.

Ali EREN

alieren_vakit@mynet.com

Aslen şîî olup şîîlerin bile tasvip etmediği Ali Şeriatî diye biri var. Birileri, Peygamberimiz örnek olarak yetmezmiş gibi onu örnek bir şahsiyet gibi göstererek, müslüman gençlerin zihinlerini onun bozuk fikirleriyle doldurmak peşinde. Bu gayretkeşlerden biri de Mustafa İslamoğlu...

Allayıp pullayarak gençlere sundukları Ali Şeriatî'nin Peygamberimiz'e bile hakaret ettiğini geçen sayımızda anlattık. Bu yazımızda, onu kendi sözleriyle daha yakından tanıtacağız. Tanınmalı ve hangi derekelerde olduğu bilinmeli ki, onu yüceltenler de tanınmış ve bilinmiş olsun.

Şeriatî'nin **MUHAMMED KİMDİR** isimli kitabına bakıyoruz. Görelim bakalım, Mustafa İslamoğlu'nun öve öve bitiremediği bu mahlûk, İslâm büyükleri hakkında neler yazmış. Başlıyoruz. Bismillah:

1- Peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve

Sellem)'in diliyle övülen ve ashabın en büyüğü olan Hazreti Ebûbekir, Hazreti Ömer ve Hazreti Osman (Radiyallahü an-hüm) hakkındaki iftiraları şöyle:

"Ebûbekir... ihtiyar, yumuşak, **her işi basite alan** birisidir. Tehlike dolu toplumsal, siyasal mesuliyet, böyle bir ruhsal yapıyla bağdaştırmaktan daha ciddi ve önemlidir."

"Ömer... yenilikçilik özelliği yoktu... **düşünce açısından zayıftı... itikadî ve fikrî bir mevzu sözkonusu olduğunda çok güçsüz görülüyordu.** Kendisi de devamlı düşünsel alandaki hatalarını itiraf ediyordu."

(s: 317)

Osman... görüş açısı dünya görüşü dar ve zayıf birisidir. Peygamberle yaptığı işbirliği sırasında kimse onun en ufak bir üstün ve fevkalâde iş yaptığını görmemiştir. İslâm'ın öz ruhunu, derinliğini, sırfasal yönelimini hissedememiştir. İslâm'ı, "şiarlar" ve İslâm rehberini "şiarları yücelten"den başka bir

şey olarak niteleyemiyordu. Servet ve süse, kavmine ve kendine düşkünlüğü, büyüklere ve altına, güç ve kan sahiplerine saygıda bulunma, onun ruhunda o kadar güçlüdür ki, onun ahlâkî bağı, İslâm'dan daha çok cahiliyeye yakın ve iç içedir. En büyük tehlike, tehlikeli ve güçlü Beni Ümeyye hanedanına mensup oluşudur. Kuşkusuz O'nun böyle bir ruhsal yapı ve görüş açısıyla, bu uyanık, layık İslâm maskesi takmış güçlü düşmanların elinde bir "sadık uygulayıcı"dan başka bir konumu olmayacaktır. (s: 318)

2- Bir gurup ashabi Hazreti Ali (*Radiyallahü anh*) aleyhinde olmakla suçlayıp sonra Hazreti Ebûbekir (*Radiyallahü anh*) Efendimiz'e şöyle dil uzatıyor:

"...bu grupla Ebu Bekir'in cahiliyedeki özel ilişkisi tamamen belirgindir."

"... Ebu Bekir bu gizli grubun seçkin şahsiyetidir."

Hz. Ebûbekir (*Radiyallahü anh*) güya arap köleleri serbest bırakmak için şöyle bir tavsiyede bulunmuş:

"Allah bize bir çok acem köle bağışladığı için, arabı köle olarak kullanmak gerekmez."

Bu iftiradan sonra lafı dolandırarak, Hazreti Ebûbekir Efendimiz'i câhiliyenin eksik terbiyesiyle suçluyor:

"...bunlar gibi düşünce ve duygusundaki birçok zaaf noktaları, İslâm'dan öğrendiği üstün faziletlere karşılık, geçmişteki terbiye etkilerini hatırlatıyor." (s: 321)

3- Hazreti Ali (*Radiyallahü anh*)'a karşı gizli bir grup oluşturulduğunu anlattıktan sonra, bu hareket içinde olanları –ki bunlar başta Hz. Ebûbekir (*Radiyallahü anh*) olmak üzere Aşere-i Mübeşşere'den olan zatlar oluyor- bu grubun tavrını şöyle ifade ediyor:

"Ali'ye karşı beslenen kinler."

4- Sıra geliyor Peygamberimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'e dil uzatmaya. Güya Peygamberimiz Hazreti Ali (*Radiyallahü anh*)'ın üstünlüğünü açıklamayıp susmuş:

"Muhammed'in Ali hakkındaki sükutu, onu tarihte savunmasız bırakacaktır."

Peygamberimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'i suçlamaya devam ediyor:

"Acaba Muhammed, ...Ali'yi kollamayacak mıdır? ...sükutuyla ...o acımasız tarihin eliyle paymal etmiyecek midir?"

"...nitekim öyle de oldu. Onu tarihte en kötü adam olarak tanıttılar." (s: 322)

Bu da tarihe iftira. Tarihte Hz. Ali Efendimiz en kötü adam olarak mı tanıtıldı?

5- Peygamberimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*) Cenetlik olduğunu müjdelediği zat hakkında kullanılan ifadeye bakın:

Abdürrahman bin Avf ...mal severliği süse düşkünlük huylarını, câhiliyeden kendisiyle birlikte taşımaktadır. "Menfaat" ile "hakkat" onun gözünde ayrılmaz bileşik ve birbirinden ayırt edilmez bir olgudur. (s: 323)

6- Meşhur Gadir Hum hadisesini anlatırken, tarihe iftira ediyor: "ashab Ali'ye biat etti" diyor. (s: 323)

Bu yalanı söylemekle farkında olmadan öyle bir açık veriyor ki, demeyin gitsin. Bi kere Gadir Hum hadisesi Peygamberimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*) Zamanında olmuştur. Peygamberimiz hayattayken Hz. Ali'ye biat edilmesi bahis mevzuu olur mu hiç!

7- Resulüllah (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'in hastalığı anında sefere çıkmak üzere olan Üsâme ordusundan bahsederken şöyle diyor:

"Ebûbekir ile Ömer sıradan asker idi. Bu mesele onların ağına gidip, açıkça Üsâme'nin komutanlığına itirazda bulundular." (s: 324)

Bu söz bir acem yalanı olup gerçek tamamen tersidir. Üsâme Hazretleri genç ve tecrübesiz olduğu için başka bir kumandan tayininin daha uygun olacağını söyleyenlere Hz. Ebûbekir (*Radiyallahü anh*); "Ben, Resûlüllah'ın tayin ettiği kişiyi kumandanlıktan alamam" diye cevap vermiştir. Hatta Hz. Üsâme at üzerinde olduğu halde kendisi yaya olarak onu Hazreti Resûlüllah'ın tayin ettiği kumandan olarak uğurlamış, Üsâme (*Radiyallahü anh*) bundan sıkılıp ata onun binmesini isteyince de; "Allah yolunda birazcık da bizim ayağımız tozlanırsa ne olur" diye cevap vermiştir.

8- Vefatından önce herkese hakkını vermek isteyen Peygamberimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'in şöyle söylediğini yazıyor:

"Ey halk, kimin sırtına kırbaç vurmuşsam... kime küfür etmişsem..." (s: 329)

Hâşâ, Peygamberimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'i başkalarına küfür eden biri olarak gösteriyor.

9- Hazreti Ömer'in, Ashâb-ı kiramın diğerleri gibi Peygamberimiz (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'in

yolunda canını feda etmekten çekinmeyeceğini bütün müslümanlar bilir. Ama Ali Şeriatî, Peygamberimiz'in ömrünün son saatlerinde bir şeyler yazmak istemesi üzerine, Hz. Ömer'in Peygamberimiz hakkında şöyle söylediği iftirasını yapıyor: **"Bu adam savsaklıyor."** (s: 333)

10- Bütün tarihlerin yazdıklarına göre, Peygamberimiz, başı Hz. Aişe validemiz'in göğsüne yaslanmış olduğu halde vefat etmiştir. Şeriatî ise tarihe yalan bir not düşerek bu son hali şöyle anlatıyor:

"Ali, Muhammed'in başını göğsü üzerine aldı." (s: 336)

Görüldüğü gibi, kitap boyunca Hazret kelimesini kullanmamakta ısrar ediyor.

Değerli okuyucular! Ali Şeriatî'nin bir de Hac isimli kitabı var. Bir de ona göz atalım.

Kitap, Ejder Okumuş tarafından tercüme edilmiş. Elimizdeki 2. baskı Şûrâ Yayınları'na ait. Nisan 2001...

4. sahifede **"Yayıncının Notu"** olarak şu cümleler göze çarpıyor:

"Bu kitap, Şehid Ali Şeriatî'nin bizzat gözden geçirip ilâveler yaptığı ve "Öğretmen Şehid Dr. Ali Şeriatî'nin Eserlerini Derleme Bürosu"nun külliyat arasında yayımladığı Farsça son Hacc baskısının tam çevirisidir."

Demek ki neymiş? Ali Şeriatî bu kitabı bizzat kendisi gözden geçirmiş. Aşağıda madde madde verilecek bilgileri lütfen bunu bilerek değerlendiriniz.

1- Daha başta zehirini kusuyor. Diyor ki:

"Ve yine biz, aynı yöntemle, İslâm mezhepleri arasında bir mukayese yapsak, İslâm dâhilinde bulunan Şia'yı, dinler arasında İslâm'ı nasıl görüyorsak öyle görürüz." (s: 8)

Değerli okuyucular, dinler arasında İslâm'ı tek hak din olarak görmüyor muyuz? Şîayı da öyle göreceğiz olursak, tek hak mezhep olarak da Şîayı görmemiz gerekecek. O zaman da, diğer dinlerin geçersiz olduğu gibi diğer mezheplerin geçersiz olduğunu söylememiz gerekecek.

2- Şeriatî'nin, Hac hakkındaki şu ifadesine bilhassa dikkat:

"Ve Hacc: Müslümanlar arasında her yıl tekrar edilen en çirkin, en mantıksız eylem!" (s: 9)

Bu söz üzerine biz de diyoruz ki, bu sözün sa-

hibi **en alçak en rezil insan...**

3- Müslümanları şöyle suçluyor:

"Kur'an'ı yok edememiş kapatmışlardır. "Kitab"ı "teberrük edici şey" haline getirmişlerdir." (s:11)

Açıkça, müslümanları Kur'an'ı yok etmek için uğraşmakla suçluyor. Teberrük/bereketlenmek kötü bir şeymiş gibi, Kur'an'ı teberrük edilen şey haline getirmekle suçluyor.

4- Bakın hacda tavaf eden Müslümanlara nasıl hakaret ediyor:

"Yemenliler, saçları perişan ve pis, gözleri çökmüş, bellerine ip bağlamışlar, her biri mezardan çıkmış tıpkı bir hortlak gibi. Ve siyahlar; iri, uzun boylu ve kazık gibi, dudaklarını köpük bürümüş..." (s: 71)

Bu sözler, bir Müslümanın din kardeşleri hakkında söyleyeceği sözler olamaz. Onların görüntüleri böyle olsa bile bu ifadeler kullanılamaz. Öbür taraftan hacda, kötülükler görülmez, gizlenir, iyilikler anlatılır.

5- İmanî bakımdan uygun olmayan öyle benzetmeleri var ki, aşağıda da göreceğiniz gibi, bu teşbihlerin her biri en hafifinden insanın imanını sarsar. Yazının fazla uzamaması için bunları kısa değerlendirmelerle verelim:

a- Hacer Vâlidemiz'den câriye diye bahsederek şöyle diyor:

"Allah, Afrikalı siyah bir câriyenin evinde." (s:49) Allah, -hâşâ- Hz. Hacer'in evindeymiş.

b) **"Allah, dünyanın kalbi, varlığın mihveridir."** (s:50) Allah -hâşâ- dünyanın kalbiymiş.

c) **"Allah ve insanlar/topluluk bir cihette, bir saftalar."** (s:50) Allah -hâşâ- insanlarla aynı saftaymış.

d) **"Allah'ın çevresinde tavaf yapıyorsun."** (s: 54) Kâbe'ye Allah diyor. Hâşâ! Tavaf Allah'ın çevresinde yapıyormuş.

e) **"Vay be! Bu tevhid ...seni Allah'la diz dize oturtuyor. ...Allah'ın benzeri olarak görüyor."** (s:56) Allah'la diz dize oturmak, Allah'ın benzeri olmak... Bu benzetmelerin insanı ne hale getireceği ehlince malum.

f) **"İlâhî özün, içinde, Allah'ın ruhu girdaptan doğup başını kaldırıyor. Nereden? Allah'ın elinin sağ elinin altından."** (s: 59)

Altı çizili yerlere dikkat.

g) **".. sa'y et. Fakat çember çizerek değil,**

çembersel çaba, değirmen eşeğinin sa'yi gibidir, kısır döngüdür, sonuçta başa dönersin. Böyle bir şey, "abes", "anlamsız", içi boş daire, içeriksiz, hedefsiz: Tıpkı sıfır gibi. (s: 67)

Sa'y ile tavafı karıştırıyor. Sa'y istense de zaten çembersel yapılamaz. Değirmen eşeğinin sa'yi gibi diye bir benzetme yapanın kendisi eşekten aşağı olmaz mı!

Kâbe'nin etrafında yapılan tavafı da sıfır olarak görüyor.

h) **"Ey insan! "Allah'ın ruhu"!** (s:80) Burada insana, **"Allah'ın ruhu!"** diye hitap ediyor.

i) **"Ey hacı, yolun sonunda Allah seni beklemekte..."** (s: 91) Bu söz de sâfi küfrî bir benzetme...

j) Müzdelife'den Mina'ya hareket edecek hacı-ları, yıkılmaz bir duvara benzettikten sonra şöyle diyor: **"Bu çelik duvarı dünyada yıkabilecek hiçbir güç yoktur. İbrahim ve Muhammed dahi yıkamaz."** (s: 106)

Görüyor musunuz hâinliğin!.. Böyle bir duvarı yıkmayı hedeflese hedeflese ancak kâfirler hedefler. İbrahim (Aleyhisselâm) ile Peygamberimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'i bu çelik duvarı yıkmak istiyor gibi gösteriyor. Bu çelik duvarı yıkmak cürmünü Hz. İbrahim'e ve Peygamberimiz'e yüklemek ise, olsa olsa imansızlık alâmetidir.

k) **"Ki sen, tek bir "varlık"sın: Kendi "mahiyet"ini kendin yaratmalısın."** (s: 112) Allah'a ait olan yaratmak kelimesini insana izafe ediyor.

l) **"Savaş İbrahim'in içinde, Allah'la İsmail arasında savaş."** (s: 119) Eh, bu artık sapıklığın dik âlâsıdır.

m) **"Hâtemül Enbiya dahi kendini korumasaydı sarsılabilir düşebilir, yaptıklarını heba edebilirdi. O bile şirkten masum değildir!"** (s: 129)

Değerli okuyucular. Peygamberler hakkında bu ifade kullanılamaz. Çünkü peygamberler Allah tarafından korunmakta olup şirk düşmek şöyle dursun sıradan günah işlemekten bile uzaktırlar. Böyle sözler, ancak imansız ağızlardan çıkar.

6- Ali Şeriatî'nin cahilliklerine gelince:

a) Haccın başlangıcını zilhiccenin 9. günü olarak anlatıyor. (s: 79)

Halbuki hac, Zilhiccenin 8. günü başlar.

b) **"Âdem doğduğu zaman"** (s: 84) diyor

Hazreti Âdem doğmamış, topraktan yaratılmıştır...

c) **"Hacta ilk hareket Arafat'tan başlar"** (s: 86) diyor.

Yanlıştır. Hac Mina'dan başlar.

d) Şeytan taşlamak için toplanacak taşları şöyle tarif ediyor:

"Cevizden daha küçük, fıstıktan daha büyük" (s: 101)

Yanlıştır. Doğrusu şöyle: Nohuttan büyük, fındıktan küçük.

Milyonlarca hacı cevizden küçük taşlar toplasa Mina'da taş dağı meydana gelir.

f) **"Demek Allah için insan kurban etmek yasak oluyordu. Oysa geçmişte bu, yaygın bir dinî gelenek ve ibadetti."** (s: 135)

Dinî gelenek derken hak dini kastetmektedir. Oysa hak dinde insan kurban etmek gibi bir gelenek ve ibadet yoktur.

g) **"Şimdi her şey sona erdi. Nerede? Mina'da!"** (s: 146)

Yanlış. Hac Mina'da bitmez. Çünkü daha ziyaret tavafı yapılacaktır.

h) **"Bugün Zilhiccenin onu. Kurban Bayramı, Hacc sona erdi."** (s: 146)

Yanlıştır. Taşlama devam etmektedir.

i) **"Bu üç günde (bayramın üç günü) Mina bölgesinden dışarı çıkmak yasak! Ka'be'yi tavaf için bile geceleyin dışarı çıkmaya hakkın yok."** (s: 147)

Bu da ancak zır câhillerin düşeceği bir yanlış. Böyle bir yasak yok.

7- Şeriatî'nin Hac kitabında bazı mübârek isimler geçiyor.

Meselâ:

Harun kelimesi 1 defa,

Peygamber kelimesi (Peygamberimiz kastedilerek) 3 defa,

Musa kelimesi 4 defa,

Ali kelimesi 5 defa,

Hüseyin kelimesi 6,

Hacer kelimesi 9 defa,

Muhammed kelimesi 10 defa,

Âdem kelimesi 21 defa,

İsmail kelimesi 90 defa,

İbrahim kelimesi 131 defa geçmektedir.

Buna rağmen hiç birini **"Hazret"** kelimesiyle anmıyor. Hiç birinde **"Hazret"** kelimesi veya **"Aleyhisselâm"** da yok...

HIDRELLEZ

İlyas (Aleyhisselâm), İsrailoğullarından ayrılınca Hızır (Aleyhisselâm) ile buluşması gerçekleşmiş ve bu buluşma "Hızır-İlyas" iken sonradan Hidrellez şeklinde değiştirilmiştir. Halk arasında ikisinin senede bir gün, Mayısın altısında bir araya gelerek insanların yardımına koştuğuna inanılır. Hidrellez çoğu yöremizde eğlencilerle kutlanır. Bu adetlerde bâtil inançlardan izler vardır. Bunlar yanlış ve olmaması gereken şeylerdir.

Mehmet TALÛ
bilgi@arifandergisi.com

Soru: Hidrellez ne demektir?

Cevap: Bismillahirrahmani-nahim.

Hidrellez: Hızır ve İlyas (Aleyhisselâm)ın her bahar başlangıcında buluştuklarına inanılan Milâdî 6 Mayıs, Rumî 23 Nisana rastlayan güne verilen isimdir. Söz konusu günde Hızır ve İlyas (Aleyhisselâm) buluşarak sohbet ederler ve bu günlerde vakitlerini ALLAH Teâlâ yolunda olmanın ve birlikteliklerinin verdiği sevinçle kuvvet bulurlardı. Hızır (Aleyhisselâm)ın ALLAH Teâlâ'nın lütfü ile dolaştığı yerde yeşillikler çıkar ve çorak yerler çiçeklere bezenirdi. İşte bu olaya dayanarak, halk zamanla bu günlerde buluşup Hızır ve İlyas (Aleyhisselâm)ın geleneğini sürdürmek amacıyla özel anma ve duâ günleri tertib eder olmuşlar. Ancak bu durum zamanla aslî

hüviyetinden çıkarılarak günümüzde olan şekliyle Hidrellez adını almıştır.

Günümüzde kullanılan mânâsı ise: İnsanların kıştan kurtuluşlarının bir işareti ve bahar güneşinden faydalanma, piknik yapma, stres atma, eğlenme, nişan, düğün, sünnet törenleri tertib etme, uğursuzlukları giderme, adak adama, dilekte bulunma gibi düşünceleri gerçekleştirme amacıyla gelenekselleşen "bahar bayramı" inancındır ki, tam bir bid'at olarak ortaya çıkmıştır.

Hızır (Aleyhisselâm), Kehf Suresi: 60-82 ayet-i kerimelerinde zikredilen kıssadaki salih adamdır.

İlyas (Aleyhisselâm) ise, İsrailoğulları Peygamberlerinden olup: "**Hiç şüphe yok ki İlyas gönderilen Peygamberlerdendir**"¹ Âyet-i kerimesinde ismi geçen ve Tevrat'ta "Elia" diye zikrolunan Peygamberdir.. M.Ö. 9. asırda yaşadığı ve daha sonra zamanın hükümdarları ile çok mücadele ettiği, çoğu zaman mağaralarda yaşadığı kaydedilmektedir.

İlyas (Aleyhisselâm) İsrail oğulları-

na ALLAH Teâlâ'nın elçisi olarak gittiğinde onlar, "Ba'l" adında dört cepheli puta tapıyorlardı. Hz. İlyas (Aleyhisselâm)ın bütün gayretlerine rağmen İsrailoğulları bu puta tapınmaktan vazgeçmemiş, Hz. İlyas (Aleyhisselâm)ın Peygamberliğini yalanlayarak² O'nu ülkeleri olan Ba'lbak'ten çıkarmışlardı. Fakat ALLAH Teâlâ'nın gazabı bunların üzerine geldiğinde pişman olmuşlar ve İlyas (Aleyhisselâm)ı geri çağırmışlardı. Ancak tekrar nankörlük etmişler, bunun üzerine İlyas (Aleyhisselâm) oradan uzaklaşmıştır.

İlyas (Aleyhisselâm), İsrailoğullarından ayrılınca Hızır (Aleyhisselâm) ile buluşması gerçekleşmiş ve bu buluşma "Hızır-İlyas" iken sonradan Hidrellez şeklinde değiştirilmiştir.

Halk arasında Hızır (Aleyhisselâm)ın denizde, Hz. İlyas (Aleyhisselâm)ın da karada darda kalanlara yardıma koştuğu, ikisinin senede bir gün, Mayısın altısında bir araya gelerek insanların yardımına koştuğuna inanılır.

Halk inançlarında Hidrellez

Hızır da, darda kalanlara yardımcı olma, bereket getirme ve gelecekte dilekleri gerçekleştirme vasıflarını görmek mümkündür. Gecedен gül dallarına gümüş kuruşlar, çeyrekler, kırmızı bezler bağlanır, güldibine geçen kızlar yüzük atar, mani söyler, içki sofraları hazırlanır, davullar eşliğinde oyunlar oynanır, su kenarlarında, yeşilliklerde eğlenilir, ateşten atlanılırsa ev sahibi olacağına inanılır; öküzü arabaya koşturma... vb. gibi İslâm'la çelişen ve din ile ilgisi olmayan inanışlara rastlanmaktadır. Aynı şekilde Hıristiyan inancına göre Saint Georges yortusu da bizim halk geleneklerimizle paralellik arzeder ve Hidrelleze aynı günde kutlanmaktadır. Görüldüğü üzere İslâm'ın Tevhidi bilinçliğinden uzak, sahte mitolojik dürtülerin ve şamanist kalıntıların uzantılarını yansıtan günümüz Hidrellez anlayışıyla, Hıristiyan Saint Yortusu'nun paralelliği de göstermektedir ki, İslâm dışı her şeye yakınlık duyma, ama İslâm'ın gerçek kimliğine karşı çıkma düşüncesinin neticelerini gözler önüne sermektedir.

Hidrellez... Kırlara çıkmanın tam zamanı... Sazlı sözlü, erkekli, kızlı eğlencelerinde... Dolmalar, börekler, çeşit çeşit hazırlıklar... Akşamdan. Üstelik akşam yapılacak bununla da bitmez. Bahçelerin en güzel süsü gül fidanlarının dibine de inilmeli. Artık ne isteniyorsa... Ya ev, ya para.. Ya da kismet... Para çıkınlanıp gül ağacına tutturulmalı. Çamurdan evlerse dibine yapılmalı. Ya da karınca yuvalarından alınacak bir parça toprak akşamdan evlerin pencere kenarlarına konulmalı. Ah... Hele bir de meydanlık yerde yakılan hidrellez ateşinin etrafını sarıp her bir ağızdan maniler türküler söylemek.. Olmazsa olmaz. Üstelik ateşin üzerinden çığlık çığlığa, alkışlar tempoda atlamak...

Mecusilerin adetine mi benziyor? Benzerse benzersin... Sabaha dek süren ateş etrafındaki eğlentinin ardından sabahları yeni kesilmiş taze söğüt dallarıyla yoldan geçenlerin kafalarına da vurulmalı hafiften. Hani kismetinin açılması için.

Akşamdan takı toplayan, yüzük, küpe her ne varsa... Genç kızlara vermeden olur mu? Sabah henüz gün doğmadan takıların doldurulduğu çömleğin içinden manilerle takı çeken küçük kız çocuğunun hangi takıyı çekeceğini merakla gözlemek... Çıkan takıyla denk gelen mani sözleri arasında bağlantı kurup, kaderi okumak. Keyifli. Hele genç kızlar için hidrellez daha da önemli. Akşamdan özel olarak yapılan tuzlu ekmeği yiyen genç kız hiç su içmeden yatmalı, gece rüyasında göreceği erkek, muhakkak ki evleneceği delikanlıdır.

Böylesi adetlerle, eğlentilerle kutlanır ülkemizde hidrellez. Az çok farklılıklarla. Çoğu yörelerimizde hidrelleze: Hızır İlyas da denir. Ve o akşamdan yapılan tüm hazırlıklar Hızır (Aleyhisselâm)ın elinin değmesi içindir. Hızır eli değdi... Hızır uğradı...

Bütün bu adetlerde batıl inançlardan izler vardır. Hızır (Aleyhisselâm) ile de, Noel baba arasında yapılan benzetmeler... Tıpkı yılbaşlarında Noel Baba'nın geleceğinin beklenmesi, ondan hediyeler istenmesi, dilekler tutulması gibi... Bunlar yanlış şeylerdir. Olmaması gereken şeylerdir.

Hızır (Aleyhisselâm) sağ mıdır?

Evet en çok ihtilâf edilen husus: Hızır (Aleyhisselâm)ın hayatı keyfiyetidir. Ulemânın cumhuru, husûsiyle mükâşefe sahipleri Hızır (Aleyhisselâm)ın hayatta olduğunu ve sahralarda görüldüğünü kabul etmişlerdir.

Hayattadır. Fakat o beş hayat mertebesinde ikinci mertebededir.

Birinci tabakai hayat: Bizim hayatımızdır ki, çok kayıtlarla kayıtlıdır.

İkinci tabakai hayat: Hz.Hızır ve Hz.İlyas (Aleyhisselâm)ın hayatlarıdır ki bir derece serbesttir. Yani bir vakitte pek çok yerlerde bulunabilirler. Bizim gibi beşeriyet gereksinimleri ile daimî kayıtlı değillerdir. Bazan istedikleri vakit bizim gibi yerler, içerler; fakat bizim gibi mecbur değillerdir. Tevatür derecesinde ehl-i şühûd ve keşif olan evliyanın, Hz.Hızır ile maceraları, bu tabaka-i hayatı tenvir ve isbat eder. Hattâ velilik makamlarında bir makam vardır ki, "Makam-ı Hızır" tâbir edilir. O makama gelen bir velî, Hızır (Aleyhisselâm)dan ders alır ve Hızır (Aleyhisselâm) ile görüşür. Fakat bazen o makam sahibi yanlış olarak Hızır (Aleyhisselâm)ın bizzat kendisi algılanır.³

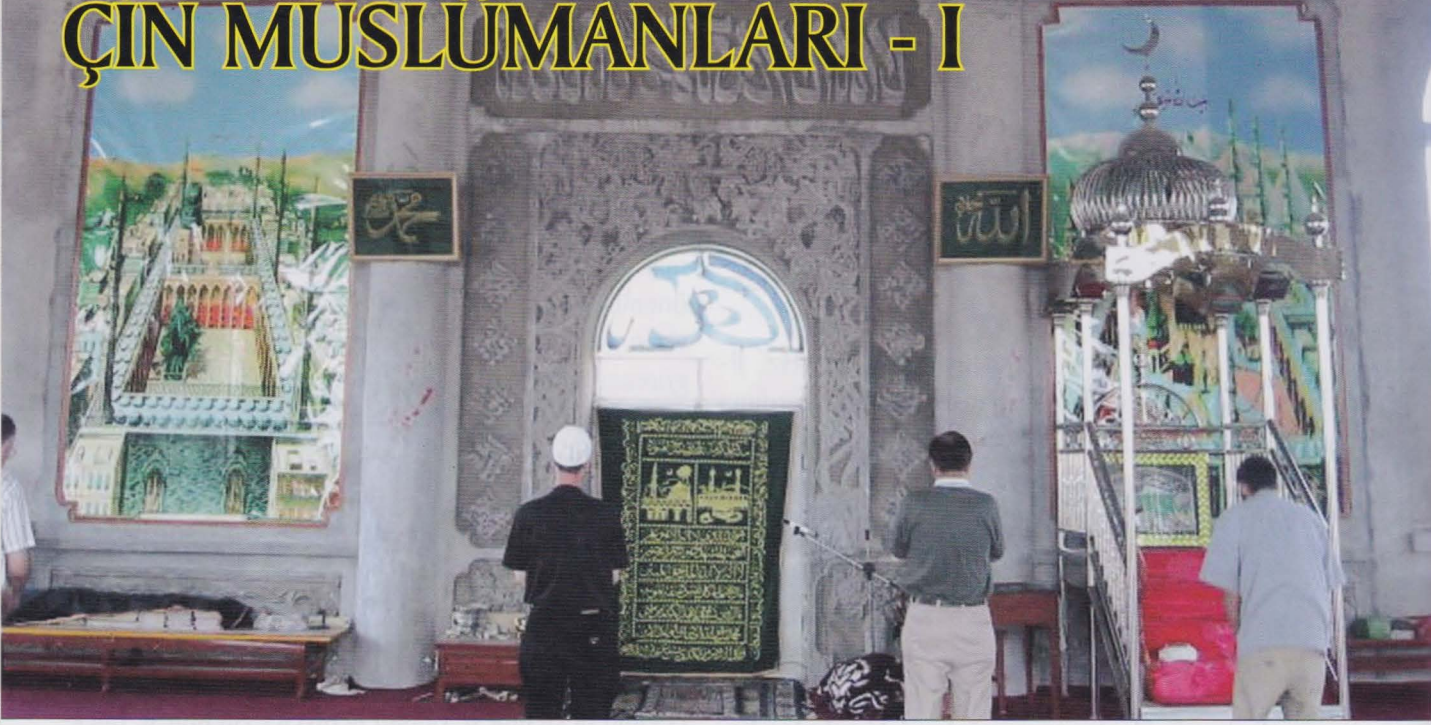
- DİPNOTLAR -

1 - Saffat Sûresi: 123.

2 - Saffat Sûresi: 124.

3 - Bediüzzaman Said Nursi, Mektubat, 5 ve devam

SULTAN II. ABDÜLHAMİD VE ÇİN MÜSLÜMANLARI - I

Ahmet BOZDOĞANLI
bilgi@arifandergisi.com

SULTAN II. ABDÜLHAMİD ÇİNE NEDEN NASİHAT HEYETİ GÖNDERMİŞTİ?

Çin'de sömürgecilerin artan baskılarına karşı tepki olarak, 1898'de Şantung bölgesinde isyan eden ve kendilerine "Boxerler" adı verilen Çin Milliyetçileri; 13 Haziran 1900'de Başkent Pekin'e hâkim olarak; Batılı sömürgecilere karşı kanlı bir saldırı başlatmışlardı. Bu saldırılarda Alman Büyükelçisi de dâhil pek çok batılıyı öldüren ve adları "Haklı Yumruk" anlamına gelen Boxerler'in bu hareketi; tüm Avrupa'da büyük bir infial meydana getirmişti.

Aslında olayların başlamasının ilk sebebi Almanya'nın emperyalist tavrı idi. Avrupa basından yaptığı alıntılarla olayı okuyucularına duyuran Tercüman-ı Hakikat Gazetesinde de belirtildiği üzere; iki Alman misyonerin öldürülmesini

bahane eden Alman Hükümeti, Alman İmparatoru'nun kardeşi Prens Henry komutasında bir filo ile Aralık 1897 başlarında Çinin Kiao-Chan limanını işgal etmişti. Çin'de bulunan Avrupa Devletlerinin Büyükelçileri bu olayı basit birer kınama ile geçiştirirlerken; Avrupa basınında sürekli olarak "bu işgalin İngiltere ve Rusya'nın da bilgisi dâhilinde, anlaşmalı olarak gerçekleştirildiği" yolunda haberler yer almıştı. Tercüman-ı Hakikat gazetesine göre "Alman Hükümeti Çin'deki askeri gücünü her geçen gün daha da arttırmakta iken; bu meseleyi ancak masada çözmeye gücü yeten Çin Hükümetine hiç bir Batılı Devlet yardım etmemekte idi."

Hatta Rusya bu fırsattan yararlanıp Çin'in Port-Arthur limanına bir donanma gönderirken; Japonya da bir Çin limanını işgal için hazırlık yapmakta idi. Bütün bu gelişmeler, Çinlileri kıskırtmış ve sonunda da isyan ettirmişti. İki yıl

süren bir isyandan sonra Pekin'e tam olarak hâkim olan Boxerler; şehirde büyük bir katliam yapmışlar, yakalayabildikleri her Avrupalıyı öldürmüşler, Avrupalılara ait ne buldularsa yakıp-yıkılmışlardı. Bu gelişmeler üzerine Avrupalılar bir araya gelmişler ve Boxerlerle savaşmak üzere Çin'e Alman Marsşal Wandersee komutasında ortak bir askeri güç gönderme kararı almışlardı. Bu arada Almanlar; Çin'de çok önemli bir güç olduğunu yakından bildikleri Müslümanların isyancılara katılmasını önlemek için **"Halife"** olan Sultan II. Abdülhamid'den siyasi yardım istemişlerdi.

O günlerde İkdam Gazete'sinde yer alan haberler de Almanların bu isteği doğrulanmaktadır. İkdam'ın 13 Ocak 1898'de Hindistan'da yayınlanan Habilü'l-Metin gazetesinden aktardığına göre, **"Çin Hükümeti, Çin İmparatorunun kabulü halinde sayılan 40-50 milyona ulaşan Çinli Müslümanlardan bir ordu kurarak Avrupalılara karşı mücadele etme izni istemektedirler."** Yine aynı gazetede; 9 Şubat 1898'de Rus gazetelerine dayanılarak verilen bir başka haberde, Çin Hükümetinin sadece Müslümanlardan müteşekkil 80.000 kişilik bir ordu kurmaya karar verdiği ileri sürülmüştür. Revue de Monde Musulmane Dergisine bir makale yazan ve daha önce de Çin'de bulunmuş olan Fransız Yüzbaşı Franki ise, Yunnanlı Müslümanların 1784-1785 ve 1873 isyanlarından bahsederken, Çin Hükümeti ve Avrupalılar açısından Çin Müslümanlarının önemine temas etmişti.

Bu arada İngiltere de Çin meselesinde Rusya ile birlikte hareket etmek için yoğun bir diplomatik girişim başlatmıştı. Hatta bu işbirliğinin Türkiye'yi de alâkadar eden farklı bir yönün bulunduğu da İngiliz Dışişleri Bakanı Marki Salisbury tarafından şu cümlelerle itiraf edilmişti: **"Bizim fikrimize göre Çin ve Türk İmparatorlukları öylesine zayıftır ki, bütün hayati meselelerde bizim tavsiyemize uyacaklardır. Fakat İngiltere ve Rusya tavsiyelerde bulunurlarken hep birbirlerine zıt hareket ediyorlar. Şayet Rusya ile anlaşarsak, bunda her iki milletin müşterek menfaati vardır."**

Çin'de bu olaylar yaşanırken; Avrupa basını da boş durmamıştı. Avrupa gazeteleri Çinli Müslümanların, sömürgecilere karşı Çinli isyancılarla aynı safta yer alabileceği korkusu ile yeni

bir **"Pan-İslamizm"** kampanyası başlatmışlardı. The Times, Noviyer Verome, Çaytong gibi batılı gazeteler sık sık Çin'deki Müslümanların, Avrupa müttefik güçlerine karşı olan düşmanca hareketlerinden bahsetmekte idiler. Onlara göre bu düşmanca hareketler Osmanlı ülkesinde de büyük bir memnuniyetle karşılanmakta, İstanbul camilerindeki vaizler cami sohbetlerinde sürekli Çin'deki olaylardan bahsetmekte, hatta bu vaazlarda sürekli olarak "Müslümanlara saldıran Avrupalılardan, Çin Müslümanlarının intikam alacağı günlerin geldiği" söylenmekte idi. Amacı emperyalizme hizmet olan bu iftira ve saldırı kampanyasına Tiflis'te Ermenilerce yayınlanmakta olan Mişak Gazetesinin de katılmış olması oldukça ilginç idi. Avrupa basınına göre; Malûmat ve İkdam gibi bazı Osmanlı gazete ve dergileri; daha önce sadece Avrupalılar karşısında Çin Müslümanlarını müdafaa etmekte idi. Ancak aynı yayın organları daha sonraki nüshalarında Çin'deki Boxer İsyanından **"övgü ile"** bahsetmeye başlamışlardı. Avrupalılara göre bu durum; Yıldız Sarayının yeni siyasi manevralarından biri idi.

Hâlbuki bu dönemdeki Osmanlı basını, olaylara oldukça tarafsız ve objektif yaklaşmış, Türk gazeteciler Çin'de kan dökülmesini çok büyük bir üzüntü ile karşılamışlardı. Meşhur muharrirlerden Sami Paşazade Sezai Bey; İkdam Gazetesinde yayınlanan bir makalesinde **"Çin'in, günlük gazete satırlarında feryad eder bir surette görüldüğünü"** yazmış, fakat asla bu feryatta Batıların var olan kanlı rolünden söz etmemişti. Sultan II. Abdülhamid ise, olayların başlangıcından beri, sürekli Pan-İslamizm iddialarını ve suçlamalarını tekzip etmeye çalışıyordu. Bu arada Osmanlı Devletinin Berlin Sefirinin verdiği bilgilere göre, Alman İmparatoru II. Wilhelm de; sürekli olarak Çin İmparatorunu **"sırf Hıristiyan oldukları için öldürülen piskopos, misyoner, kadın ve çocukların öldürülmesinden"** sorumlu tutarak, **"Hıristiyanların hâmisisi"** sıfatıyla Çin İmparatorundan ve Hükümetinden bunun hesabının sorulacağını söylüyordu. Bu beyanatlar ve böyle bir hâmilik karşısında, nedense Avrupa basını ise hiçbir zaman bir Pan-Hıristiyanizm tehdidinden söz etmiyor, hep Pan-İslamizm tehdidini gündeme getiriyordu.

Osmanlı yönetimi; Çin'deki durumu çok yakından takip ediyor, Avrupa başkentlerindeki -özel-

likle de Berlin, Petersburg ve Viyana'daki- Türk diplomatlar, Avrupa siyasi mahfilleri ve matbuatındaki gelişmeleri günü gününe İstanbul'a rapor ediyorlardı. Bu raporların tamamının Yıldız Sarayına gönderilmesi, Sultan II. Abdülhamid'in mesele ile ne kadar da yakından alâkadar olduğunu gösteriyordu. Bu raporlardan Avrupalıların Çin'de ortak bir askerî operasyon planladıkları kesin olarak anlaşılmaqta idi. 1900 yılı başlarında Avrupa basınında, Sultan II. Abdülhamid'in "**Halife**" sıfatıyla Çin'e bir "**Nasihât Heyeti**" göndereceği yazılmaya başlanmıştı. 14 Kanun-u Evvel 1900'de Devlet-i Aliye'nin Viyana Sefiri, Avusturya basınında Çin'e "**Heyet-i Mahsusa**" olarak ulema dan iki ve mülkiyeden bazı zevatın gönderileceğinin yazıldığını bildirerek; İstanbul'dan bu haberi tekdiz edip etmeyeceğini sormakta idi. Büyükelçiye ne cevap verildiği konusunda açık bir bilgimiz yoksa da, iki Müslüman entelektüelin, Lübnanlı Şekip Arslan ve Hintli Ahmed Rafiuddin'in, Müslümanlar adına çoktan Halifeden bu konuda girişimlerde bulunması için bir istekte bulduklarını biliyoruz. Şekip Arslan, yazmakta olduğu El-Muktataf Dergisinde bazen "**Çin'de İslam**", bazen de "**Çin'in Geleceği**" başlığı ile bir dizi makale yazmış, bu makalelerde Çin Müslümanlarının durumu ve Çinin geleceği yanında; Daru'l-Hilâfe olarak İstanbul'un bu işe müdahil olması gerektiğini de ileri sürmüştü. Şekip Arslan'a göre İstanbul'dan Pekin'e mutlaka bir ulema ve nasihat heyeti gönderilmeli idi.

Pan-İslamizm suçlamalarına karşı gösterdiği tepkiler ile tanınan Liverpool İslam Cemiyeti İkinci Başkanı Hintli Avukat Ahmed Rafiuddin Efendi ise; İngiliz Pall Mail Gazetesinin 15 Kanun-i Sani 1901 tarihli nüshasında yayınlanan uzunca bir makalesinde, Avrupa basınına yer alan Çin'e Osmanlı heyetinin gönderilmesi haberine, İstanbul'daki Batılı Büyükelçilerin tepki gösterdikleri yolundaki haberleri değerlendirerek; bu haber ve bilgilerin tamamen uydurma olduğunu belirtmişti. Ahmed Rafiuddin; Sultan Abdülhamid'in Çin'e "**Halife**" olması sıfatıyla siyasî değil, dinî bir heyet göndermesi gerektiğini belirterek; bu heyetin Çin yönetimi ile, Avrupalılar arasında barışı sağlamak için büyük bir şans olacağını da iddia etmişti. Ona göre Çin İmparatoru Müslüman olmadığı için, böyle bir heyetin Avrupalıların men-

faatine de hiçbir zararı olamazdı. Özellikle İngiliz medyasının, Sultanın Çin'e heyet göndermesi ile ilgili aleyhte kampanyalarını bir türlü anlayamadığını belirten Ahmed Rafiuddin; böyle bir heyetin gönderilmesinin Osmanlılar için de birçok faydaları olacağını vurgulamıştı. Ona göre; Çin Müslümanlarının halifeye bağlı oldukları açıktı. Sık-sık Hac için Mekke-i Mükerrmeye geldiklerinden de anlaşılacağı üzere dinî şuurları da kuvvetli idi. Ümitlerini İslam Halifesine bağlamışlar; hatta daha önce Yunnanlı Müslümanlar bu şuurla İstanbul'a bir heyet bile göndermişlerdi. Yazar, özellikle Yunan Müslümanların çokluğuna ve onların maarif alanındaki ihtiyaçlarına dikkat çekmişti. Ahmed Rafiuddin Efendinin Çin Müslümanlarının tarihi gelişmelerini de ele aldığı bu uzun yazısında, şu cümleler oldukça dikkat çekici idi: "**Çin İmparatorluğu dâhilinde Kuran-ı azimü'sşan'ın tâlimi ile İslamiyet'in yakın bir gelecekte en çok yayılan ve yaygınlaşan, Çinlilerce benimsenen din olabileceği ortaya çıkmıştır. Hıristiyan Devletlerin Çin'deki misyonerleri açıkça desteklediği, masraflarını karşıladığı ve bu misyonerlerin varlıklarını korumaları ve faaliyetlerini yaygınlaştırmaları için savaş ettiği böyle bir zamanda; Halife-i İslam'ın Çinliler nezdinde Müslüman misyonerler göndermesine Avrupalılar ne hak ve salâhiyetle muhalefet edilebilirler?**"

Ayrıca Mısır'da yayınlanan el-Müeyyed Gazetesinde, 22 Temmuz 1900 tarihinde yayınlanan bir yazıda, "**Türkiye yönünü Çine doğru çevirirse, Çinli Müslümanlar onun için destek olacak ve bu da Halifemizin Çine müdahalesini meşrulaştıracaktır. Hakikaten Sultan (Abdülhamid'in) adına hutbe okuyan Çin Müslümanlarının sayısı 70 milyon üstündür. Göğün oğlunun (Çin imparatorunun) memleketinde, İslam unsuru çok önemli olup, mert karakterli ve büyük zenginliklere sahip soylu vatandaşları içine almaktadır. Şayet Avrupa kuvvetlerinin bayrakları yanında, Osmanlı bayrağı da Çin sularında dalgalanmış olsaydı, bu 70 milyon Müslüman'ın hararetle hoş amedi duyguları ile karşılanacaktı**" denilerek, Çin'e sadece heyet değil, donanma da gönderilmesi isteniyordu.

devam edecek

Hız. İbrâhîm (Aleyhisselâm)

Süleyman EMİN
bilgi@arifandergisi.com

Hız. İbrâhîm (Aleyhisselâm) Bâbil'in doğusunda Dicle ve Fırat ırmakları arasındaki bölgede dünyâya geldi. Bir rivâyete göre; babası hâlis bir mü'min olan Târuh'tur. Târuh vefât edince, İbrâhîm (Aleyhisselâm)'in annesi, Târuh'un kardeşi olan Âzer ile evlenmiştir. Dolayısıyla bir putperest olan Âzer O'nun üvey babasıdır. Diğer bir rivâyette ise Târuh İbrâhîm (Aleyhisselâm)'in babasının eski ismidir. Putperest olunca ismi Âzer olmuştur. İmâm-ı Süyûtî (Rahmetullâhi Aleyh) ise, İbn-i Abbâs (Radiyallâhü Anhümâ)'dan gelen bir rivâyete göre Âzer'in, İbrâhîm (Aleyhisselâm)'in babası değil amcası olduğunu bildirmektedir.

Hız. İbrâhîm (Aleyhisselâm), Rasûlüllâh (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)'den sonra insanların en fazîletlisidir. Hak Teâlâ O'nu "Halîlim" (Dostum) diye taltîf buyurmuştur. Bu sebeple "Halîlu'r-Rahmân" olarak da anılır.

Hız. İbrâhîm (Aleyhisselâm)'in diğer bir sıfatı da "Ebu'l-Enbiyâ" (Peygamberler Babası)'dır. Oğulları İsmâîl ve İshâk (Aleyhisselâm)'dir. İsmâîl (Aleyhisselâm)'in soyundan Peygamber Efendimiz (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem); İshâk (Aleyhisselâm)'in soyundan da Benî İsrâîl peygamberleri gelmiştir.

Hız. İbrâhîm (Aleyhisselâm)'in ismi Kur'ân-ı Kerîm'de, yirmi beş sûrede altmış dokuz defa geçmektedir. Kur'ân-ı Kerîm'de O'nu metheden muhtelif isim ve sıfatlar yer almaktadır. Bu sıfatlardan bâzıları şunlardır: Evvâh; çok âh eden, niyâz eden. Halîm; hilm sâhibi, yumuşak huylu. Munîb; Allâh'a gönülden yönelen. Hanîf; şirk ve dalâletten uzak durup tevhîd dînine sınıklı sarılan. Şâkir; çok şükreden.

İbrâhîm (Aleyhisselâm) maîşetini te'mîn maksadıyla kumaş ve elbise ticâretiyle uğraşmış, hicretinden sonra da çiftçilik yapmıştır.

Hız. İbrâhîm (Aleyhisselâm) Keldânî kabîlesine peygamber olarak gönderilmişti. Keldânî kabîlesinin hükümdârı da Nemrûd idi. Nemrûd ilk zamanlarda halkına karşı âdil ve insafî bir kimseydi. Kavmi yıldızlara ve putlara tapardı. Daha sonraları Nemrûd'un saltanatı genişleyince kibre kapıldı ve heykellerini yaptırarak kendisine tapılmasını kavmine emretti.

Rivâyet edildiğine göre Nemrûd birgün rüyâsında, gökte bir nûrun parladığını ve onun, güneş ile ayın nûrunu söndürdüğünü gördü. Diğer bir rivâyette ise, rüyâsında bir kişinin gelerek kendisini tahtından indirip

yere çarptığını görmüştü. Uyanınca telâşlandı. Rüyâ tabircilerini, kâhin ve müneccimleri saraya çağırarak rüyâsını anlattı ve rüyâsının tevilini istedi. Onlar da:

- Yeni bir din gelecek. O dîni getiren kimse de senin tahtını yerle bir edecek. O'na karşı tedbîrini al! dediler.

Bunun üzerine Nemrûd'un yakın adamları ve saray erkânı, bu hâle mânî olmak için tedbir olarak doğan erkek çocuklarının katledilmesine karar verdiler. Bu sebeple o zaman içerisinde yeni doğmuş olan yaklaşık yüz bin çocuk öldürüldü.

İşte o vakit annesi İbrâhîm (Aleyhisselâm)'a hâmileydi. Doğum yaklaşınca kocası Âzer'e:

- Sen puthâneye git ve orada bana duâ et! Eğer erkek doğurursam, sana getiririm. Kendi elinle Nemrûd'a götürürsün. Böylece onun yanında senin itibârın artmış olur." dedi.

Âzer puthâneye gittikten sonra İbrâhîm (Aleyhisselâm) doğdu. Annesi hemen gizlice O'nu bir mağaraya yerleştirdi. Âzer eve dönünce de, ona "çocuğun çok zayıf doğduğunu ve bu yüzden öldüğünü" bildirdi.

İbrâhîm (Aleyhisselâm)'in annesi, Âzer evden gidince hemen çocuğun yanına gitti. O'nu emzirdi. Bundan sonra da fırsat buldukça hep böyle yaptı. Bâzen Hazret-i İbrâhîm'in parmaklarını emdiğini görürdü. Zîrâ Cebrâîl (Aleyhisselâm), O'nun parmaklarının arasından yağ, bal, süt ve hurma şırası akıttırdı.

İbrâhîm (Aleyhisselâm)'in çocukluk devresi mağarada geçti, mağaradan çıktığında ise tevhîd inancını tebliğ başlandı.

Âyet-i kerîmede: "**Biz İbrâhîm'e daha önce rüşdünü vermiştik...**"¹ buyurulmaktadır.

Rüşd; hayrı ve doğru yolu bulmak, doğruyu eğriden ayırmak, hak yolunda sağlam ve sabırlı olmak, tam bir isâbetle dosdoğru gitmektir.

İbrâhîm (Aleyhisselâm) "Allâh'tan başka ilâh yoktur, O benim Rabbidir, O her şeyin Rabbidir." dedikçe annesi ve babası Nemrûd'dan korkarak ağlarlar ve Hız. İbrâhîm'i ihtâr ederlerdi.

Rabbim Allâh'tır

Âzer, put yapıp satar ve onunla geçinirdi. Âzer'in diğer oğulları da, putları överek satarlardı. Hız. İbrâhîm (Aleyhisselâm) ise, kendisine satması için Âzer'in verdiği putu, boynuna ip bağlayarak pazara götürür: "Ne zarar ne de fayda veremeyen bu putları alan var mı?" diyerek alaylı bir şekilde seslenir, hakâret olsun diye onları yerlerde sürüklerdi. Sonra putun başını suya sokar: "Haydi çok susadın, biraz da sen iç!" derdi.

İbrâhîm (Aleyhisselâm) Allâh'ın verdiği rüşd sâyesinde hiçbir kimsenin tâlim ve terbiyesi altına girmeden nice büyük ilâhî hakikatlerin âşinâsı ve tevhîd yolunun kılavuzu oldu. O'nun genç yaşlarda başlayan Rabbini tanıma ve bunu kavmine tebliğ etme husûsiyeti, âyet-i kerîmelerde şöyle anlatılır:

“Gecenin karanlığı O'nu (İbrâhîm'i) kaplayınca O bir yıldız gördü. “Rabbim budur! (ha?)” dedi. Yıldız batınca “Ben batanları sevmem!” dedi. (Daha sonra) Ay'ı doğarken görünce (yine) “Rabbim budur! (ha?)” dedi. O da batınca “Rabbim bana doğru yolu göstermezse, elbette yoldan sapanlardan olurum.” dedi. Güneş'i doğarken görünce de “Rabbim budur! Zîrâ bu daha büyük.” dedi. O da batınca dedi ki: “Ey kavmim! Ben sizin (Allâh'a) ortak koştüğünüz şey-lerden uzağım! Benim Rabbim, bütün noksan sıfatlardan münezzeh olan Allâh'tır! Ben hanîf 1 olarak yüzümü, gökleri ve yeri yaratan Allâh'a çevirdim ve ben müşriklerden değilim.”²

Bu âyet-i kerîmelerde ifâde edilen hakikat; İbrâhîm (Aleyhisselâm)'ın Allâh'tan başkasına tapan zavallılara, gittikleri yolun yanlış ve inançlarının bâtil olduğunu göstermesidir. Nitekim Hz. İbrâhîm (Aleyhisselâm) bir yıldız görerek: “Bu benim Rabbim olacak ha!” dedi. Evvelâ bir yıldızın, Rab olabileceğini uzak görerek etrafındakilere bir târizde bulundu. Çok geçmeden o yıldız batınca: “Ben, batanları sevmem.” diyerek ilâhîlik ve kullukta sevginin en mühim esas olduğunu ve buna mukâbil batmanın ilâhîlik delili değil, bilâkis yaratılmışlık ve yok olma delili olduğunu ifâde etmiştir. Bu sebeple de böyle varlıkları ilâh zannetmenin, sonu boşa çıkacak bir sapıklık olduğunu, Rabb'in zevâlden berî olan bir yaratıcı kudret olması gerektiğini anlatmıştır.

Ayrıca bu misâl, her akıl sâhibi kimsenin tefekkür yoluyla kendisini yaratan Allâh-u Teâlâ'nın varlığı ve birliği hakkında gerekli bilgi ve îmâna kavuşabileceğini ortaya koymaktadır. Bu sebeple Ehl-i Sünnet ulemâsından bir kısmı, İslâm'ın ulaşmadığı insanların da kurtuluşa erebilmeleri için, Allâh-u Teâlâ'nın varlığına ve birliğine inanmakla mükellef olduklarını, ancak amel işleme yönünden mes'ûl tutulmayacaklarını ifâde etmişlerdir.

Tevhîde Dâvet

İlâhî hakikatleri idrâk ederek Rabbini bulan ve kendisine taraf-ı ilâhîden herkese verilmeyen bir ilim bahşedilen Hz. İbrâhîm (Aleyhisselâm), tevhîde dâvet etmeye babası Âzer'den başladı. Ona yumuşak bir tavırla şöyle dedi: “Babacığım! İşitemeyen, göremeyen ve sana hiçbir faydası olmayan şeylere niçin tapıyorsun? Babacığım! Bana, sana verilmeyen bir ilim verildi. Bana tâbî ol; seni sırat-ı müstakîme ulaştırayım. Babacığım, şeytana

tapma! Çünkü şeytan Rahmân'a isyân etmiştir. Ey babacığım! Doğrusu ben sana Rahmân'dan bir azap dokunup da şeytana dost olmandan korkuyorum!”³

Âzer ise kızarak: “Ey İbrâhîm! Sen benim tanrılarımın yüz mü çeviriyorsun? Eğer (onlara dil uzatmaktan) vazgeçmezsen, and olsun seni taşlarım. Uzun süre benden ayrıl; git!” dedi.”⁴

Fakat İbrâhîm (Aleyhisselâm) Âzer'e yine yumuşak bir üslûpla mukâbele etti:

“Hz. İbrâhîm: ‘Sana selâm olsun! Rabbimden senin için mağfiret dileyeceğim. Çünkü O, bana karşı çok lutufkârdır.’ dedi.”⁵ ve babasının affi için duâ etti. Ancak duâsı kabûl edilmedi. Çünkü babası Allâh-u Teâlâ'nın düşmanıydı. İbrâhîm (Aleyhisselâm) bunu iyice anladığında duâ etmekten hemen vazgeçti. Zîrâ kâfirlerin affi için değil, ancak hidâyetleri için duâ edilirdi. Kur'ân-ı Kerîm bu husûsu şöyle beyan eder: “Cehennem ehli oldukları açıkça belli olduktan sonra, akrabâ dahî olsalar, (Allâh'a) ortak koşanlar için af dilemek, ne peygambere yaraşır, ne de mü'minlere! İbrâhîm'in babası için af dilemesi (ise), sadece ona verdiği sözden dolayı idi. Onun Allâh düşmanı olduğu kendisine belli olunca, ondan (hemen) uzaklaştı. Şüphesiz ki İbrâhîm, çok yumuşak huylu ve pek sabırlı idi.”⁶

İbrâhîm (Aleyhisselâm)'ın babası ve kavmi ile mücâdelesini, onlara gittikleri şirk yolunun yanlışlığını anlatması ve onları aklî ve mantikî delillerle tevhîd inancına ısrarla dâvet etmesi, Kur'ân-ı Kerîm'de tekrar tekrar ifâde edilmektedir. Bunlardan birinde Hz. İbrâhîm (Aleyhisselâm)'ın, îmân etmeyen babası ve kavmi ile şöyle konuştuğu beyân olunmaktadır: “O, babasına ve kavmine: ‘Şu karşısına geçip tapmakta olduğunuz heykeller de ne oluyor?’ dedi. Onlar: ‘Biz, babalarımızı bunlara tapan kimseler olarak bulduk.’ dediler. (Hz. İbrâhîm): ‘Doğrusu siz de, babalarınız da açık bir sapıklık içindesiniz.’ dedi. Kavmi ise: ‘Bize gerçeği mi getirdin, yoksa oyunbazlardan biri misin?’ dediler. (Bunun üzerine Hz. İbrâhîm): ‘Hayır, sizin Rabbiniz, yarattığı göklerin ve yerin de Rabbidir ve ben buna şahidlik edenlerdenim.’ dedi.”⁷ devam edecek...

- DİPNOTLAR -

- 1 - el-Enbiyâ, 51
- 2 - el-En'âm, 76-79
- 3 - Meryem, 42-45
- 4 - Meryem, 46
- 5 - Meryem, 47
- 6 - et-Tevbe, 113-114
- 7 - el-Enbiyâ, 52-56

Kadında Mutluluğu Engellenen Duygu ve Davranışlar

Genç bayanlar evlilikteki başarıyı kaynaklarına karşı verilecek savaşta görürler. Halbuki bu savaş asla zaferle bitmez. Kayınvalideye karşı verilecek savaş başarılsa bile, bundan evlilik için bir hayır gelmez. Erkeğin gözüne "annesi ile geçinemeyen bir hanım" gibi görünmek yerine, annesi ve ailesi ile uyumlu bir eş olarak görünmenin kârı ve avantajı çok daha fazla olacaktır.

Psikiyatrist Hamdi KALYONCU
www.hamdikalyoncu.com

Mutluluk ya da "mutsuzluk" kişinin bizatihi kendi içinde cereyan eden duygularla gerçekleşeceğine göre, bir anlamda kadının mutlu olup olmayacağı, sahip olduğu duygu ve davranışlarını tanıması ve kontrol etmeyi bilmesine bağlıdır.

Kadınların çoğu mutsuzluktan şikayet ediyor ve bunu da erkeğe bağlıyorlarsa burada bir problem var. Ama bu problemi tamamen erkeğe bağlamak hem doğru olmaz, hem de bizi çözüme götürmez. Kadınların %80'inin, belki daha fazlasının şikayetçi oldukları evliliğe ve kocalarına nasıl baktıklarını görebilir ve kendilerine gösterebilirsek, mutsuzluğu mutluluğa çevirecek ip uçlarına ulaşabiliriz.

Kadının Kendi Kendini Mutsuz Etmesi
Kadının, bir anlamda kendi kendini mutsuz eden evlilik içi davranış ve dü-

şüncelerini şöylece sıralamak mümkün;

I. Erkeğin hayatını kontrol altında tutmaya çalışmak

Pek çok kadın, evli olduğu erkeği kontrolü altında tutmaya çalışır. Buna mecbur olduğunu, başarılı bir evliliğin böyle olacağını sanır. Bunun için de sürekli olarak erkeği "denetleme", "sorgulama", "yargılama" davranışı gösterir. Sonucun; elbette hem kendisi için yorucu ve huzursuzluk verici, hem de erkek için itici ve soğutucu olması kaçınılmazdır. Sonra arkasından gelsin, karşılıklı şikayetler... Halbuki kadının buna ne gücü ne de imkanları yeter. Güç yetiremeyeceği için de yıpranması doğaldır.

Bu bir yanılgıdır. Başarılı bir evlilik için erkeğin kontrol altında tutulması gerekmez. Hatta bunun tam tersi doğrudur. Onu rahat bırakmamak öncelikle güvensizliği ifade eder. İşe güvensizlikle başlamak ise oyunu baştan kaybetmektir. O kendisine güvenmediğini-

zi anlamayacak mı?.. Bundan rahatsızlık duymaz mı?.. Kendisi sizden yana rahat olmayan birinden size rahatlık, mutluluk yansıyabilir mi?

Öyleyse kadın mutlu olmak için erkeğini kontrol etmeyi değil, ona güvenmeyi başarmalıdır. Ancak böylece mutluluğa kapı açılabilecektir.

II. Evliliğin, erkeği (ruhuyla, bedeniyle, duyguları ile) satın aldığı zannetmek

Kadınlar, evlendikleri erkekle ilgili olarak, onun üzerinde "sahiplik" duygusu geliştirirler. Bazıları bunu o kadar ileri götürür ki ruhuyla, bedeniyle, duyguları ile erkeği satın almış gibi davranırlar. Bedeni ile, malı mülkü ile, tüm duyguları ve hatta ruhuyla kendisinin sahiplenildiğini gören erkeğin, huzursuz olmaması mümkün mü?

Bu derece sahiplik yerine, onu kendisi için ve kendisini de onun için hayatı kolaylaştırma vasıtası olarak görmeyi başarabilmek, evlilikte sağlıklı iletişimi kuracak olan anlayış olmalıdır.

Bunun tam tersi de olmamalı. Yani kadın evlenmiş olmakla, kendisini erkeğin "azat kabul etmez" kölesi gibi de görmemeli. Bu da mutluluğa gidecek kapıların kapanmasına sebep olacak bir anlayıştır.

III. Erkeği, ailesi ile eşi arasında tercih yapmaya zorlamak.

Erkeğin annesi, oğlunun evliliği ile yakından ilgilenmek ister. Onun gözünde gelin tecrübesizdir. Ona yol göstermek lazımdır. Kendisi de bir zamanlar yeni gelindi, tecrübesizdi. Şimdi ise aradan yıllar geçmiş ve tecrübe sahibi olmuştur.

Bu psikoloji içinde olan kaynaklar, gelinlerinin kendilerini dinlemesini, onların dediklerini yapmalarını arzu ederler. Halbuki yeni evlenen kızlar ise işlerine karışılmamasını, kocaları ile yalnız bırakılmalarını beklerler. Özellikle kocalarının anneleri tarafından yönlendirilmesinden rahatsız olurlar.

Bu durumda kaynana ile gelin arasında oluşan sürtüşmeler, çatışmalar erkeği çok rahatsız eder. Hiçbir erkek eşi ile annesi arasında tercih yapmaya zorlanmaz. Bu durumda kaynananın geri çekilmesi, oğullarını el kızına bırakmak olarak algılanacağı için zordur. Eğer evliliğin ilk yıllarında kaynana ile didişmeme konusunda başarı sağlanabilirse, evliliğin selameti açısından büyük bir engel aşılmış olur.

Genç bayanlar evlilikteki başarıyı kaynaklarına karşı verilecek savaşta görürler. Halbuki bu savaş asla zaferle bitmez. Kayınvalideye karşı verilecek savaş başarılı olsa bile, bundan evlilik için bir hayır

gelmez. Erkeğin gözüne; annesi ile geçinemeyen bir hanım gibi görünmek yerine, annesi ve ailesi ile uyumlu bir eş olarak görünmenin kârı ve avantajı çok daha fazla olacaktır. Bu, erkek için çok mutluluk verici olduğu gibi kadına da erkekten ve ailesinden yana iyilikler sağlayacak bir yöntem olacaktır. Aksi halde, annesi ile eşi geçinemeyip kavga eden bir erkek; "eş" bulunur, ama "ana" bulunmaz diyebilir. Siz oğlunu evlendirmiş bir anne olsanız ne derdiniz acaba?

IV. Eşi ile dost-arkadaş olmayı başaramamak

Evlilikte mutlu olmak sadece "eş" olmakla olmaz. Evlenmiş olmanın yeterli olmayacağını bilmek gerekir. Eşinizle "arkadaş" olmanız gerekir. İnsânî ilişkiler içinde en uzun süren, en çok aranan ve değer verilen "arkadaş"ça olan ilişkilerdir. Evlilik birlikteliği de dostluk-arkadaşlık formatında sürdürebilirse tatlıdır. Aksi halde mutluluk beklerken acı bile verebilir. Burada genellikle kadınlar "neden ben?" diye akıllarından geçirebilirler. Yani, "neden ben arkadaş gibi davranmak zorundayım" diyebilir. Aslında böyle bir sorunun akla gelmesi iki açıdan yanlıştır.

Bir; bu bir zorlama değildir. Arkadaş olmak fedakârlık değil, daha çok kazançlı olmak içindir.

İki; değil eşinizle, hiç kimseyle kendinizi zorlayarak arkadaş olamazsınız. Eşinizle arkadaş olmak içinizden gelmiyorsa işiniz zor demektir. Bir kadının kocasıyla birlikteliğinin "arkadaşlık" düzeyinde olup olmadığını bilmesi için, "bir arkadaş nasıl davranır" diyerek, davranışlarını gözden geçirmelidir.

İyi bir dost-arkadaş; anlayış gösterir, insafli olur, beğenir, onaylar, sever, takdir eder. Kırmamaya özen gösterir, hataları araştırmaz, teselli eder, moral verir. Her zaman bir şeyler almaya çalışır gibi davranmaz.

Bu bir anlamda eşinizle barışık olmak, onu kabullenmektir. Yapı olarak kişiliğiniz "barışçı" bir kişilik ise, bunu başarmamanız için bir sebep yok demektir. Barışçı bir ruh haline sahip olmanız için de önce kendi kendinizle barışık olmanız gerekir. Kendini kabullenememiş, bahtsız, şanssız biri olarak görüyorsanız boşuna uğraşmayın, siz ne arkadaş olabilirsiniz, ne de sizden bir arkadaş olur!

Kendi kendisi ile barışık olmayan kişi, kendine karşı haşın, insafsız ve anlayışsız demektir. Yani kendini sevmiyordur. Kendini anlamayandan, başkasını anlaması nasıl beklenebilir?

ÇOCUK'TA CAN SIKINTISINA ALTERNATİF

Bugün insanlık bu tür erişemediği mutluluğu eğlence, gülme, oynama ve tüketim çılgınlığında aramaktadır. Halbuki eğlence, bir faaliyet süresince hissedilen geçici bir hazdır. Mutluluk ise iyi, faydalı bir faaliyetin ardından duyulan kalıcı histir.

Şerife TORTOP
guliruh sarim@hotmail.com

Cocuğun sık sık sıkıldığını dile getirmesi, anne-baba veya eğitimcinin karşılaştığı en sinir bozucu zorluklardan birisidir. Çocuk büyüdükçe bu zorluk artar.

Bu durum daha çok boş vakti olan ve boş vakitlerini belirli bir plan ve program dahilinde değerlendiremeyen çocuklarda görülür.

Sıkıntıdan şikayet eden çocuğa sürekli dış destek vermek onda bağımlılık geliştirir. Hatta yanlış kaynaklarda doyum arayışına bile sebep olabilir.

"Birçok yetişkinin sigara, uyuşturucu alkol vb. dış vasıtalarla doyumuna ulaşma meylini göz önünde bulundurursak bu tür eğilimlerin yetişkinlikte değil, çocuklukta erken

zamanlarda ortaya çıktığını söylemek mantıksız olmaz."

Çocuğun iç ihtiyacına dış uyarıcıyla cevap vermek sorunu çözücü değil, çıkmaza götürücüdür.

•Öncelikle çocuğun "neden sıkıldığını" anlamaya çalışın. Bunun değişik sebepleri olabilir.

Mesela:

"Çocuk planlanmış, dışarıdan yönetilen bir durum içindeyse sıkıntı meydana gelebilir ve başka bir dış yapı verilmeden sıkıntı durumundan uzaklaşılır. Bu çocuğun evde eğitim görmek için okuldan ayrıldığı zaman çok sık karşılaştığı bir durumdur."

Böyle bir durumda çocuğa kendi içsel direktiflerinin tabii halini kazanması için zaman tanıyın. İç gücünü yükseltecek plan ve programlar hazırlanmasına yardımcı olun.

• Sıkıntıdan şikayet eden çocuğu-

nuza dünyada keşfedilecek çok şey olduğunu söyleyin. Çevremizde ne olup bittiğini izlemeye, gözlemlemeye yönlendirin.

- Çatıda yavrusunu besleyen martıyı, dalda yeni açan tomurcuğu beraberce izleyin. Böylelikle ona gözlemlemeyi ve tefekkürü öğretin.

- Yağmur yağmasındaki güzelliği, hikmeti anlatın. Ve yağmurun meydana gelişini tencerede su kaynatarak deneyi gösterin. Tabiat olaylarına ilgisini celbetmeye çalışın.

- Çocuğun dışarıya çıktığında dinleyebilmeyi değişik sesleri, görebildiği değişik bitkileri saymasını isteyin.

- Dikkatini orada mevcut olan şeylere yönelterek değişik faaliyetler bulun.

- Aşırı zihin faaliyeti de sıkıntının sebeplerindedir. Özellikle TV seyretme, bilgisayarda oyun oynama gibi faaliyetlerde, çocuklar bedenlerinden ve duygularından çok kafalarına odaklandıkları için, zihinde enerji yoğunluğu artar. Ekrandaki cansızlık ve kopukluk onların dünyayı cansız, kasvetli ve sıkıcı görmesine sebep olur.

Bu durumda çocuğa hareketli oyunlar gibi enerjisini bedenine indirecek fiziksel aktiviteler yaptırın.

- Çocuğun kendi ilgilerini keşfetmesine yardımcı olun. Bir sanata veya el işi faaliyetlerine yönlendirmeye çalışın.

- Özellikle edebi eserleri okumasına yardımcı olarak edebiyata yönlendirin. Şiir, kompozisyon yazmaya teşvik edin.

Gazete ve dergilerden ona hitap eden yazılar bulun. Gazete, dergi takip etme alışkanlığı geliştirin.

Fıkra:

Mutsuzluktan ve sürekli sıkılmaktan yakınan hastasına doktor tavsiyede bulunur:

- Şu karşıdaki şirkette ünlü, insanları neşeye boğan bir palyaço var. Ona sık sık git...

Hasta başını iki tarafa sallayarak üzüntü ile cevap verir.

- Yazık ki sözünü ettiğiniz ünlü palyaço benim...

- Sevdiği bir alanda koleksiyona teşvik edin.

- Çocuğa sıkıntısını gidermek için dışarıdan hiçbir şeyin yapılamayacağını, bunun tamamen kendisinin üstesinden gelebileceği bir durum olduğunu öğretin.

Bugün insanlık bu tür erişemediği mutluluğu eğlence, gülme, oynama ve tüketim çılgınlığında aramaktadır. Halbuki eğlence bir faaliyet süresince hissedilen geçici bir hazdır. Mutluluk ise iyi, faydalı bir faaliyetin ardından duyulan kalıcı histir.

- Çocuğunuzun sun'i mutluluk çarklarında harcanmasına göz yummayın. Buna karşılık gerçek mutluluğu verici alternatif eğlence şekilleri sunun.

- Ailece gerçekleştirilen sohbet ortamları, zeka oyunları, gezi ve piknikler, fıkralı-bilmeceli kitap okumalar, bulmaca çözmeler, çeşitli spor etkinlikleri, her yönden çok getirisi olan mutluluk verici eğlence şekilleridir. Aile ortamının sıcaklığı içinde bu doyumunu, zevki yaşayan çocuk yanlış eğlence şekillerine ihtiyaç duymayacaktır....

Not: Son zamanlarda daha da artan yoğunluklarım sebebiyle yazılarıma ara vermek durumundayım.

Hepinizi Allah (Celle Celalühu)'a emanet ediyor; dâularınızı bekliyorum....

Şerife Tortop

Altın Silsile

ARIF-İ RİVGERÎ

Nakşibendîliğin temel prensiplerini oluşturan on bir temel düstûru vaz eden Abdülhâlık Gucdüvânî hazretlerinden sonraki altın halka Arif-i Rivgerî hazretleridir. Böylece Şâh-ı Nakşibend Hazretlerinin silsileleri, Onunla Abdülhâlık Gucdüvânî Hazretleri'ne bağlanır.

Arif-i Rivgerî hazretleri hicri 560 (1165) yılında Rivger'de doğdu. Rivger, Buhâra'ya altı, Gucdüvan'a bir mil mesafede olan bir yerdir.

Arif-i Rivgerî hazretleri şemâil olarak; orta boylu, iri gözlü idi. Kaşları hilal gibi inceydi. Teninin rengi, beyazı kırmızıya karışmış çiçek misaliydi. Yüzü nur gibi parlardı. Vücudunun hoş ve latif bir kokusu vardı. Girdiği yer misk-ü amber gibi kokardı. İlim ve hilim ehli, ibadet ve taate düşkün idi. Hâce Gucdüvânî Hazretleri'nin yaktığı meş'aleyyle, bu nurlu yolu Türkistan diyarının her bölgesine ulaştırmaya gayret gösteren Rivgerî Hazretleri, Türk meşâyihinin etkisindedir. Resülüllah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)in sünnetine uymakta son derece titizlik gösterirdi.

Küçük yaşta medrese tahsiline başladı. Gayreti ve azmi sayesinde zâhirî ilimlerde çok büyük mesafeler katetti. Bu esnada zamanın kutbu Abdülhâlık Gucdüvânî (Kuddise Sirruhu) ile tanıştı ve Onu tanımasıyla adeta bütün dünyası değişti. Kendisinde bir takım mânevî hâllerin olduğunu, daha o anda ebedî saadet tacının başına konduğunu hissetti ve derhal kendisine bağlandı.

Onun Hâce Gucdüvânî (Kuddise Sirruhu)yu tanıması ile alakalı olarak şöyle rivayet edilir:

Arif-i Rivgerî Hazretleri Buhâra ulemasından zâhirî ilim tahsilinde bulunduğu sırada, bir gün bir işi için çarşıya çıktı ve yolda devrin büyük şeyhi Abdülhâlık

Gucdüvânî (Kuddise Sirruhu) ile karşılaştı. Gucdüvânî Hazretleri ise kasaptan bir miktar et almış dükkandan çıkmak üzereydi. Arif-i Rivgerî (Kuddise Sirruhu) Onu görünce, mânevî heybeti, kemâli ve cemâli karşısında son derece etkilenip yanına sokuldu ve:

- Efendim şayet müsaade buyurursanız elinizdeki paketi ben taşıyayım, dedi. Hâce Abdülhâlık (Kuddise Sirruhu) onun bu isteğini kırmayıp

- Peki evladım, diyerek elindeki paketi verdi. Sonra yüzünü dönüp ona bir nazar etti. O anda Arif-i Rivgerî (Kuddise Sirruhu)'ya bir hal olmuş, gönlünü aşk-ı ilâhi kaplamış sanki yeniden doğmuştu.

Böylece birlikte evin kapısına kadar geldiler, Hâce Abdülhâlık (Kuddise Sirruhu) paketi alıp evine girerken, Arif-i Rivgerî Hazretleri'ne;

- Evladım, yardımın için teşekkür ederim. Seni bir saat kadar sonra yemeğe bekliyorum, dedi. Bu davet Arif-i Rivgerî Hazretleri için ne büyük bir devlettir. Çünkü böylesine büyük bir Allah dostuyla bir müddet beraber olabilmek ümidiyle elindeki paketi taşımak istemişti. Oysa şimdi Onunla beraber yemek nasip olacaktı.

Bir saat geçer geçmez soluğu orda aldı. Birlikte sofraya oturuldu, yemekler yenildi, sohbetler edildi. Arif-i Rivgerî Hazretleri'nin, Abdülhâlık Gucdüvânî Hazretlerine olan muhabbeti, hayranlığı arttıkça arttı ve nihayet ilim tahsilini bırakıp Gucdüvânî (Kuddise Sirruhu)'nun o bereketli meclisine devam etmeye karar verdi. Hiç vakit kaybetmeden derhal kendisine intisab edip hizmetine girdi.

Fakat ilim tahsil ettiği hocası bu durumdan pek memnun değildi. Onun tekrar ders halkasına dönmelerini, ilim tahsiline devam etmesini istiyordu. Fakat bunun için yanlış bir yol seçip tasavvuf erbabı ve tarikat ehli hakkında ileri geri konuşmaya başladı.

Arif-i Rivgerî Hazretleri bundan çok rahatsızlık duymasına rağmen, hocası olması münasebetiyle bütün bu söylenenlere kulak tıkar, sabır gösterip söylenen sözlere karşılık vermezdi ama Hâce Hazretleri'nin sohbetlerinden ve hizmetinden de geri kalmazdı. Hikmeti İlâhî bir gece Arif-i Rivgerî (*Kuddise Sirruhu*) rüyasında, ilim tahsil ettiği hocasının haram bir işle meşgul olduğunu gördü. Rüyası çok net ve gayet berraktı. Ertesi gün hocasıyla karşılaştıklarında yine her zaman ki gibi tasavvuf erbabı aleyhinde söz söylemeye başlayınca, Arif-i Rivgerî Hazretleri daha fazla sabredemedi ve hocasına:

- Hem haram irtikab edersiniz hem de bizi Hak yoldan döndürmeye çalışırsınız. Evliyânın aleyhinde ileri geri konuşacağınıza, işlediğiniz günaha tövbe edin! deyiverdi.

Üstadı bunu duyunca hem çok şaşırды, hemde çok mahcup oldu. Meğer içinde bulunduğu durum, Arif-i Rivgerî (*Kuddise Sirruhu*)'nun rüyasındaki gibiymiş. Hocası, talebesinin bu kerâmetini görünce, bu halin ona nerden geldiğini anladı ve derhal tövbe etti. Ve Arif-i Rivgerî Hazretleri'yle birlikte Abdülhâlık Gücdüvânî (*Kuddise Sirruhu*)'ya gittiler ve o da, o büyük Allah dostuna talebe oldu.

Abdülhâlık Gücdüvânî (*Kuddise Sirruhu*) ilk sohbetinde Arif-i Rivgerî Hazretleri'ne, kendisinin ortaya koyduğu on bir temel düstûrdan biri olan "Vukûf-u Zamanî"yi anlattı:

"Hak yolcusu bir sâlik, zamanının değerini gayet iyi bilmelidir. Üzerinden vakitler bir bir geçip giderken kendisinin ne hâlde olduğunu değerlendirip anlamaya gayret etmelidir. Huzur üzere midir yoksa helâkine sebep olabilecek bir gaflet içinde mi?.. Şayet huzur üzere ise, bunu şükür gerektiren bir hâl olarak bilmeli ve şükürünü ifa etmelidir. Eğer vakti gafletle geçip gitmiş ise, hemen onu telafi etme yoluna gitmeli ve Mevlâ Teâlâ'dan af dilemelidir."

Arif-i Rivgerî Hazretleri, senelerce Hâce Abdülhâlık Gücdüvânî (*Kuddise Sirruhu*)'nun hizmetinde bulundu, vefatına kadar da yanından ayrılmadı. Onun hayatlarında yüksek hizmet ve huzuruna devam ederek ihvanın önde gelenlerinden oldu. Şeyhinin vaz'ettiği esasları harfiyyen tatbik edip pek çok feyiz ve be-

reketlere kavuştu. Genç yaşında şeyhine intisab etikten kısa bir süre sonra, Arif-i Rivgerî (*Kuddise Sirruhu*) irşâda mezun oldu. Şeyhi vefat edince de yerine postnişin oldu. Ve Onun vefatından sonra da ihlas ve gayretle aynı neşveyi devam ettirdi.

Tüm himmet, inâyet ve gayretlerini Allâh-ü Teâlâ'ya kavuşmak isteyenlere sarf etti. Nicelerinin hidâyetlerine, nicelerinin de velâyet mertebelerinde yüksek derecelere kavuşmalarına vesile oldu. O, zamanının bir tanesi idi. Herkese çok iyi ve yumuşak davranır, kimseyi darıltmaz, kalbini kırmazdı. Haramlardan şiddetle kaçır, harama düşmek korkusu ile mübahların fazlasını terk ederdi. Geceleri vaktini hep ibadetle geçirir, gündüzleri de talebe okuturdu. Uykusunu da gündüz öğleden önce bir miktar kaylûle yaparak alırdı.

Peygamber Efendimiz (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)'in sünneti seniyyesini çok iyi bilir ve ihyâsı husûsunda çok gayret gösterirdi. Unutulmaması için sohbetlerinde sünnetlerin üzerinde çok durur, tarif eder ve önemini anlatırdı. Pek çok sohbetinde şöyle buyururdu:

"Cenâb-ı Hak cümlemizi dünya ve âhiretin Efendisi ve bütün insanların her bakımdan en mükemmeli ve en üstünü olan Peygamber Efendimiz (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)e tâbi olmak saadetiyle şereflendirsin. Çünkü Mevlâ Teâlâ, O'na ittiba edilmesini çok sever. Resûlüllah (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*)'e ittiba etmenin zerre kadarı bile bütün dünya nimetlerinden daha üstündür. Hakiki üstünlük O'nun sünneti seniyyesine tabi olmaktır."

Arif-i Rivgerî (*Kuddise Sirruhu*) Hazretleri'nin Peygamber sünnetine uymaktaki titizliği ve onun ihyâsındaki gayretleri sebebi ile, kendisine çok yüksek makamlar ihsan edilmiştir.

Arif-i Rivgerî Hazretleri yüz elli sene gibi çok uzun bir ömür yaşadığı rivayet edilir. Hicrî 715 (1315) senesinde, doğduğu yer olan Rivger'de vefat etmiştir. Kabri şerifleri orada ziyaretgâhtır. Kabrini ziyaret edenler, Onun feyiz ve bereketlerine kavuşmakta, Onu vesile ederek Allâh-ü Teâlâ'ya yapılan duâlar kabul olmaktadır.

(Mustafa Özşimşekler Hocaefendi'nin Altın Silsile isimli eserinden alınmıştır)

CEVİZ

Ceviz; kanda zararlı kolesterolün birikmesini önler, yüksek kolesterolü düşürür. Damar tıkanıklığında ve şeker hastalığının tedavisinde kullanılır. Cevizdeki E vitamini, lif ve doymamış yağlar kalbi korur. Cevizde bulunan flavanlar kalp damarlarını açıcı ve rahatlatıcı özellik taşır. Haftada iki-üç avuç ceviz yiyenlerin kalp krizi geçirme riskinin yemeyenlere göre % 50 daha az olduğu görülmüştür.

Yunus ERSİN
info@herbaltedavi.com

Ceviz, kanda zararlı kolesterolün birikmesini önler, yüksek kolesterolü düşürür. Damar tıkanıklığında ve şeker hastalığının tedavisinde kullanılmaktadır. Cevizde bulunan E vitamini, lif ve doymamış yağlar kalbi korumaktadır. Cevizde bulunan flavanlar kalp damarlarını açıcı ve rahatlatıcı özellik taşımaktadır. Akşamdan bir adet ceviz meyvesi kırılarak kabuğu, kıkırdak dokusu ve meyvesi ile beraber yarım bardak suyun içerisinde bekletildikten sonra sabah aç karnına suyu süzülerek içilir, meyvesi de yenirse, kolesterol ve kan şekeri düşmektedir. Midenin çabuk acıkması ve hazmı kolaylaştırmak için yenmektedir. Sindirim sistemi bozukluklarında ağrıların azaltılmasında, taze meyvelerinden hazırlanan reçel, diş eti çekilmesi (singa) hastalığının tedavisinde ve vitamin eksikliğinde başarılı

olarak kullanılmaktadır. Ceviz, bağırsak kurdu ve solucanını düşürür, çıbanı patlatır. Taze ceviz bal ile yenirse basura iyi gelir, cinsel gücü artırır. Böbrek zafiyetini giderir. Ceviz mide gazını ve rutubetini gidermektedir. Ceviz, kadınların beyaz akıntısı, vajen iltihabı, boğaz apsesi, bademcik iltihabı, deri çıbanları, deri döküntüleri, mide ve bağırsak nezlesi üzerine çok şifalı olmaktadır. El ayak titremesini giderir, kuvvetten düşene iyi gelir. Grip ve nezleye iyi gelir. Öksürüğü ve ishali keser. Sedef hastalığına iyi gelir. Kısık sesi açar, sırt ağrılarına iyi gelir. Vücudu soğuktan sorumak için yenir. Ceviz meyvesi çocukların gelişmesini hızlandırmaktadır.

Ceviz, beyin için gerekli olan gümüş iyonlarını ihtiva ettiğinden, bebekten yaşlıya kadar herkes için ideal bir meyvedir. Basur için taze ceviz yenilmelidir. Ceviz öğütülerek vücuda sürülürse uyuzdan kurtulunur. Vebaya iyi gelir.

Zindeleşmeyi sağlar. Zayıf vücudu kuvvetlendirir. Yorgunluğu ve bitkinliği giderir. Zehirlenmelere ve zehre karşı yenir. Ceviz aşerme dönemindeki mide bulantısına iyi gelmektedir. Yeşil kabuklarının suyu çıkartılır, gargara yapılırsa boğaz ağrılarını giderir, buruna çekilirse kanamayı keser, sivilcelere sürülürse derhal izale eder. Yeşil kabuğunun suyu koyulaşınca kadar kaynatılıp saçlara sürülürse saç dökülmesini önler. Sivilcelere sürülürse iyileştirir. Yapılan çalışmalarda haftada toplam iki-üç avuç ceviz yiyenlerin kalp krizi geçirme riskinin yemeyenlere göre % 50 daha az olduğu görülmüştür.

Her sabah kahvaltıda bir miktar ceviz içi yenmesi zekayı geliştirmektedir. Yeşil ceviz meyvelerinin kabukları kaynatılarak içildiğinde erkeklerde cinsel gücü artırmaktadır.

Ağrı ve sancılı olan uzuv ceviz yağı ile masaj yapılırsa ağrı gider. Ceviz yağı, raşitizm ve sarıcada şifalıdır. Nasırlar üzerine ceviz yağı sürülürse, zamanla bunları yok eder. Ceviz yağı yüz lekelerinin üzerine sürülüp masaj yapılırsa lekeler yok olur. Taze dalların kabukları, meyvelerinin kabukları ile karıştırılıp kaynatılarak elde edilen sıvı içilirse mideyi kuvvetlendirir.

Deri hastalıklarında antiseptik olarak haricen kullanılır. Ceviz yaprağı, içerdiği başlıca etkin madde olan tanen sayesinde tüm mukoza iltihaplarında ve gargara olarak kullanıldığında, yıkama suyu olarak yararlanıldığında şifalı olarak etki etmektedir. İshalde tahriş olan bağırsak mukozası, iltihaplı mide mukozası, ağız içi mukozası, boğaz ve gırtlak hastalıkları, dişeti iltihapları, yaprakları ve yeşil kabuğunun çayı ile tedavi edilmektedir.

Bir ceviz yaprağı bir fincan su hesabıyla kaynatılıp, yemeklerden yarım saat önce içilirse, romatizma hastalıklarında ve beze iltihaplarına iyi gelmektedir. Ceviz yaprağı kaynatılıp günde birkaç kez lavaj yapılırsa rahim kanamasını keser. Ceviz yaprağı haşlanıp, bol su ile saçlar yıkanırsa kepeklenmeyi önler. Ceviz yaprağı kaynatılıp elde edilen sıvı içerisinde çatlak eller banyo yaptırılırsa şifa görülür. Ağız kokusuna karşı ceviz yaprağı suyu ile sabahları gargara yapılmalıdır. Cevizin yapraklarından elde edilen Juglon maddesi, eczacılıkta kan temizleyici ve kuvvet verici olarak kullanılmaktadır. Ceviz yaprakları kaynatılıp elde edilen sıvı ile bacaklardaki varis ara sıra badana yapılırsa fayda elde edilir.

Ceviz yaprağından yapılan çay; kronik mide ve bağırsak nezlesine iyi gelir, mideyi kuvvetlendirir. Sağlıklı zayıftır. Kolestrol seviyesini dengeler. Yaraları iyi-

leştirir, raşitizmde ve bağırsak kanamalarında etkilidir. Ceviz yaprağı ve kabukları kaynatılıp balla karıştırılarak içilmeye devam edildiğinde kansızlığa iyi gelmekte, bu çay kanı temizlemekte, kalbi güçlendirmekte, ishali, iç kanamaları kesmektedir. Ayrıca bu çay, dahilen ishal kesici, kan temizleyici olup, haricen egzama, ergenlik sivilceleri, ayak teri ve soğuktan kaynaklanan deri deformasyonları gibi rahatsızlıklarda kullanılmaktadır.

Ceviz yaprağı Çayı:

1 Tatlı kaşığı ince kıyılmış yaprak, 1 Bardak kaynar suyla haşlanır, 8-10 dakika demlendirilir ve süzülür. Gün boyunca, öğün aralarında tatlandırılmadan 2-3 bardak içilir. Kozmetikte saç rengini koyulaştırıcı ve elleri boyamak için kullanılır.

Genç kızların ergenlik sivilceleri ve adet zorluklarına karşı, toz haline getirilen kuru yaprak bal ile karıştırılarak, yemeklerden yarım saat önce 1-2 tatlı kaşığı alınır. Ceviz yaprağı kaynatılıp sulandırılır ve günde birkaç bardak içilirse şeker hastalığına iyi gelir, kan şekerini düşürür, sarılıkta şifalıdır. Bir miktar ceviz yaprağı banyo suyuna karıştırılırsa cilt hastalıklarına iyi gelir. Ceviz yaprakları pişirilerek çıbanlarına üzerine sarılırsa iyileşmesi sağlanır.

Damarları açar, kalp krizini engeller. 80 Gr. Ceviz yaprağı, 1 Lt. suda kaynatılarak, balla tatlandırılarak günde üç fincan içildiğinde, içerdiği iyot nedeniyle, sıracı hastalığına iyi gelmektedir.

Çay hazırlamak için yarım veya bir tatlı kaşığı ince kıyılmış yaprak, orta boy 1 su bardağı dolusu kaynak suyla haşlanır, 4-5 dakika demlendirilir ve süzülür. Gün boyunca 1 veya 2 bardak içilir.

Banyo ve yıkanma katkısı hazırlamak için iki büyük avuç ince kıyılmış yaprak, akşamdan 2-3 Lt. suya eklenir. Sabahleyin hafif ateşte 4-5 dakika kaynadıktan sonra süzülür ve banyo suyuna eklenir. Gerektiğinde bitki miktarı bir misli artırılabilir. Dahilen kullanımda, 20 Gr. Kuru yaprak 1 Lt. suda kaynatılıp balla tatlandırılarak günde 3-4 bardak içilir. Saç boyamak için 60 Gr. kuru yaprak 1 Lt. suda kaynatılıp kullanılır. Meşe kabuğu, papatya ve ceviz yaprağı eşit karışımının kaynama suyuyla yapılan oturma banyoları, basur memelerinin tedavisinde çok başarılıdır. Bu uygulama için 1-2 yemek kaşığı dolusu ince kıyılmış bitki karışımı, 1 Lt. suda 1 saat kadar bekletildikten sonra, 8-10 dakika hafif ısıda kaynatılır ve süzülür. Bu kaynama suyu, 1-2 litre sıcak suya eklenerek kullanılır.

ECELİN YERİ VE ZAMANI DEĞİŞMEZ

Mustafa Ramazan BURSEVİ
bilgi@arifandergisi.com

Süleyman (*Aleyhisselâm*) halkın sorunlarını ve sıkıntılarını çözmek amacıyla onları dinliyordu. Huzura gelen bir adam dert ve sıkıntılarını arz ediyordu. İşte o esnada o mekana gayet heybetli bir zat girdi. Girdiği gibi Süleyman (*Aleyhisselâm*)a arzuhalde bulunan adama gayet dikkatlice bakmaya başladı. Bunu fark eden adam o zatın heybetli bakışlarından çok korktu ve Süleyman (*Aleyhisselâm*)ın kulağına usulca "Bana hışımla bakan bu zat kimdir?" diye sordu. Bunun üzerine Hz. Süleyman, onun Azrail (*Aleyhisselâm*) olduğunu, Kendisini ziyaret kastıyla geldiğini söyledi. Adam "Azrail" lafını duyar duymaz benzi sarardı ve korkudan titremeye başladı, telaş ve endişeyle Süleyman (*Aleyhisselâm*)a yalvarmaya başladı:

- Ey Allahın Peygamberi! Azrail'in bana hışımla baktığını gördüm. Nerdeyse bakışıyla canımı alacaktı. Allah sana saltanat vermiş, kurt, kuş, dağ, taş senin emrinde; rüzgarlar senin hizmetinde. Ne olur rüzgarına emret de, derhal beni buradan çok uzaklara, Hindistan diyarına götürsün. Belki buradan çok uzaklarda olunca, Azrail (*Aleyhisselâm*)ın hışmından emin olur ve canımı kurtarmış olurum!

Hz. Süleyman korkuyla tir tir titreyen bu adama acıdı. Ve emrindeki rüzgarlara talimat verip o adamı Hindistan'a götürmesini emretti. Rüzgar Süleyman (*Aleyhisselâm*)ın emriyle o adamı aldı, esti, püstü ve Hindistan'da uzak bir adaya bıraktı.

Daha sonra Hz. Süleyman, Azrail (*Aleyhisselâm*)a:

- Ey Azrail! Yanımdaki adama, neden hışımla ve heybetle baktın? Niçin o zavallıyı korkuttun? diye sorunca, Azrail (*Aleyhisselâm*) cevap verdi:

- Ey Allahın Peygamberi! Ben o adama öfke ve hışımla bakmadım. Hayret ve taaccüble baktım. Hayretimin sebebi ise onun burada olmasıydı. Çünkü Allâh-ü Teâlâ "Biraz sonra o adamın canını Hindistan'da almamı" emretmişti. Fakat Hindistan'a götürmesi için rüzgara emretmeni isteyince mesele anlaşılmalı oldu.

İSABETLİ TE'VİL

Babasının vefatıyla küçük yaşta tahta oturan Sultan Birinci Ahmed Han, ilk iş olarak Erdel ve Eflak Beyliğini kendi tarafına çekmeye çalıştı ve bunda muvaffak oldu. Ardından da Avusturya tarafına sefer yapmak arzusunda idi ki, o sıralarda şöyle bir rüya gördü: "Sultan Ahmed Avusturya kralı ile güreşirken, sırt üstü yere düşmüştü."

Avusturya'ya sefer yapmayı düşündüğü bir sırada böyle bir rüya görmesi, Sultan Ahmed'in moralini bir hayli bozmuştu. Çünkü rüyaya neresinden bakarsan bak, hayırlı bir tevil yapmak mümkün değildi. Gerek sarayda, gerekse saray dışında pek çok rüya tabircileri ve âlimler Padişahın bu rüyasını mâkul bir şekilde tevil edip, onu tatmin edemediler. Nihayet bu rüyayı ancak Üsküdar'da bulunan Aziz Mahmud Hüdâî hazretlerinin tevil edebileceğini padişaha arz ettiler.

Birinci Ahmed rüyasını bir kâğıda yazıp tevil etmesi ricasıyla Aziz Mahmud Hüdâî hazretlerine gönderdi. Elçi mektubu alıp Üsküdar'daki Aziz Mahmud Hüdâî Hazretleri'nin dergâhına varınca, baktı ki Şeyh Efendi elinde bir zarfla dergâhın kapısında bekliyor. Elçinin getirdiği mektubu okumadan; "Sultanın gönderdiği mektubun cevabı buradadır" buyurup elindeki mektubu ona verdi. Elçi şaşkınlıkla bu mektubu alarak derhal padişaha götürdü ve gördüklerini aynen nakletti. Bu anlatılanlar Sultan Birinci Ahmet'i çok heyecanlandırmıştı. Gelen mektubu hemen açarak merak ve heyecanla okumaya başladı.

Aziz Mahmud Hüdâî hazretleri padişahın rüyasını şöyle tevil etmişti:

"İnsanın, rüyasında rakip karşısında sırtüstü yere düşmesi, gerçek hayatta ona galip geleceğine işarettir. Çünkü sırt bölgesi insanın en kuvvetli yeridir. Toprak da en kuvvetli dayanaktır. Sırt ile toprağın birleşmesi demek; iki kuvvetin bir araya gelmesi demektir. Böylece Sultanımızın sırt üstü yere yatması ile bu iki kuvvet birleşmiştir.

Hâsılı bu rüyadan, İslâm'ın temsilcisi olan Sultanımızın küffara karşı galebe edeceği anlaşılmalıdır vesselâm"

Sultan Ahmed bu akıl dolu ve müjdeli tevil yapan

Aziz Mahmud Hüdâî Hazretleri'ne karşı içinden bir muhabbet ve yakınlık duydu. İşte bu sevgi ve yakınlık bundan böyle büyük bir dostluğun başlangıcı olacak, daha sonra Onun ziyaretine giderek talebesi olmakla şereflenecekti.

Tabi Sultan Ahmed, Aziz Mahmud Hüdâî Hazretlerinin mektubunu okuyunca; "İşte gördüğüm rüyanın tevili budur" diyerek Avusturya tarafına sefere çıktı, büyük bir başarı elde ederek onları sulha mecbur etti.

SULTAN MAHMUD'U ETKİLEYEN SÖZ

Gaznelilerin en büyük ve en dirayetli hükümdarı olan Gazneli Mahmud, İslâm'ı yaymak için Hindistan'a defalarca seferler düzenlemişti. Sultan Mahmud Allah dostlarına hürmet eder, din ve ilim ulularıyla görüşür, hiç erinmeden ziyaretlerine gidip onların tavsiyelerine göre hareket etmeye çalışırdı.

Bir gün vezirleri ve kumandanları ile birlikte zamanın tanınmış evliyasından Şeyh Ebu'l-Hasen-i Harkânî Hazretlerinin ziyaretine gitti. Adamlarından bazıları önceden gidip Şeyh Efendi'ye, "hükümdarın kendisini ziyarete gelmekte olduğunu, bu sebeple onu yolda karşılaması gerektiğini" söylediler. Hasenü'l-Harkânî hazretleri o sırada murâkabeye dalmıştı, bu sözlere hiç aldırmadı bile, tavrını da hiç bozmadı. Hükümdar ve adamları dergâhın kapısına kadar geldiklerin de, baş vezir hemen önden dergâha girip Şeyh Efendiye rica etti:

- Ey Mâneviyat Sultanı! Hiç değilse bu değerli hükümdarı odanızın kapısında karşılayın!

Hasenü'l-Harkânî hazretleri yine hiç oralı olmadı, yerinden dahi kıpırdamadı. Bunun üzerine vezir telaşlandı. Çünkü koskoca cihan devletinin sultanı geliyor fakat Şeyh Efendin hiç umurunda bile değildi. Hadi padişahı yolda karşılamamıştı. Bari dergâhın kapısında ayakta karşılasaydı... İşte bunun için çare aradı ve ancak âyetle onu ikna ederim diye düşünerek: "Ey İman edenler! Allah'a itaat edin. Peygambere ve sizden olan idarecilere de itaat edin" (Nisa: 59) âyeti kerimesini okuyup:

- Şeyh Efendi, hiç olmazsa bu âyeti kerimeye riâyet kabilinden, sultanı karşılamak için kapıda olsanız, dedi. Tüm bu hengâmede başı önünde gözleri kapalı vaziyette Mevlâ ile hemhal olmuş bir vaziyette olan Hasanü'l-Harkânî Hazretleri vezirin bu sözleri üzerine mübarek başını kaldırıp dedi ki:

- Biz, o âyeti kerimede Rabbimizin emir buyurduğu 'Allah'a itaat ediniz' kısmına o kadar daldık ki, henüz 'peygambere itaat edin' emrine bile sıra gelmedi. Nerde kaldı 'hükümdara itaat edin' emri...

İşte o esnada dergâhın kapısından girmekte olan

Sultan Mahmud, Şeyh Efendinin bu sözlerini duymuştu. Onun bu tavrı ve sözleri karşısında çok etkilendi. Ve Hasanü'l-Harkânî hazretlerinin başından beri takındığı tavra zerre kadar kızmadığı gibi, hürmetle ellerine sarılıp Onun kıymetli müritleri arasına katıldı. Ziyaretlerini tamamlayıp, yanındakilerle beraber büyük bir saygıyla huzurundan ayrıldılar.

EĞRİ MİNARE

Selimiye Camii'nin inşası tamamlanmış, ibadete açılacağı gün ilan edilmişti O gün gelince memleketin her yanından insanlar bu eşsiz eserin açılışında bulunmak için Selimiye Camii'ne akın etmişti. İnsanlar bu mimârî şâheseri hayranlıkla seyrediyorlardı. Fakat bunlar arasında bulunan küçük bir çocuk aynı fikirde değildi.

- Şu minareye bakın nasılda eğri duruyor! diye bağırıp duruyordu.

Bunu duyan Mimar Sinan, hemen çocuğun yanına geldi ve ona:

- Yavrum hangi minare eğri? Bana göster bakalım, dedi Çocuk da:

- İşte şu! diye minarelerden birini gösterdi.

Koca Mimar Sinan hemen adamlarını çağırdı ve halatları bağlatıp:

- Hadi halatlara asılın ve şu eğriliği düzeltin bakalım! diye emir verdi. Çocuğa da:

- Evladım minareyi düzelttiriyorum. Sende dikkatlice kontrol et ve minare düzelince de haber ver olur mu? dedi

Adamlar gerçekten düzeltiyormuş gibi minarelere bağlanmış halatları çekmeye başladılar. Bir müddet sonra çocuk minareye sağdan baktı, soldan baktı, minarenin altına geçip yukarı doğru baktı ve kararını verdi.

- Tamam şimdi minare düzeldi, deyince Mimar Sinan adamlarına:

- Hadi artık halatları çözebilirsiniz, dedi.

Ustalardan birinin, başından beri bu olay kafasını kurcalıyordu. Belli ki bu işte bir incelik vardı ama neydi? Merakla bu olayın sırrını dâhi Mimara sordu

- Sen hepimizden iyi biliyorsun ki, minarede eğrilik yoktu. Velev ki böyle olsa dahi halatla çekmekle minare düzelmez. O halde bunun hikmeti sebebi nedir?

Mimar Sinan'ın cevabı çok düşündürücüydü:

- Evet minarede eğrilik olmadığını gayet iyi biliyorum. Lakin çocuğun kafasında bu minare eğri olduğundan, baktığında minareyi eğri görüyordu. İşte biz bu hareketimizle onun kafasındaki minareyi düzelttik. Eğer ondaki bu intibâ silmeyecek olsaydık, her yerde bu minarenin eğri olduğunu söyleyecek ve bu söz yayılacaktı. Halk arasında "minarenin eğri olduğu" şeklinde inanç yayıldı mı, bunu düzeltmek çok daha zor olurdu.